

NOVI TEHNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ZALEC

KOLIKO V LETU 1975?

Kakšni so načrti velenjske občine? Na kakšnih temeljih stoji predvidevanja v srednjeročnem razvoju in kakšno bo stanje v občini po letu 1975?

Predvsem velja najprej poudariti, da so si pri sestavi srednjeročnega razvoja občine zadali kot osnovno izhodišče, da je pri tem potrebno upoštevati cilje družbeno ekonomske reforme, da je potrebno težiti k optimalnemu razvoju, upoštevaje pri tem proces stabilizacije naše ekonomike. Cilj je se naj dvigne življenjski standard zaposlenih delavcev, so zapisali v dokumentu.

Srednjeročni program predvideva, da bi glede na razvoj ključnih delovnih organizacij v občini celotno gospodarstvo naraščalo po stopnji 23 do 27 odstotkov, kar je izredno visoko. Tako sto-

pnjo letne rasti bi bilo možno doseči z 10,4 odstotka poprečno letno stopnjo zaposlenosti in s porastom produktivnosti dela med 12 do 15 odstotkov letno. S tako dinamiko rasti bi v velenjski občini dosegli leta 1975, 506 starih milijard dinarjev celotnega dohodka (leta 1969 so ga imeli 142 milijard). Za dosego predvidenih gospodarskih dosežkov pa se bo moralo zelo povečati tudi število zaposlenih delavcev, in sicer za okoli 3.700. Tako bi bilo leta 1975 v občini skupaj vseh zaposlenih okoli 20.000 delavcev.

Upoštevaje letno količino novo zgrajenih stanovanj, to je okoli 350 letno, je razumljivo, da srednjeročni program predvideva, da bi se mnogi delavci vozili na delo iz sosednje slovenjegraške in mozirske občine.

Tako hitro naraščanje ob-

sega proizvodnje ob masovni produkciji bo nujno privedlo do tega, da bo stopnja rasti narodnega dohodka vedno nekoliko višja kot stopnja rasti celotnega dohodka. Po srednjeročnem planu je predvideno, da bi bil narodni dohodek na zaposlenega delavca med 6,7 in 8,7 milijonov starih din. Glede na število prebivalstva v letu 1975 bi narodni dohodek na prebivalca znašal (per capita) med 3.040 do 3.500 dolarjev, kar pa je nedvomno izredno visoko in tega ne bo lahko doseči.

Cilji so nedvomno veliki, toda postavljeni so tudi dokaj realno. Upoštevaje dosežanje uspehe velenjskih občanov, je pričakovati, da tudi predvidevanja srednjeročnega programa ne bodo ostala samo na papirju, temveč bodo tudi uresničena.

B. STRMCNIK

Našel sem jo doma, v njenem »svetišču«, v kuhinji. Lahko pa bi jo dobil še kje drugje, na sejah številnih družbenih organizacij, katerih članica je. To je FANI PERNOVŠEK, upokojenka iz Šoštanja, aktivna v celi vrsti organizacij. V pomenku je bila bolj redkobesedna. »Veste,« je dejala, »rajši delam in manj govorim.« Sicer pa je med drugim pozitivno ocenila delo krajevne skupnosti. »Tu je prijetno in Šoštanj je razgibano mesto.«

(Foto: MB)

ALI LE NAKLJUČJE?

Ni še minilo gosti časa od takrat, ko je bilo Celje v slovenski gledališki kulturi povsem odrezano od ostale Slovenije. No, takrat je bilo tako skorajda z vsemi drugimi kraji. Kar ni zraslo na odru ljubljanskih gledališč, ni bilo cenjeno, bilo je pač »provincialno«.

Le redkim ljubiteljem je ime kakšnega celjskega igralca kaj povedalo. Za absolvente gledališke akademije pa je vstop v gledališče v Celju pomenilo skorajda isto kot potonitev v pozabo.

Časi so se na srečo korenito spremenili. V vsem javnem življenju, tako tudi v kulturi, smo se vedno bolj začeli zavedati enovitosti slovenskega prostora. Seveda je moralo v gledališču miniti več let, da so se slovenski gledališki kulturniki dokopali do spoznanja, da je lahko gledališče, ki ne deluje v metropoli, enako ali še kvalitetnejše od tako imenovanih »srednjih« gledališč, da ta kvaliteta ni zgolj naključje in da izvenljubljanska gledališča pač niso in ne morejo biti le neke vrste dopolnilo Akademije za igralsko umetnost, od koder naj bi potem najbolj nadarjeni in najboljši igralci prehajali v center.

Skorajda istočasno pa so celjski gledališčniki bili težke boje za uveljavitev v slovenskem igranem filmu in na televiziji. Do takrat so imeli izključno domeno nad filmom, radiom in TV umetniki iz Ljubljane. Temu se ne bi kazalo niti preveč čuditi, saj so bili pač tik pred nosom, živeli in delali so pred očmi filmskih in televizijskih režiserjev, ki so jih poznali, bodisi z gledaliških desk, bodisi z ulice.

Redno se je dogajalo, da so igrali v slovenskih filmih ali na TV študentje igralske akademije, torej še neizdelani igralci in umetniki na začetku svoje poti, medtem ko so morali dobri igralci in izkušeni umetniki od drugod delati zgolj v svojih matičnih hišah. Sirna Slovenija jih ni poznala, o njih ni imela niti pojma. Sele ko je slovenska TV začela prenašati predstave iz vseh naših gledališč iz Maribora. Trsta in

tudi iz Celja, se je začela pot nekoliko odpirati. Na ekrane so začeli prodirati novi obrazi. Vedno enih in istih je bilo občinstvo po malem ze sito.

Tudi razdalje med kraji so se nenkrat zmanjšale. Iti iz Ljubljane v Celje ni bilo več popotovanje; istočasno, ko je začelo življenje utripati v vedno hitrejšem ritmu, so se zmanjševale razdalje. Izvenljubljanska gledališča so postala enako cenjena kot tista v Ljubljani. Gledališki umetniki so postajali vedno bolj enakovredni, enako spoštovani. Imeli so skorajda enake možnosti za delo, napredek in uspeh.

Filmski režiserji so začeli izbirati tudi med celjskimi igralci. Tako ni naključje, da so prav v zadnjem letu ali celjski igralci posegli v sam vrh slovenske in celo jugoslovanske filmske proizvodnje.

Edinole slovenska televizija ni storila nič novega. Poleg prenosov iz gledališč ni odprla nikakršnih novih možnosti. In to prav TV, ki potrebuje zaradi precejšnjega števila igranih oddaj veliko število izvajalcev — gledaliških umetnikov. Isti obrazi se pojavljajo v več različnih oddajah. In istih obrazov se človek kaj kmalu zasiti. Zato je bila hvalevredna odločitev TV, da je posnela oddaje »Komedijska za konec tedna«, ki so trenutno na sporedu ob nedeljah zvečer, in sicer v sodelovanju s slovenskimi gledališči iz Ljubljane, Trsta, Maribora in Nove Gorice. Gledališče iz Celja je žal ostalo ob strani. TV se ni potrudila, da bi dala možnost tudi celjskim igralcem. Ne samo, da bi služili kakšni dinar honorarja, ampak da bi znova potrdili svoje kvalitete ali da bi se znova uveljavili v slovenskem kulturnem prostoru.

Mar ne smrdi to malo po neposluhu za gibanja v slovenskem javnem življenju? Ali ni to onemogočanje celjske gledališke kulture? Ali ni to znova monopolistična, centralistična težnja?

Mar je TV Ljubljana res rezervirana za izvajalce iz Ljubljane?

BORUT ALUJEVIČ

CENJENI V TUJINI

Kolektiv splošnega gradbenega podjetja »VEGRAD« v Velenju se je s solidnim delom, spoštovanjem rokov, cenami in drugim uveljavil ne le doma, marveč tudi v tujini.

Delo v tujini je organizirano pod normalnimi pogoji in Vegradovi delavci niso zapostavljeni ali izkoriščani. Nastopajo samostojno, z lastnim vodstvenim kadrom.

»Naše delo na tujih gradbiščih ni pomembno samo zaradi poslovnih uspehov, marveč prav tako zaradi osvajanja nove, moderne tehnologije.« je v razgovoru dejal šef tehnične službe Vegrada, inž. Bolić. »Tu se marsikaj naučimo, kajti prisiljeni smo osvajati nove delovne metode, sodobno tehnologijo. Tako gremo v korak s tujimi gradbenimi podjetji predvsem v tehnološkem pogledu. Za nas pa je osvajanje nove tehnologije pomembno še zaradi izobraževanja kadrov. Tako da-

je naše delo v tujini večkratno korist. Vse to pa zatem prenašamo na domača tla.« Vegrad uživa v tujini velik ugled. Zato ni naključje, da gradijo njegovi delavci tudi po trinajst stolpnic na enem gradbišču.

M. B.

ČLANOM KOLEKTIVA VEGRAD

Članom delovnega kolektiva Vegrad sporočamo, da je podjetje brezplačno naročilo Novi Tednik za vse tiste delavce, ki delajo na slovenskem območju. Podje je želi, da bi bili člani kolektiva še bolj obveščeni o dogodkih v delovni organizaciji in o aktualnih dogajanjih na celjskem območju.

UREDNIŠTVO NT

DELAVNA MLADINA

Mladinski aktiv Skale pri Velenju je bil lani najaktivnejši med terenskimi aktivimi v velenjski občini. Tudi letošnje leto so pričeli z uspešnim delom. Tako so preteklo nedeljo izvedli tekmovanje v smučarskih skokih. Nastopilo je več ekip mladih. Prvo mesto v ekipnem ocenjevanju so osvojili skakalci mladinskega aktiva Gaberke in sicer Andro Ravljen, Drago Videmšek in Jože Javornik. Drugi so bili mladi iz Skal, tretji pa člani mladinskega aktiva iz Saleka pri Velenju.

VV

VREME

Prihodnji teden pričakujemo nestalno vreme v rahlimi snežnini padavinami.

z urednikove mize

Kot smo obljubili, tako smo storili. Danes je tednik zajejniji, privlačnejši, še boljši. Edino nagradne križanke Tkanine v tej številki se ni. Pa bo — tako so nam obljubili.

Nekateri vprašujete, kaj je z rubriko Naši znanci. Nič ni narobe, le predlogov nam manjka. Vendar — v prihodnji številki vam bomo predstavili našega znanca Ferčija Milerja iz Radeč.

Za nekaj časa, dokler ne »pogruantamo« nekaj novega, se poslavljaj rubrika Kar mislite vi — objavljamo mi.

In še nekaj novega. V prihodnji številki začnemo z novo nagradno igro. Mi vprašujemo, vi odgovarjate. Z nagradami sodeluje Libela. Za vas je pripravljenih čez 240 nagrad. Igra bo prijetna, zanimiva, celo poučna. Ne pozabite — nova nagradna igra v prihodnjem NT. Dopolnilni! O rezultatih našega razgovora vas bomo obvestili pisмено.

Vaš urednik

prometne nesreče

KOLESAR JE NENADOMA ZAVIL

MARTIN VERDELJ, 53, iz Celja se je peljal s kolesom po Mariborski cesti po kolesarski cesti in nenadoma zavil na levo. V tem trenutku ga je nameraval prehiteti voznik osebnega avtomobila FELIKS SMOLA, 31, iz Celja, ki se mu je sicer umikal v levo, vendar je bilo trčenje neizogibno. Pri trčenju se je Verdelj težje poškodoval.

TRČENJE V ŠEMPETRU

FRANC GROBELNIK, 23, iz Zelezna, je vozil iz Šempetra proti Seščam s precejšnjo hitrostjo na poledeni in ozki cesti ter se zaletel v vozilo IVANA ZAGORIČNIKA, 37, iz Šempetra. Pri nesreči sta bila laže telesno poškodovana FRANC GROBELNIK, 65, in PAVLA GROBELNIK, oba iz Zelezna. Škoda na osebnih avtomobilih so ocenili na 6.000 dinarjev.

V AVTOBUS

ANTON REPENSEK, 40, iz Gornjega grada je vozil avtobus proti Bočni, ko mu je pripeljal nasproti po klanecu navzdol z neprimerno hitrostjo voznik osebnega avtomobila PETER ZAGOZEN, 25, iz Vologa. Zagožen je opazil avtobus in zaviral. Na spolzki cesti ga je zaneslo, da je trčil v avtobus, ki je medtem že obstal. Pri nesreči so bili laže poškodovani Peter Zagožen, IVAN ZAGOZEN, 34 in ANGELA ZAGOZEN, oba iz Vologa. Škoda na avtomobilih je za 3.500 dinarjev.

SMRT V ARCLINU

JOŽEF TRZAN, 54, iz Trnovelj 214, se je s kolesom peljal po cesti I. reda proti Celju in v Arclinu, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, zavil na levo. V tem trenutku je pripeljal za njim z osebnim avtomobilom KAREL JOŠT, 25, iz Čreškove. Vozil je z neprimerno hitrostjo. Avtomobil je kolesarja zbil več metrov po cesti. Trzan je dobil tako hude poškodbe, da je med prevozom v celjsko bolnišnico umrl. Jošt je dobil lažje poškodbe.

HITROST NA ZASNEŽENI CESTI

DANICA KRANJC, z Ostronjega se je peljala s kolesom po Deškovi cesti, ko je v bližini Ribarjeve ulice pripeljal za njo z osebnim avtomobilom LJUBOMIR ZOLNIR, 20, iz Pernovega. Zolnir je vozil z neprimerno hitrostjo na zasneženi cesti. Zadel je kolesarko in jo zbil po cesti. Dobila je lažje poškodbe.

Zreče

ZA ČETRTINO VEČJA REALIZACIJA

Preteklo leto bo v kroniki kolektiva Kovaške industrije Zreče ostalo zapisano s svetlimi črkami. Po mnogih težavah, ki jih je kolektiv preživel v minulih letih, so lani dosegli nekatere izredno pomembne rezultate.

Najprej so izročili svojemu namenu veliko sodobno halo za proizvodnjo orodja »Unior extra«, potem so brez kakršnihkoli večjih težav uredili tudi proizvodni proces, ki je dal poleg ostalih obratov zelo lepe rezultate. Celotni dohodek podjetja je narasel na preko 10 milijard starih din in se je v odnosu na prejšnje leto povečal za cca 25 odstotkov. To nedvomno kaže na izreden vpliv novih kapacitet, ki so v relativno kratkem času dale že prve rezultate. Od celotnega dohodka bodo po grobih predvidevanjih ustvarili približno milijardo in pol starih dinarjev skladov, ki bodo kolektivu podjetja še kako prav prišli pri nadaljnjih vlaganjih v razširjeno reprodukcijo, oziroma v modernizacijo še preostalih obratov. Se zlasti velja opozoriti na

to, da je bilo posebno uspešno lansko prvo polletje, nekoliko pa je zatajilo v drugem polletju, ko rezultati niso bili takšni, kot bi morali biti.

Pomembna prelomnica v lanskem letu je bila v mesecu aprilu, ko je kolektiv ponovno prešel na dvainštrideseturni delovni teden ter istočasno povečal urne postavke za oblikovanje osebnih dohodkov za 54 odstotkov, kar je seveda bistveno vplivalo na povprečne osebne dohodeke zaposlenih delavcev. Povprečni dohodki v lanskem letu so se gibali okoli 1400 dinarjev.

Kot smo izvedeli, jih zadnji ukrepi niso posebno prizadeli, ker sorazmerno zelo malo uvažajo. Bolj kot devalvacija so jih lani prizadela cene reprodukcijskemu materialu, kar jim je bistveno zmanjšalo dohodek. Kolektiv Kovaške industrije Zreče je poslovno leto 1971 zaključil zelo uspešno in tudi obeti za letos niso slabi, čeprav so planske obveze sorazmerno visoke in zahtevne. B. S.

Stanislav Sajkar, 35, Kojnice, poškodoval si je levo zapetjje; Vida Skorc, 41, Celje, poškodovala si je levo koleno; Jurij Potočnik, 35, Šempeter, poškodoval si je desno stopalo; Zora Mihajlevič, 68, R. Toplice, poškodovala si je prste desne noge; Anton Ošlak, 21, Skomarje, poškodoval si je levo koleno; Slavko Leskovec, 51, Dvor, poškodoval si je prste leve roke; Marija Bezgovšek, 28, Jurklošter, poškodovala si je levi gleženj; Marija Cestnik, 17, Prebold, poškodovala si je prste leve roke; Franjo Kartuš, 33, Celje, poškodoval si je levo ramo; Jože Sekirnik, 38, Podgrad, poškodoval si je desno peto; Ivan Skomin, 21, Celje, poškodoval si je desno zapetjje; Dani Ocvirk, 23, R. Toplice, poškodoval si je levo stopalo; Anton Zgajner, 40, Rog. Slatina, poškodoval si je levi gleženj; Marjan Zorko, 22, Celje, poškodoval si je prste desne roke; Osman Halilčević, 18, Velenje, poškodoval si je desni gleženj; Albin Kolar, 41, Celje, poškodoval si je levo koleno; Fahrudin Cavlić, 17, Celje, poškodoval si je desno stopalo; Brigita Nikolič, 36, Celje, poškodovala si je hrbtnico; Jože Železnik, 24, Velenje, poškodoval si je desni komolec; Cveta Knežević, 25, Celje, poškodovala si je kolk; Angela Stiglic, 60, Celje, poškodovala si je levo zapetjje; Marko Marguč, 24, Loče, poškodoval si je desno stopalo; Anton Hercog, 31, Bukovžlak, poškodoval si je desno podleht; Ismet Džambić, 18, Velenje, poškodoval si je prste desne roke; Vinko Majcen, 22, Arja vas, poškodoval si je desno koleno in Marija Keresteš, 26, Celje, poškodovala si je levo zapetjje.

CELJE

Poročilo se je 7 parov, od teh: Janez Kolenc in Ivanka Vengust, oba iz Celja ter Jožef Pušnik, Slatina pri Dobju in Marija Zorko, Rifengoad.

LASKO

Ludvik Kunc, kmetovalec Zibrše pri Logatcu in Stefanija Ojstršek, poljedelka, Ojstro; Milan Vran, kovinostrugar, Obrežje pri Zidanem mostu in Jožefa Sovinc, šivilja, Udmat; Cvetko Marot, rudar, Reka nad Laškimi in Ivanka Ocvirk, tkalka, Male Breze.

ZALEC

Ivan Jilg, delavec, Sl. Bistrica in Matilda Brinovec, delavka, Gomilsko; Vincenc Vidmajer, delavec in Ana Kladnik, delavka, oba iz Založ; Ivan Cizej, kmet, Poljče in Marija Rovšnik, poljedelka, Podvrh.

CELJE

33 dečkov in 37 deklic

CELJE

Franč Oset, 78, Celje; Franc Golhleb, 4 dni, Celje; Antonija Lamovšek, 75, Veliki Cirknik; Marko Golhleb, 6 dni Celje; Matjaž Podergajs, 1 dan, Zagrad; Hilda Jurš, 63, Stare Slemenice; Janez Gorečan, 72, Vojnik; Marija Tavzes, 70, Store; Magdalena Perko, 18, Celje; Amalija Rančan, 74, Nova vas; Ana Borinc, 68, Galicija; Pavla Lubi, 74, Obrežje; Avgust Gajšek, 71, Šmarjeta pri Celju; Avguštin Oblak, 56, Gaberno; Karl Brezovnik, 79, Vojnik; Marija Kolar, 65 Celje; Stana Skrabec, 51, Celje; Josip Batištuta, 87, Celje; Leopold Povodenik, 69, Zabuškovec; Ivan Sket, 26, Sentjur; Franc Gracer, 68, Založ; Leposava Perovič, 66, Celje; Helena Lavrenčič, 76, Celje; Marija Stojnšek, 56, Rogatec; Dragutin Miklavžič, 73, Vrbišnica; Janez Bervar, 65, Jagnjenica; Ivan Poženel, 52, Celje; Ivana Dolšak, 67, Sp. Gabernik; Martin Plevnik, 71, Vrbno; Edvard Puhlih, 58, Celje; Antonija Štravs, 68, Celje; Jera Pobežin, 60, Irje; Martin Jevnišek, 65, Levce; Terezija Furlan, 86, Celje; Blaž Jovan, 63, Dol pri Hrastrniku; Alojzija Povšnar, 74, Sentjur; Martin Verdev, 4 leta, Ljubecna; Frančiška Pušnik, 69, Svetli dol; Jožef Kvas, 74, Trnovlje.

GORNJI GRAD

Anton Sporn, 84, kmet, Gornji grad.

HRASTNIK

Barbara Zavrašek, 72, upokojenka, Hrastnik; Frančiška Kmet, 63, upokojenka, Hrastnik; Friderika Wohlfond, 78, upokojenka, Hrastnik.

LASKO

Marija Belej, roj. Zeleznik, 73, gospodinja, Smihel; Frančiška Terbove, roj. Klenovšek, 85, preužitkarica, Stopče; Ljudmila Mlakar, roj. Peterel, 77, druž. upokojenka, Rečica; Marija Ulaga, roj. Jančič, 71, gospodinja, Slivno; Janez Gracer, 63, preužitkar, Požnica; Jože Košec, 67, upokojenec, Olešče; Josip Sumrak, 75, upokojenec, Radeče; Jožefa Novak, roj. Pernišek, 82, gospodinja, Svibno; Karl Novak, 53, delavec, Zagrad pri Radečah; Antonija Novak, roj. Blatnik, 83, preužitkarica, Veliko Sirje; Ferdinand Razboršek, 63, preužitkar, Marijina vas.

SENTJUR PRI CELJU

Ferdinand Jan, 88, upokojenec, Straška gora; Martin Koprive, 69, kmetovalec, Zegar; Lucija Kapel, 79, upokojenka, Kalobje; Janez Mrz, 78, upokojenec, Planinca; Anton Pajek, 79, kmetovalec, Visočje; Janez Gračner, 79, kmetovalec, Golobinjek; Marija Jazbinšek, 66, kmetovalka, Dobrina; Terezija Pristovnik, 84, preužitkarica, Grušče.

ZALEC

Ivan Novak, 73, upokojenec, Maribor; Antonija Brišnik, 61, upokojenka, Dobriša vas; Karl Mahnič, 84, delavec, Dobriša vas; Katarina Žerjav, 70, upokojenka, Pernovo; Ana Potočnik, 63, soc. podpiranka, Pernovo; Matilda Lešnik, 88, kmetovalka, Hramše; Jožefa Jurjovec, 84, upokojenka, Kapla; Antonija Plaskan, 71, gospodinja, Male Braslovče; Marija Rednak, 87, upokojenka, Sešče; Marija Kramar, 72, soc. podpiranka, Pernovo; Anton Golhleb, 81, upokojenec, Dobriša vas in Julijana Gržan, roj. Pirnat, 74, upokojenka, Celje.

UNION: 27. januarja še francoski barvni film »Grofovska zabava« od 28. do 1. februarja ameriški barvni film »Pekleni komandosi« od 2. do 5. februarja italijansko-španski barvni film »Sabate prihaja«

METROPOL: do 30. januarja italijansko-francoski barvni film »Kruco nežne« od 31. januarja do 4. februarja italijanski barvni film »Sovraži svojega bližnjega«

DOM: do 1. februarja italijanski barvni film »Čakmul-maščevalec« od 2. do 4. februarja ameriški barvni film »Jezdec brez milosti«

DOBRNA: 29. in 30. januarja ameriški barvni film »Jezdec brez milosti«

SLG

Četrtek, 27. januarja ob 19.00 uri Lawrence: »Snaha« — gostovanje v Zagorju Sobotna, 29. januarja ob 17.00 uri Horvath: »Figaro se ločuje« — za abonma gledaliških amaterjev in tven

Ponedeljek, 31. januarja ob 16. in 20. uri Eliot: »Umor v katedrali« — gostovanje v Ptujju

Sreda, 2. februarja ob 16. in 20. uri »Snaha« — gostovanje v Velenju Četrtek, 3. februarja ob 14.30 in 20. uri »Snaha« — gostovanje v Brežicah.

RAZSTAVE

V Likovnem salonu je do 30. januarja odprta razstava slikarskih del Gabrijela Humeka.

V Studijski knjižnici je odprta razstava slovenskih reproduciranih ponatisov in Višcherjeve topografije Stajerske.

V VSAK DOM NOVI TEDNIK

PROSTE KAPACITETE

Povsod na celjskem turističnem območju so še na voljo prenočitvene kapacitete, razen v hotelu in depandansah na Golteh. Med zimskimi počitnicami povsod pripravljajo rezervacije. Tudi Mozirska kočja je zasedena.

ŽIČNICE IN VLEČNICE

Redno obratujejo velika gondolska žičnica, sedežnica in vlečnice na Golteh, vlečnice na Celjski koči, Svetini, v Libojah, Gornjem gradu, Lučah, Sentjurju, Ljubnem ob Savinji.

DRSALIŠČE

V celjskem Mestnem parku je odprto vsako popoldne, ob sobotah in nedeljah tudi dopoldne, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa tudi zvečer od 19.30 do 21.30 ure.

LOV

Na območju Lovske zveze Celje je možen lov na divjega prašiča do 15. februarja.

DEŽURNA LEKARNA

Do sobote, 29. januarja je dežurna lekarna Center, Vodnikova 1, od sobote, od 12. ure dalje pa Nova lekarna, Tomšičev trg 11.

ALI SMO AKTIVNI?

Prizadevanja, da bi občanom pojasnili program, vsebino in potrebo po samoprispevku za otroško varstvo in osnovno šolstvo, so v polnem teku. Prav v teh dneh se sestajajo tudi zbori občanov. Znano je, da ta oblika dogovarjanja občanov ni posebno učinkovita, vendar je bilo pričakovati, da bo tokrat drugače. Saj gre za dogovor in pojasnjevanje o izredno pomembni odločitvi za razvoj Celja v prihodnjem obdobju. Pričakovanje, da bodo zbori občanov uspešna tribuna občanov, pa je temeljilo tudi na tem, da je bila pred komuniste in člane ostalih družbeno političnih organizacij postavljena naloga, naj se čim bolj aktivno vključijo v priprave za samoprispevek. Priznati je treba, da veliko številno članov neposredno sodeluje v pripravah, medtem ko jih na zborih občanov ni opaziti. Aktivno sodelovati pa ne pomeni le sodelovati v odborih in štabih, ampak tudi povsod tam, kjer se o samoprispevku razpravlja. Dva razloga sta, zakaj je prisotnost članov ZK in drugih organizacij potrebna:

— Da se spoznajo z mnenji in stališči volilcev in

— da v razpravi sodelujejo pri pojasnjevanju in utemeljevanju samoprispevka.

Akcija za uvedbo samoprispevka ni le preizkušnja naše politične in državljanske zrelosti, ampak tudi naše organizacijske sposobnosti in enotnosti. Prav je, da se to pokaže tudi na zborih občanov.

VELIKA NAGRADNA IGRA sledite

do 31. 1. 1972

Še je čas - zato pohitite z nakupom

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

Komentar

ZAKAJ KOLEKTIVI BREZ KOMUNISTOV

Na volilni konferenci ZK v Laškem je predsednik občinske skupščine Miha Prosen izpostavil med drugim izredno pomembno vprašanje, ki se povezuje z organizirano in političnim vplivom Zveze komunistov v občini. V občini so delovne organizacije, v katerih ni organizacije Zveze komunistov, se več, v njih ni niti enega organiziranega člana ZK. Tudi naštel jih je nekaj. Na primer Kmetijsko zadrugo, zdravilišče Laško, Stanovanjsko in obrtno podjetje ter komunalno podjetje v Laškem.

Vprašanje je sprožilo razpravo o tem, kako je to mogoče. Saj so v nekaterih naštetih delovnih organizacijah komunisti le bili, zlasti pa to, da poskusi ustanovitve ZK v teh kolektivih niso rodili sadov.

Dosedanji sekretar Srečko Sentjarc je postavil vprašanje, kako da vodilni delavci v teh kolektivih, ljudje, ki jim je družba zaupala vodstveni položaj, ne čutijo potrebe po tem, da bi se v nekihkih nalogah, ki jih imajo, naslonili na organizacijo ZK, oziroma da bi sami postali njeni člani.

Nekdo je dejal tudi to, da se morda v določenih primerih celo izogibajo možnosti prihoda komunistov v delovno organizacijo. Sekretar medobčinskega sveta ZK Janez Zahraštnik je brez okolišanja poudaril, da v podjetjih, kjer ni komunistov, cvečejo vsi pogoji za depolitizacijo kolektiva. Članica CK ZKS Milena Stifitar — Vršnikova pa je v svoji razpravi poudarila, da mora imeti Zveza komunistov jasne osnove kadrovske politike in zagotoviti, da bodo med ob razpisih za vodilna in druga delovna mesta ob enakih izobrazbenih in drugih pogojih vendarle prednost komunisti.

Ta problem je resnično aktualen. Marsikdo se bo mogoče spomnil primerov, da so nekateri vodstveni delavci ob zaostrenem razreševanju problemov socialnega razlikovanja blagorvali okoliščino, da niso člani ZK. To je bilo ob primerih, ko so v znanih eksczesih partijsko odgovarjali nosilci teh ekscesov, čeravno se ni bilo osnov za kazenski pregon. Če posameznikom takšen nepolitičen status prav pride, ne more odgovarjati delavskemu razredu, ki ravno ob eksczesih in konfliktnih v kolektivih terja politično odgovornost in posledice.

J. KRASOVEC

SMUČANJE V SAVINJSKI DOLINI

Kot vsako leto bodo tudi tokrat na raznih smučiščih v občini Zalec organizirali smučarske tečaje za začetnike. ŠSD Prebold organizira tečaj za 156 otrok, kar je doslej največ v tem kraju. Tečaj organizira tudi osnovna šola Sempeter za 60 otrok. Medtem ko bodo na smučišču v Lobjah tečajniki iz Zalca, Griž in Petrovč pa bodo otroci iz Braslovč, Polzele in Vranskega smučali v svojih krajih. Tako bo smučarskega pouka deležnih tokrat preko 600 otrok.

ObSS v Zalcu bo organiziral tudi enotedenski tečaj za starejše, ki bo od 1. februarja dalje v Lobjah.

A. V.

ŠPORTNIKI CELJA: „DA“ ZA REFERENDUM

Tisočim občanov se bodo 6. februarja vsekakor priključili tudi tisoči športnikov in športnic celjske občine, da s svojim »da« prispevajo k uspešnemu izidu referenduma za samoprispevek. Takšna pozitivna odločitev in enotnost izvira iz vrst telesnovzgojnih in športnih delavcev na osnovi bogatega programa, ki bo v mnogočem prispeval k reševanju prostorske stiske in načrtnemu poučevanju telesne vzgoje v vzgojno-varstvenih zavodih in na osnovnih šolah.

Z izgradnjo štirih vzgojno-varstvenih zavodov bo dana možnost vključiti tudi 580 predšolskih otrok v organizirano predšolsko telesno vzgojo, ki je prav v tem rosnih letih še kako pomembna za zdravo rast in razvoj naših mladih občanov. V igri v tem obdobju oblikujemo predšolskega otroka. Še vselej drži pravilo: »Kar se Janezek nauči, to Janez zna!« Če je to pravilo pred desetletji držalo za otroke v osnovni šoli, potem danes velja že za čas šolanja v VVZ. Podpiramo tudi lokacijo teh ustanov (Otok, Ostrožno, Hudinja, Store), saj je v predelih občine z velikim porastom prebivalstva.

Z izgradnjo osnovnih šol na OTOKU in na LAVI, dozdavaj osnovne šole v Vojniku in Dobrni bomo pridobili 4 nove telovadnice in ustrezna šolska igrišča za potrebe rednega pouka telesne vzgoje, razvijanja svobodnih aktivnosti v okviru šolskih športnih društev in večernih urah tudi za telesnovzgojno aktivnost odraslih občanov v teh stanovanjskih soseskah. To bo vsekakor izredna pridobitev za približno 2.500 pionirjev in pionirk! Velika pridobitev pa bo tudi za širšo družbeno skupnost, saj bodo nove šole prevzele tudi med drugim funkcijo športnega žarišča vseh občanov v svojem šolskem okolju. Omeniti velja, da se današnja sodobna osnovna šola kot družbena institucija povsem odpira tudi navzven.

Ob naši zavestni odločitvi za samoprispevek, ki bo re-

ševal trenutno najbolj pereče probleme v predšolski in šolski vzgoji in izobraževanju, pa je za vse športnike Celja nadvse pomembno, da bo širša skupnost — delovne organizacije in občina — lahko hitreje pristopila k reševanju tistih problemov na področju investicijske izgradnje, ki so na področju športa in rekreacije akutna. Hitreje bomo vsekakor lahko pristopili k gradnji rekreacijskih centrov pod Golovcem in pri Mlinarjevem Janezu,

predvsem pa k gradnji pokritega plavalnega bazena, ki je trenutno po prioriteti skupno z večjo prireditveno dvorano za male športe z žogo najbolj potrebna športna gradnja v naši občini.

Ob takšni perspektivi, ki ima tako jasne obrise, bo vsekakor okrog 10.000 organiziranih športnikov in športnic v občini Celje 6. februarja tudi častno opravilo svojo državljansko dolžnost.

JUG KAREL

VELIKI DOSEŽKI RK

Z LETNE SKUPŠČINE ORGANIZACIJE RK CELJE

Minuli teden so se v veliki dvorani Narodnega doma v Celju zbrali delegati občinske organizacije Rdečega križa Celje na redni letni skupščini, na kateri so pregledali rezultate minulega dela, izvolili novo vodstvo te organizacije in sprejeli program dela.

Nekaj dodatnih misli k pisnemu poročilu je podal predsednik RK, Tone Erjavac, nato pa se je razvila razprava, v kateri so med drugim sodelovali s svojimi prispevki: dr. Lovšin, ki je govoril o izobraževalnem delu RK, skupščino je v imenu družbeno političnih organizacij občine Celje pozdravil sekretar občinske konference SZDL Bojan Volk, v imenu skupščine pa predsednik ing. Dušan Burnik. Dr. Stane Petrovič, ki je skupščino tudi vodil, pa je govoril o pomembnih dosežkih na področju krvodajalstva ter nanašal nekatere naloge za prihodnje delo. V svoji razpravi je še zlasti opozoril na to, da je med izobraženci vse premalo krvodajalcev, čeprav so leti med največjimi »potrošniki« darovane krvi. Preko 80% vseh krvodajalcev v celjski občini je iz vrst delavcev, kar dovolj zgovorno priča o tem, da se nekateri ne zave-

dajo pomembnosti krvodajalstva. Velja pa ugotoviti, da je v celjski občini krvodajalstvo doslej doseglo izredno lepe uspehe.

Iz poročila in razprave ter ocene dela organizacije RK je razvidno, da je ta humanitarna organizacija dosegla v minulem obdobju zelo lepe uspehe. To se med drugim kaže v tem, da je v to organizacijo vključenih preko 24 tisoč občanov ali skoraj 43% vseh občanov celjske občine.

Ob zaključku redne letne skupščine je le-ta izvolila še nov, 19 članski občinski odbor ter sprejela okvirni program dela za prihodnje štiri leta.

B. STRMCNIK

Mladi govorijo

O SAMOUPRAVLJANJU

Zdravko Vidmar

V začetku smo nekako togo sedeli drug pred drugim, potem pa so se moji sogovorniki le nekako razživel. Kako tudi ne, saj je bila na programu »vroča« tema o samoupravljanju. Kako se mladi vključujejo v samoupravne organe, v odločanje v delovnih enotah, kako žive in dihaajo s podjetjem, to so bila vprašanja, ki so dajala ton našemu pogovoru v celjski KLIMI.

ZDRAVKO VIDMAR, konstruktor, 25, član ZK, Celjan:

»Kar se soođločanja tiče, ne bi mogel reči, da ga je kaj dosti. Če sem doslej kakoli zavrnilo. Povedati je tudi treba, da je pri nas obveščanje zelo slabo. Na sestanku Zveze komunistov že nisem bil vsaj eno leto, to pa predvsem zato, ker nisem občutil nobene koristi od tega.

Res je, da imamo člane delavskega sveta iz vsakega obrata, ki nas zastopajo v samoupravnih organih. To pa

Olga Jerič

ne pomeni skoraj nič, saj na primer naš zastopnik v delavskem svetu ni skoraj nikoli uspel s svojimi predlogi.

ALEKSANDER LONČAREVIC, orodjar, 25, Celjan:

»Stvari se rešujejo počasi in enostransko, upamo pa, da bo kmalu bolje, ker bo izšel nov pravilnik, ki bo nekatere stvari bistveno spremenil. Naše pripombe se rešujejo počasi, če se sploh. Pri direktni proizvodnji bi to moralo iti hitreje, mi pa se gremo papirnato vojno, ki čestokrat zavira proizvodnjo.

Samoupravljanje? Da, vendar se moraš sam zanimati, če hočeš sploh kaj vedeti. Tudi informirani smo slabo. Naši zastopniki v delavskem svetu ne zastopajo dovolj naših interesov, pa tudi s problemj v podjetju nismo dovolj seznanjeni. Kot delavec- laik nimaš kaj početi na sestanku delavskega sveta.

OLGA JERIC, administratorka, 24, Celjanka:

Sandi Lončarevič

»Člani delavskega sveta so premalo aktivni in tudi struktura ni najboljša. Niso v celoti izpolnili naših pričakovanj. Vse preveč se zanimamo za osebne dohodke, za razvoj podjetja pa nam je malo mar. Predvsem bi opozorila na veliko mlačnost, posledica tega pa je, da tudi samoupravljanje ni takšno, kot bi naj bilo. Zanimiv primer: najmlajši član delavskega sveta je star 29 let, kar pomeni, da mladih takorekoč v vrhu ni. To je najbrž tudi odraz nedelavnosti mladih: mladinska organizacija že skoraj eno leto ne dela.

Če bi preprost človek nekaj povedal na sestanku, ga ne bi resno jemali. Skratka, moraš nekaj pomeniti, da sploh lahko kaj poveš. S kratkimi besedami — mislim, da je naša vloga, vloga mladine pri samoupravljanju majhna. Velja tudi za ostale. Vendar, kot pravim, precej tega smo krivi mi sami, naša pasivnost.

MST

RUDI DELOPST IZKLUČEN IZ ZK

Problemi v šoštanjski tovarni Polypex oziroma posamezne nepravilnosti, ki jih je napravilo vodstvo tega kolektiva, so javnosti že poznane. Kakor se je zadeva sorazmerno počasi reševala, tako so si dogodki v zadnjih dneh sorazmerno hitro sledili.

Kot običajno v takih primerih je moral tudi tokrat poseči v razreševanje problematike v Polypexu nekdo izven kolektiva. V tem primeru sta bila to Občinski sindikalni svet Velenje in komite občinske konference ZK Velenje. Komite je temu problemu v zadnjem času posvetil kar dve seji. Na 14. seji komiteja je le-ta najprej potrdil stališča predsedstva občinskega sindikalnega sveta ter o celotni zadevi izoblikoval svoja stališča ter sklepe. Med drugim je komite sprejel stališče, da spričo moralne odgovornosti in odgovornosti za posamezne nepravilnosti v Polypexu Rudi Delopst ne more biti več direktor tega kolektiva. In ker ga zadeva največji del moralno politične odgovornosti za nastale razmere v tej delovni organizaciji, v bodoče ne more biti več član Zveze komunistov.

Kot je znano, je bil Rudi Delopst kmalu zatem razrešen delovnih dolžnosti direktorja, na zadnji, 15. seji komiteja občinske konference ZKS Velenje, pa tudi izključen iz Zveze komunistov z utemeljitvijo,

jo, da je bil Delopst kot najodgovornejši komunist v podjetju dolžan zavzemati se za realizacijo sklepov komiteja in s tem v zvezi za normalizacijo medsebojnih odnosov med posameznimi strukturami zaposlenih v Polypexu. Poleg tega je prekinil običajno komuniciranje z organi občinske konference ZK Velenje. V celotni mandatni dobi pa se ni udeleževal sej najvišjega organa ZK v občini in občinske konference ZK, katere član je bil v prejšnji mandatni dobi. Kljub vabilu se ni udeležil nobene izmed sej komiteja, na katerih so obravnavali problematiko v Polypexu. Zaradi kršitve moralnih norm in velike moralno politične odgovornosti je bil zato izključen iz Zveze komunistov.

Ob izključitvi Rudija Delopsta pa je komite analiziral tudi moralno politično odgovornost ostalih vodilnih delavcev v Polypexu. Ugotovil je, da tudi ostale člane vodstvene garniture v tem kolektivu zadeva precejšnja odgovornost za nastale razmere. Zato je komite sklenil, da bo o odgovornosti in stopnji krivde posameznikov razpravljalo še častno razsodišče, ki se bo skupaj z aktivom ZK v Polypexu sestalo ta teden. Kot vse kaže, bo dolgotrajno reševanje zadeve Polypex končno le dobilo svoj ustrezen epilog!

B. STRMCNIK

Za celjski referendum

124 GLASOVALNIH MEST

Komisija za pravna in tehnična vprašanja pri akcijskem odboru za pripravo in izvedbo referenduma za samoprispevek v celjski občini je te dni zaključila delo okoli določevanja glasovalnih mest in imenovanja glasovalnih odborov.

Na dan 6. februarja, ko se bodo občani celjske občine odločili o uvedbi krajevnega samoprispevka za osnovno šolstvo in otroško varstvo, bo vsega skupaj 124 glasovalnih mest oziroma štiri več, kot je to pri volitvah v predstavnike organe.

Za večje število glasovalnih mest so

se odločili samo zato, da bi ljudem skrajšali pot do izredno pomembne odločitve. Nova glasovalna mesta bodo v Tremarjih (gostilna Draksler), zatem za Slatino in Gorico v Smartnem v Rožni dolini (Albert Pečnik, Slatina 17), za Konjsko (Ivan Trobiš, Konjsko 8) ter za Prekorje in Runtole (Ivan Slemenjak, Prekorje). Vsa druga, torej se 120, glasovalna mesta bodo urejena povsod tam, kjer so bila tudi pri zadnjih volitvah v občinsko skupščino 1969. leta.

Vrh tega je občinska volilna komisija že imenovala vse glasovalne odbore. V njih bo delalo 756 ljudi.

VSI BOMO ODLOČALI

V dosedanjih pripravah na celjski referendum o samoprispevku za osnovno šolstvo in otroško varstvo so se pojavila nekatera vprašanja, ki zaslužijo pozornost. Z željo, da bi dobili ustrezne odgovore, smo jih zastavili tudi članu komisije za pravna in tehnična vprašanja pri občinskem

akcijskem odboru za pripravo in izvedbo referenduma, Ivanu Mravljetu.

VPRAŠANJE: Ali bodo lahko na referendumu glasovali tisti občani, ki ne bodo plačevali samoprispevka?

ODGOVOR: V 34. členu jugoslovanske ustave je določeno, da je pravica občana do družbenega samoupravljanja nedotakljiva. Da bi občan lahko uresničeval to samoupravljanje, to pravico, ki mu je daje ustava, mu je med drugim zajamčeno, da lahko odloča tudi z referendumom. Iz tega sledi, da imajo pravico glasovanja na referendumu vsi občani, volivci, in bi bilo kakršno koli kratenje te pravice protustavno. Na referendumu bodo torej imeli glasovalno pravico tudi tisti, ki bi bili samoprispevka oproščeni. Pa tudi sicer ni moč pritrčiti mnenju, da naj bi glasovali le tisti, ki bodo samoprispevek plačevali. V organizirani družbi ne morejo o pravicah, dolžnostih in obveznostih odločati le tisti, ki jim take pravice grede oziroma, ki bi bili dolžni izpolnjevati dolžnosti in obveznosti. Veljati mora večinsko odločanje bodisi posredno ali neposredno. Saj je le tako mogoče upoštevati oziroma zaščititi splošni družbeni interes, ki mora biti osnovno vodilo pri vsakem odločanju. V konkretnem primeru gre za to, da se omilijo obstoječe socialne razlike. Ali z drugimi besedami povedano — splošni družbeni interes je, da tisti, ki več zaslužijo več prispevajo za družbene potrebe. Seveda pa bodo tudi primeri, ko občan pri glasovanju zaradi nizkega osebnega dohodka še ne bo zavezanec za samoprispevek; postal pa bo morda pozneje,

ko se mu bo osebni dohodek zvišal. Na referendumu bomo glasovali o samoprispevku kot o zelo pomembnem družbenem vprašanju, ki pa s svojimi obveznostmi in oporostitvami predstavlja celoto in je zato edino prav, da imajo pravico glasovanja vsi volivci.

VPRAŠANJE: Ali je samoprispevek odbitna postavka pri plačevanju davkov?

ODGOVOR: Samoprispevek je odbitna postavka pri plačevanju prispevka od skupnega dohodka občanov. Namreč, tu gre za prispevek, ki ga plačujejo tisti občani (to velja za leto 1971), ki so dosegli čistega dohodka več kot 25.000 din. Pri vseh drugih prispevkih in davkih pa samoprispevek ni odbitna postavka, kajti ne moremo ga šteti za strošek, ampak je to izdatek, ki obremenjuje neposredno osebni dohodek občanov.

VPRAŠANJE: Kako bodo samoprispevek plačevali zaposleni kmetje?

ODGOVOR: Zaposleni kmetje bodo samoprispevek plačevali od svojega osebnega dohodka iz delovnega razmerja, če seveda zaradi nizkega osebnega dohodka ne bodo oproščeni plačevanja samoprispevka, in pa od katastrskega dohodka, prav tako seveda, če tudi na tej osnovi ne bodo oproščeni. To pomeni, da bo zaposleni kmet lahko plačeval samoprispevek na dveh krajih — kot delavec iz delovnega razmerja in kot kmet. Lahko pa seveda samo na eni strani, seveda, če bo oproščen. Bodo pa tudi primeri, da samoprispevka sploh ne bo plačeval na nobeni strani, v kolikor bo oproščen na obeh osnovah.

STARŠI, POMAGAJTE!

Občinska skupščina je razpisala referendum za gradnjo šol in vrtcev. Zelo nujno je zgraditi nove osnovne šole, vrtce in telovadnice.

Po vojni je bilo v Celju zgrajenih več šol. Vendar je to šoto še premalo. Iz vasi se je prselo v mesto veliko ljudi. Tako je raslo število otrok. Naši razredi so natrpani in polni. V šolo hodimo v dveh izmenah. Grozi pa nam tudi tretja izmena. To pa še posebej takrat, če bo mala šola trajala kar celo leto. Ponosna bi bila na lepo urejeno okolje z lepim igriščem, parkom itd. Naša družba zahteva vsestransko splošnega človeka.

Zato, starši, pomagajte nam urediti šole! Glasujte za samoprispevek! Vam se ne bo veliko poznalo pri plači, nam otrokom pa. Vsi želite, da bi vaši otroci čim več znali, da bi jim bilo življenje lažje. Mi pa bomo srečnejši v lepšem drugem domu. Dokazal vam bomo svojo hvaležnost s pridnim in vztrajnim učenjem. Tako bomo vsi srečni. Vi pa še obenem pomislite na šolo in njeno okolico.

Nevenka Mulej
4. b. r. I. osnovne šole
Celje

6. FEBRUAR

Na vrata trka šest februar, ne recite — pa, kaj nam mar, še kako nam mora biti mar, saj to je vendar naša stvar!

Problemi šolstva so pereči, zdaj pa REFERENDUM jih prepreči, za mlade dajmo dober glas, pokažimo, da je še srce v nas!

Celjani in okoličani, bodimo stoddstotno zbrani, za REFERENDUM vsi glasujmo, za srečo mladih se radujmo!

Na mesec liter vina ali dva manje, to vse je, kar storili bomo zanje, otrokom pa velika bo pomoč, hvaležni zanjo bodo nam nekoč!

Odprimo srca na stežaj, pomoč potrebna jim je zdaj, podprimo to mladino, ki čuvata nekoč bo našo domovino!

Z mladimi se vsi radujmo, z veseljem REFERENDUM pričakujemo, nemirno vest naj vsak ima, kdor glasa dobrega ne da!

Kako bi gledali tem mladim v oči, če jim ne bomo dali pomoči, a to, kar bomo dali, bo prav malo, njim pa se bo to poznalo!

Z glavo pokonci na volišče, naj nas nihče doma ne išče, le črki dve, beseda DA, naj tisti dan bo iz srca!

Betka Kregar,
Muzejski trg 6,
Celje

PREVEČ MODERNO

Dva se ustavita pred plakati, ki govore o samoprispevku. Na enem gruča otrok in dedek Mraz, na drugem spet veliko otrok, stisnjenih v šolskih klopih. Dokaz, da je v šolah in vrtcih premalo prostora.

Pa pravi prvi: »Bi si pa res lahko zmislili boljše plakat!«

In drugi: »Prav imaš. Res so preveč modernistični! Ti otroci so kot nekakšne kocke...«

In tako se je nadaljevalo.

Pa še res je, da so plakate narisali otroci iz osnovnih šol...

NI UČNIH PRIPOMOČKOV

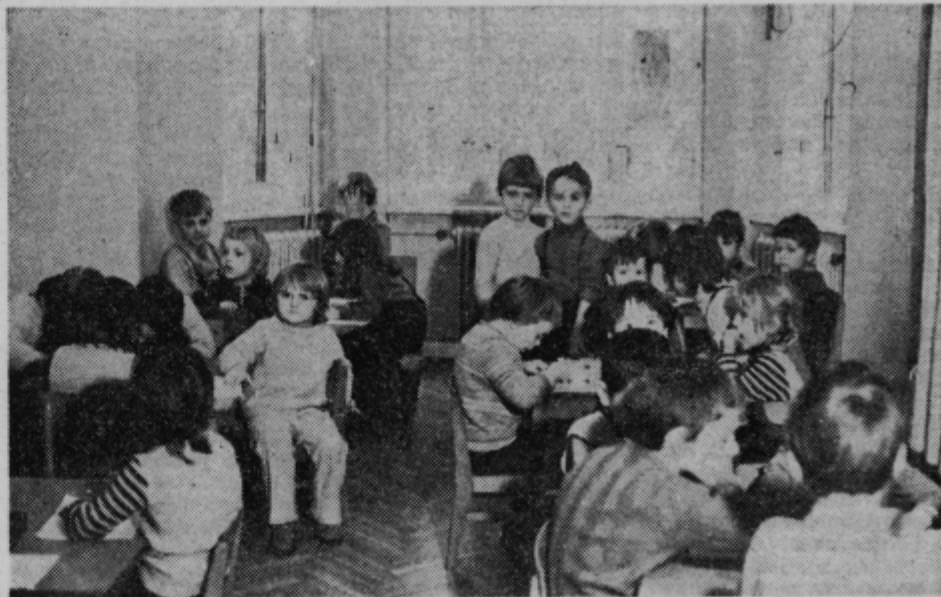
Občinska konferenca Zveze profesorjev, ker gre do pač tja, kjer so pogoji za delo boljši.

Posebno poglavje je tudi opremljenost šol z učili in učnimi pripomočki. Vse premajhni odstotki sredstev za materialne izdatke šolam ne dopuščajo, da bi se oskrbele z najosnovnejšimi modernimi učnimi stroji in drugimi didaktičnimi sredstvi. O tem obstajajo normativi, ki jih je izdelal Zavod za šolstvo, vendar pa jih v šmarski občini nobena šola ne more uresničiti. Srednje velika šola bi namreč morala imeti vsaj 4 kinoprojektorje, toliko niso najprimernejše za občino. Prav tako bi morala biti na taki šoli dva projektorja, v vsej občini pa imajo enega, pa še tega so dobili mimo sredstev za materialne izdatke. Od dveh rotoprojektorjev, ki bi ju morala imeti vsaka šola, nimajo nobene. Prav tako ni sledu o ka-

profesorjev, ker gre do pač tja, kjer so pogoji za delo boljši.

kem fotokopirnem aparatu, ki naj bi bil na vsaki šoli. Namesto, da bi imeli na vsaki šoli štiri magnetofone, imajo po štiri le v vsaki polovici občine. Poleg radijskega sprejemnika bi naj imela vsaka šola še po 3 tranzistorne sprejemnike, vendar bi na vseh šolah občine težko našli kakega. Šola naj bi imela tudi 4 diapropjektorje in to moderne, za delo pri dnevni svetlobi. Takih pa je v šmarski občini bore malo. Od vseh predvidenih pomagali imajo še največ ciklografov, s katerimi razmnožijo na tone učnih pripomočkov. Vendar pa imajo to možnost v glavnem na centralnih šolah, drugod pa učitelji razmnožujejo razne teste, kakor vedo in znajo. Ob tako občutnem pomanjkanju učnih sredstev in pomagal je tudi pouk revnejši. Moderni pouk je namreč tudi drag.

JOZE LIPNIK

Zvedave otroške oči... majhni so, ne tarejo jih življenjske skrbi. Toda razveselili se bodo, če bodo z uspešnim referendumom dobili še več svetlih prostorov za svojo igro, ki je zdaj njihova potreba, čez leta pa bo le še lep in prijeten spomin. Foto: B. Strmčnik

SAMOPRISPEVEK IN ODMEVI

Se pred zaključkom polletja so v osnovnih in srednjih šolah celjske občine opravili roditeljske sestanke s starši. Spregovorili so predvsem o pripravah na referendum, o samoprispevku, o tem, kaj bi pomenile tri s'are milijarde zbranih sredstev za naše najmlajše. Za vzgojno-varstvene ustanove in za šole. Pa tudi za nas, za starše.

Ocena roditeljskih sestankov, srečanj s starši, je ugodna. Večina staršev razume potrebe.

V zadnjih tednih so tudi v političnih organizacijah, v krajevnih skupnostih, na ravni občine in delovnih organizacijah potekala živahna razpravljanja o tej pomembni solidarni akciji vseh Celjanov.

Tudi ocena teh političnih razmišljanj in odmevov je ugodna. V večini.

In vendar doživlja akcija za samoprispevek tudi drugačne odzive. Pri majhnem delu občanov. Seveda je prav, da križčno, pogumno načnemo vprašanja, ki se nam v pripravah na referendum pojavljajo.

Na primer — zakaj samoprispevek. Zakaj doslej še ni bilo več storjenega na področju šolstva? Kaj smo dosegli? Kako se bodo sredstva iz samoprispevka trošila? Kdo bo z zbranimi tremi milijardami in dvesto milijoni upravljal? In še bi lahko naštevali. To so jasna, razumljiva vprašanja. Narekvalo jih je iskreno, prizadeto zanimanje, kako in kaj bo, če se odločimo tako, kot v

sreču mislimo, da je najbolj prav — za.

Navsezadnje je lahko opravičiti tudi godrnjanje pri nekaterih — češ, spet nekaj zahtevajo od nas. Pa četudi nam razum govori, da se odločamo sami in da se ne odločamo za nikogar drugega kot za otroke. Pa zase, za soljudi, za Celje.

Težje, mnogo težje pa je sprejeti drugo vrsto odmevov. Odzive, ki jih kroji kljubovalno nerazumevanje, nekakšna samozavestna ozkost, napadnost zaradi napak, ki so izraz širših družbenih tokov in podobno.

Pa nekateri pravijo: »Glasovali bomo za, če nam zgradite čisto...«

Pa spet drugi kar povprek: »Doslej pa smo nesmotrno trošili sredstva...«

Pa tretji: »Zakaj bodo glasovali vsi, če pa bodo nekateri oproščeni?«

In še je vprašanj, ki jih lahko v teh dneh zaznamo, slišimo, preberemo...

Pa čeprav ti isti vpraševalci vedo, da bo hitrejša reševanje varstva in šolstva omogočilo večje posege na področju komunale.

In čeprav spet drugi ne vedo točno, kje in kdaj so bila sredstva trošena nena-mensko. In če ne vedo povedati kaj lokalnega, tedaj opozorijo na dolarje za dvoboj med Spasskim in Fischerjam...

In čeprav tudi tretji vedo, da je referendum predvsem solidarnostna akcija. Da je to akcija vseh občanov.

Čeprav skoraj vsakdo ve, da je izvedba samoprispevka

nelzbežna. Edini korak, če hočemo zagotoviti najmlajšim čimprej boljše varstvo, učinkovitejši pouk, primernejšo vzgojo.

Celjsko območje je v zadnjem času kar v treh občinah dokazalo, da se hoče hitreje vzpenjati. Še več dosega. Uspešni referendumi v Zalcu, Sentjurju in Radečah so to naprepričljiveje dokazali.

Zavest, da je samoprispevek način, ki omogoča hitrejši vzpon, obstaja, živi. In da tudi omogoča, posredno, uspešnejše reševanje drugih problemov občanov — od komunalnih do telesnokulturnih, to se prav tako ve.

Vse to, in še marsikaj, moramo razumeti, spoznati. V tem primeru bo vse manj takih opazk, ki ne spodbujajo, ampak razorozujejo. Komu v korist? To se vprašajmo. Ali ne bo uspešen referendum nadvse pristen dokaz, da je Celje združeno, enotno, solidarno, še posebej takrat, ko se odloča za nekaj velikega, pomembnega, dolgoročnega?

Čudovita je bila mati v Dobrni, ki je rekla: »Jaz sem oproščena. Imam štiri otroke. Toda vpisite me. Tudi jaz hočem plačevati samoprispevek. Vem, da je to potrebno...«

Preprosto. Jasno. Tako, kot zna storiti le tisti, ki skriva v sebi topljo srce in preprostost, a velik, resničen razum.

»Odmevi, ki so bili omenjeni, pričajo, da tega obojega še nekaterim manjka.

J. Volfand

Laško

DOBRO IZHODIŠČE PREOSNOVE

Z VOLIVNE SEJE OBČINSKE KONFERENCE ZKS V LAŠKEM

Občinska organizacija zveze komunistov v laški občini je v oceni volivnih konferenc ugotovila zavzetost in delavnost večine članov zveze komunistov v občini. Na konferenci so sprejeli program dela konference in njenih organov, še posebej pa program idejnega usposabljanja komunistov. Izvoljen je bil novi komite. Novi sekretar komiteja Cveto Knez in člani komisij pri občinski konferenci.

Na volivni konferenci ZK v Laški občini, bila je minuli petek, so za osrednje vprašanje izbrali analizo volivnih konferenc v osnovnih organizacijah. Osnovna ugotovitev je bila, da so bile boljše pripravljene minula leta. Dosedanji sekretar komiteja SREČKO SENTJURC je med drugim dejal, da je večina organizacij pokazala izredno angažiranost in s tem tudi politični vpliv v javnosti. Nekaj jih je razvrstil med delavne in prizadevne, vendar z manjšim izžarevanjem vpliva, žal pa je moral povedati tudi to, da so bile nekatere redke organizacije le preveč šibke in to ravno v okolju, kjer bi bilo delovanje močnega partijskega jedra še kako potrebno. Med zelo aktivnimi so bili komunisti na radlškem območju zlasti v zadnjem času ob referendumu za samopriskpevek, vendar pa je uspeh letnega dolgoročno delovna nalozba komunistov v tem kra-

ju. Ocena, ki je bila dana za osnovne organizacije ZK v laški občini, se je v besedah članice CK ZKS tovaršice MILENE STIFTAR-VRSNIKOVE ponovila tudi za celotno organizacijo ZK v občini. Po njenem mnenju je bil tudi vsebinski potek volivne konference dokaz o vsebinski in kvalitetni rasti zveze komunistov v občini. Na volivni konferenci so po poglobljeni razpravi žal le premanjnjega števila članov konference in gostov sprejeli tudi akcijski program za delo konference in njenih organov za celotno mandatno obdobje. Prva velika naloga se obeta kar v naslednjih dneh, ko bodo komunisti v občini po II. seji konference ZKJ oblikovali načrt svojega dela in nalog. Ni daleč tudi čas, ko bodo imeli na dnevnem redu politično oceno ekonomskih gibanj v občini za minulo leto. S posebno prizadetostjo

pa se bodo lotili tudi analitične ocene o vprašanih socialnega razlikovanja v laški občini. Nič manj važna ne bo ocena samoupravnih odnosov v delovnih organizacijah, analiza aktivnosti komunistov v SZDL, sindikatih in mladinskih organizacijah, spričevalo o političnem delu in vplivu pa bodo komunisti iz območja Rimskih Toplic in Laškega dobili s politično oceno referenduma za samopriskpevek, kakršnega so na volivni konferenci komunisti iz območja Radeč že dobili.

Orientacijske programe so na konferenci dobile tudi vse komisije in komite pri občinski konferenci. Poseben poudarek pa je bil dan idejnemu izobraževanju, ki naj zagotovi ob aktualnih temah tudi izostreno marksistično idejno izhodišče.

Na volivni konferenci so izvlili tudi nove organe konference. V novem komiteju, ki je od 9-članskega povečan

na 13-članskega, je osem novih članov, pet članov pa mandat podaljšuje. Za novega sekretarja je bil izvoljen CVETO KNEZ, dosedanjji namestnik sekretarja. Novo častno razsodišče bo vodil JANEZ PETJE iz Radeč, komisijo za organiziranost in statutarna vprašanja JERNEJ OZIS iz Laškega, komisijo za družbeno ekonomsko odnose FRANC PERSE iz Laškega, komisijo za idejna vprašanja in politično izobraževanje prof. JANEZ PESEC, komisijo za mednarodna politična in ekonomska vprašanja MILKO VAHCIC iz Rimskih Toplic in revizijsko komisijo IVAN HRENK iz Radeč.

Na seji konference je od gostov poleg Milene Stifartarjeve govoril tudi sekretar medobčinskega sveta ZK JANEZ ZAHRASTNIK, ki je z obrazložitvijo vsebine 21. seje CK ZKJ predložil konferenci bistvene naloge v prihodnjem obdobju. Izrazil je prepričanje, da jim bo organizacija ZK v laški občini, takšna kot je v tem trenutku, tudi kos. Seveda — ob povečanem trudu in predvsem s povečano idejno akcijo in z lastno idejno rastjo.

J. KRAŠOVEC

pisma bralcev

UGAJA MI

Ze dolgo naročam Novi tednik in mi je zelo všeč. Zelo pa roman itd. Imam BDRS, 00jn — i eniatx rdgove eniatxen rada berem slikanico Med nebotičniki, Med štirimá očmi pa roman itd. Imam tudi prošnjo. Rada bi sliko Toneta Vrabla. Ali mi jo lahko pošljete? Rada bi si tudi dopisovala z dekletí iz vse Slovenije (starost od 13. do 18. leta).

Zalika Hrberšek, Laško

Odgovor: Slike žal nimamo, pa upajmo, da bo Tone Vrabl tole sam prebral in vam sliko tudi poslal.

ZAHVALA

Kot zvesta bralka Novega tednika se želim po zaključku Nagradnega globusa iskreno zahvaliti uredništvu, saj sem imela to srečo, da sem bila celo večkrat izžrebana. Objubljam, da bom Novi tednik vsakomur priporočila, saj je res zanimiv in informativen.

MARJANA JUG,
Črnolica 33, Sentjur pri Celju

ZA OSTREJŠE KAZNI

Ze več let sem naročnica Novega tednika in v njem vse preberem. V tedniku je veliko zanimivega, še posebej pa rada brem o raznih zločinih in umorih in o tem tudi premišljam. Mislim pa, da so kazni za te hudobneže premale. Slišim, da tudi nekateri mladi radi pohajajo po cestí, kot pa, da bi delali. Raje gredo v zapor, češ da imajo tam za vse lepo poskrbljeno. Neke mladostnik, ki je preživel dalj časa v zaporu, je celo dejal, da mu je tam lepše kot pa doma. Kar strah me je, če pomislim na tako govorjenje. Mladi pravijo, kaj zamerijo starejšim. Moramo pa še starejši pisati, kaj zamerimo mlajšim. Kar pa je dobre mladine — njej vsa čast.

J. H. Hrastnik

Odgovor: Slišali smo več odmevov na našo novo rubriko Mladi govori. Prav imate — nekateri pojavi v naši kazenski politiki so vznemirljivi in kazni res niso v sorazmerju s težino dejanja, ki ga je krivec storil. Vendar pa ne pozabite, da naš zakon tudi pri izrekanju kazni želi predvsem izraziti human odnos do človeka. Mu pomagati. Kar zadeva mladino pa smo veseli, da ste se oglašili. In da ste tako objektivni.

UPOKOJENCI SE ZAHVALJUJEJO

Upokojenci Etola smo bili tudi letos povabljeni na tradicionalno novoletno srečanje v hotel Merx v Celju, kjer nas je prisrčno sprejel glavni direktor dipl. ing. Miran Kršmanec. Spregovoril nam je o uspehih delovnega kolektiva, zaželel pa nam je tudi mnogo zdravja. V prijetnem razgovoru in ob lepi pogostitvi smo bili upokojenci prav veseli. Prejeli smo tudi lepe nagrade.

Hvalazni smo tovarni Etola, ki ne pozablja na svoje bivše sodelavce in se delovni skupnosti, delavskemu svetu, družbenopolitičnim organizacijam in vodstvu tovarne iskreno zahvaljujemo.

PANIKA STANTE,
Ulica 20. novembra 47, Celje

PREDLOGI

Želim, da tudi v letu 1972 tako uspešno razveseljujete bralce, kot ste to delali doslej. Imam pa tudi skromno željo. Ali bi lahko objavili program Radia Celje? Saj je res, da ni bistvenih sprememb, včasih pa so in bi bilo prav, da smo o tem poslušalci obveščeni. Pa še nekaj. Morda sem prepozna, a tudi jaz poznam dve materi, ki sta rodili več kot deset otrok. To sta Ojstrškova mama s Plazovja in Rozalija Tovornik iz Povčena pri Rimskih Toplicah. Prav gotovo bi lahko povedali mnogo zanimivega.

MARIJA MEDVED,
Plazovje 13, Rimske Toplice

Odgovor: Res ste nekoliko pozni s predlogi, a bo naš novinar vseeno primahal v vaš kraj. Glede programa pa se bomo odločili.

NAJ NE BO V NADLEGO

Saj vam verjetno ne bo v nadlego, če se tudi jaz oglašim. Večkrat sem že nameraval pisati, pa nisem imel poguma. Sedaj pa, ko vidim, da se oglašja vse več bralcev in bralk, vam tudi sama pišem. V tujini sem že nekaj let — tu smo si poiskali novo srečo, čeprav je bilo v začetku hudo. Tu, v prijetnem okolju, živim z možem in s hčerkičo. Pa saj ne vem, če vas to zanima.

Hotela sem vam povedati, da so zelo prisrčni sestavki v rubriki Njihovo življenje je materinstvo. Tudi jaz imam staro mamo v naselju Breze nad Laškim (vasica Mačkovec). Stara mama je povila deset otrok in tudi zelo stara je že. Lahko bi vam veliko povedala. Naša družina bi bila presrečna, če bi o njej kaj napisali. Njen naslov: Amalije Kranjc, Mačkovec 4, Breza nad Laškim.

MARIJA ČULK,
771 Pfaffenweiler Aussiedlerhof,
Villingen, ZRN

Odgovor: Draga Marija, ali nam ne verjamete, da smo vsakega pisma iz tujine zelo veseli? Torej — le pogumno. Se večkrat se oglasite. O vašem predlogu pa se bomo, če se bo le dalo, v redakciji dogovorili. Kajti res je, da ste s predlogom pozni. Pa — pišite še!

HITRA CESTA

Glede trase hitre ceste je bilo že mnogo napisanega. Največ vprašanj zadeva pot hitre ceste po Savinjski dolini. Mislim, da bi morali res temeljito premisliti, katera pot je najboljša. Potrebno je najti varianto, ki bo uničila kar najmanj zemljišč. Zato bi bilo zelo dobro, da bi se žalska občina zavzela za kar se da severno varianto. Ta varianta bi bila sprejemljiva tudi za Celje in Velenje. Čeprav bi bila ta lokacija dražja, pa mislim, da ne smemo hitre ceste obravnavati le glede na sredstva. Doline ne smemo presekatí.

ANDREJ NATEK, Ponder 14
Tabor

KDAJ UČINKI DEVALVACIJE?

V prejšnjem stoletju je bila devalvacija ali razvrednotenje denarja izredno neprijeten instrument pri uravnavanju gospodarstva in so jo bili prisiljeni uporabiti se le tedaj, ko so odpovedali vsi drugi ukrepi. Če je že prišlo do gospodarskih težav, potem so jih poskušali odpraviti na vse mogoče načine, samo ne z devalvacijo, ki je bila sinonim za bankrot in ki je metala čudno luč na tiste, ki so vodili gospodarstvo. V dobi, ko je dober glas o finančni solidnosti dežele predstavljal cilj, h kateremu so vsi težili, je bila devalvacija instrument, ki je prišel res zadnji na vrsto. Kasneje pa so spoznali, da se trenutna izguba prestiža, ki ga je povzročila vsaka devalvacija, nikakor ne more meriti s posledicami, ki so jih povzročali instrumenti, s katerimi so gušili gospodarstvo v njegovem nepravilnem razvoju. In tedaj je devalvacija dobila precej širšo operativno vlogo.

Mehanizem, ki ga devalvacija sproži z namenom, da se zmanjša primanjkljaj v plačilni bilanci, je približno takle: uvoženo blago postane dražje za deželo, ki devalvira, a njeno blago postane za druge dežele cenejše. To naj bi povzročilo, da bi se izvoz dežele, ki je razvrednotila svoj denar, povečal, zmanjšal

pa bi se njen uvoz ter bi na tak način prišli do ravnotežja v plačilni bilanci.

Na prvi pogled je vse lepo in uspeh skoraj ne more izostiti. Toda devalvacija ima še en velik negativen učinek. Ker ni več uvoženega blaga ali pa je zelo drago, potrošniki pač bolj kupujejo domače blago, ki je sedaj za njih boljše ali slabši nadomestek za uvoženo blago. Tako se zelo poveča povpraševanje po domačem blagu, ki ga industrija, ki je že sedaj delala z vsemi zmogljivostmi, ne more v zadostnih količinah nuditi trgu. To privede do splošnega povečanja cen (od tu izvira sedanja zamrzitev cen), ki oslabi ali uniči pozitivne učinke devalvacije.

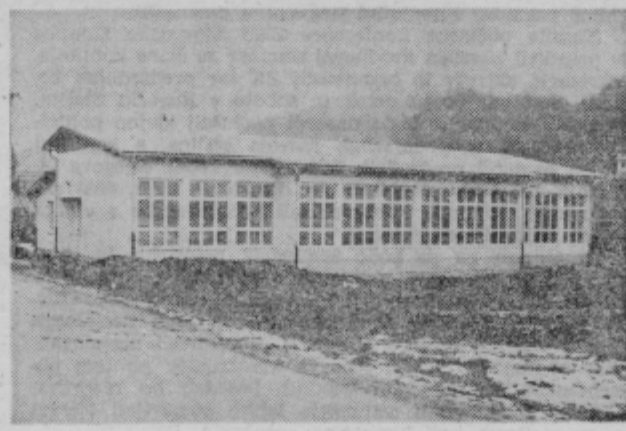
Po tem, kar smo dejali, bi morala naša devalvacija povečati izvoz in zmanjšati uvoz. Pa se vprašamo, ali so že vidni kakšni rezultati v celjskem gospodarstvu, kjer je ravno izvoz ena izmed najbolj šibkih točk.

Na žalost moram reči, da kakšnih otipljivih rezultatov še ni, ker je pač preteklo še premalo časa. Prvi rezultati bodo znani šele konec marca, ko bodo znani podatki za prvo tromesečje tega leta. Toda tudi tem podatkom ne bo zaupati. Zakaj ne? Vse naše devalvacije so znane po tem, da skoraj vsi vemo, kdaj bo dan »X«. Zaradi tega si gospodarstva organizacije, ki so vezane na uvoz reprodukcijskega materiala, tega nakupijo ogromne količine, ker na ta način ob devalvaciji zelo veliko pridobijo. Zato prvi podatki po devalvaciji o gibanju uvoza in izvoza vedno kažejo porast izvoza in padec uvoza, kar je na prvi pogled zelo pozitivno. Toda, da bi dobili resnične podatke, kako je devalvacija vplivala na našo mednarodno menjavo, moramo počakati vse do takrat, ko bodo zaloge pred devalvacijo kupljenega materiala pošle. In takrat je slika ponavadi čisto drugačna.

Devalvacija je ukrep, ki sam po sebi ničesar ne pri- naša. Slediti ji morajo še drugi ukrepi in šele njihov

skupen učinek lahko da zaželjene rezultate. Da bi oslabili pritisk na stroške, bi morali preprečiti preveliko naraščanje osebnih dohodkov in zmanjšati tiste davščine, ki povišujejo stroške podjetij.

Jure Toplak

Te dni bodo v Rogaški Slatini in Šmarju odprli nova otroška vrtca. V 7 igralnicah bo prostora za 150 otrok. V starem vrtcu v Rogaški Slatini pa bodo prvič v občini uredili prostore za varstvo malčkov od enega do dveh let. Foto: J. Lipnik

Žalec

DANES SKUPŠČINA

Danes dopoldne se je v hmeljarskem domu začela skupna seja članov obeh zborov občinske skupščine v Zalcu. Predlog dnevnega reda ima deset točk, med njimi tudi poročilo o problematiki požarnega varstva v občini ter razpravo o predlogu statuta skupnosti slovenskih občin.

Tokrat bodo odborniki odločali še o delu občinske skupščine v tem letu. Gre za izredno pester in zahteven delovni načrt, ki posega na vsa področja družbenega dogajanja.

Svoje poročilo je pripravila tudi komisija za prošnje in pritožbe. Člani komisije so lani obravnavali 90 pisemnih vlog in pritožb, referent za

Nekaj pa je povsem jasno. Če bodo cene naraščale in kolikor bolj bodo naraščale, tem manj nam bo uspela devalvacija in tem prej nam bo potrebna nova.

Jure Toplak

6.
FEBRUAR
DA

MB

Laško

MENJAVA V VODSTVU

Na volivni seji občanske konference ZK v laški občini je bila izvršena zamenjava v vrhu občanske organizacije Zveze komunistov. Po štirih letih uspešnega dela je dosedanji sekretar SRECKO SENTJURC predal svojo funkcijo CVETU KNEZU, dosedanjemu namestniku sekretarja. Na seji se je za uspehe in prizadevanja dosedanjemu sekretarju zahvalil sekretar medobčinskega sveta ZK JANEZ ZAHRASTNIK.

SRECKO SENTJURC je v dveh mandatih na čelu občanske konference ZK v občini veliko storil za organiziranost ZK v občini, za njeno vsebinsko preobrazbo in okrepitev. Odslej se bo mogel v celoti posvetiti nelahki nalogi nadaljnje izgradnje tovarne styropora.

Novi sekretar CVETO KNEZ pravtako izhaja iz rudarskega kolektiva, kjer je od pomožnega kopača na delovnem mestu v jami dosegel visoko kvalifikacijo. Ves čas politično aktiven je bil Cveto Knez nekajkrat zaporedoma sekretar organizacije v rud-

SRECKO SENTJURC

niku, član občinskega in nekdanjega okrajnega komiteja. Končal je srednjo politično šolo in bil zaposlen v občinski upravi. Študira na Višji upravni šoli, kjer zaključuje drugi letnik. Dve leti je bil namestnik sekretarja občinskega komiteja ZK, pravtako neprofesionalno, saj je istočasno opravljal dolžnost direktorja Delavske univerze

Žalec

NOVE ORGANIZACIJE IN AKTIVI ZK

Na nedavni seji Zveze komunistov v Zalcu so sprejeli tudi izredno obsežen in bogat program dela posameznih komisij. Naj omenimo nekatere važnejše naloge.

Komisija za organiziranost in razvoj ZK bo naredila analizo razvoja Zveze komunistov v občini. Poskrbela bo za formiranje organizacije v Minervi ter proučila možnost za ustanovitev aktivov med študenti, v društvi, v Avtobrevozu Sempeter in INDE Vransko.

Komisija za mednarodna vprašanja bo med drugim organizirala predavanja iz mednarodne politične situacije.

Več oddelkov politične šole, seminarji za mlade komuni-

ste in sekretarje organizacij ter aktivov je dej. nalog komisije za idejna vprašanja prosvete, znanosti in kulture.

Najobsežnejši je program dela komisije za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko. Tako bodo najprej izdelali oceno samoupravnih odnosov s posebnim poudarkom na uresničevanju sprejetih ustavnih amandmajev ter sklepov 23. seje CK ZKS. Obravnavali bodo akcijske in stabilizacijske programe delovnih organizacij.

Nalog je veliko in glede na resnost, s katero so si jih zastavili žalski komunisti, lahko pričakujemo, da bodo tudi uresničene.

NOVO V SLOVENSKIH KONJICAH

Izvoljeni kandidati

Minuli teden je bila v Slovenskih Konjicah kandidacijska konferenca, na kateri so izmed treh predlaganih kandidatov izvolili dva, ki bosta kandidirala za mesto poslanca republiškega zbora skupščine SRS. Gre za nadomestne volitve, ker je dosedanji poslanec, Adolf Tavčar, umrl. Predlagani so bili FRANC ADAMLJE, direktor Kostroja, MATEVZ LUBEJ, direktor opekarne Loče in JAKA ZIDANSEK, direktor kmetijske zadruge. Za kandidata sta bila izvoljena Lubej in Zidanšek, ki se bosta na volitvah 5. marca potegovala za izpraznjeno poslansko mesto.

Na isti dan bodo tudi nadomestne volitve za izpraznjeno mesto odbornika konjiške skupščine, in sicer za volilno enoto, ki pokriva Mariborsko in Skalsko cesto.

Izvoljeni odbori SLO KS

Spričo dejstva, da so mnoge krajevne skupnosti v konjiški občini medsebojno precej povezane, so se tudi pri ustanavljanju odborov za splošni ljudski odpor v krajevnih skupnostih odločili, da bodo te odbore izvolili skupaj za nekatere krajevne skupnosti. Tako bo 22 krajevnih skupnosti imelo 12 odborov, izmed katerih jih je 11 že izvoljenih. Marca bodo imeli s člani teh odborov poseben seminar, in sicer ločeno za člane odborov krajevnih skupnosti in člane odborov v delovnih skupnostih, kjer bodo imeli predvidoma take odbore v treh delovnih organizacijah.

Sprejeta programa dela

Komisija za idejno politično izobraževanje članstva pri komiteju ZK v Slovenskih Konjicah je na zadnji seji pretekli ponedeljek po daljših pripravah sprejela konkreten program letošnjega idejno političnega usposabljanja članstva ZK. Prav tako pa je minuli ponedeljek na svoji redni seji sprejela program dela tudi komisija za družbeno ekonomsko odnose.

Konferenca predsednikov KS

Prihodnji četrtek bo v Konjicah konferenca predsednikov krajevnih skupnosti, ki jo je sklical predsednik skupščine Franc Tepej. Na konferenci bodo obravnavali programe dela krajevnih skupnosti v tem letu, v drugem delu konference pa še financiranje krajevnih skupnosti. V tem drugem delu konference je pričakovati zelo vročo razpravo, saj so predvideni zahtevki mnogo večji, kot pa so realne možnosti občinskega proračuna. Vsi zahtevki krajevnih skupnosti skupaj znašajo toliko kot celoten občinski proračun, in sicer brez sredstev Temeljne izobraževalne skupnosti. Programi krajevnih skupnosti so nedvomno odraz potreb posameznih krajev, vendar vsega naenkrat pač ni mogoče uresničiti, zato bo potrebno programe uskladiti z realnimi finančnimi možnostmi.

Komitej občinske konference ZKS Slovenske Konjice je pripravil poseben dvodnevni seminar za člane komiteja, sekretarje aktivov in organizacij ZK ter predsednike komisij. Seminar bo ta petek in soboto v Rogaski Slatini. Prvi dan seminarja bodo navzoči poslušali idejno politična izhodišča gospodarskega razvoja občine, s katerimi jih bo seznanil predsednik SOB Franc Tepej. Njegova izvajanja pa bodo dopolnili še direktorji vseh delovnih organizacij, ki bodo konkretizirali problematiko z vidika svojih delovnih organizacij.

Drugi dan pa se bodo seminarju pridružili še člani komiteja in sekretarji aktivov ter organizacij iz šmarske občine. Navzočim bosta spregovorila MARJAN OROZEN, podpredsednik republiške skupščine in član nestalnega dela Zvezne konference ZK o II. konferenci jugoslovanskih komunistov ter o nalogah komunistov po tem pomembnem sestanku. Po uvodnih besedah bo razprava, v kateri bodo člani seminarja lahko postavljali obema predavateljema tudi konkretna vprašanja.

intervju

VEMO, KJE SO NALOGE

na pobudo občinskega gospodarstva.

Na kratko povedano: občinsko gospodarstvo bi vedno z odprtimi rokami sprejelo vsak dober program naše tovarne. Ta pa ni bil nikoli izdelan, kljub željam na obeh straneh. Zlasti prizadevanja v tovarni se bila premajhna.

VPRAŠANJE: Kakšen je položaj vašega delovnega človeka? Kako je z osebnimi dohodki, družbenim standardom?

ODGOVOR: To vprašanje je zelo važno, pravzaprav najbolj. V januarju bomo imeli povprečne osebne dohodke okrog 1.400 din. Podatki za občino Velenje so precej višji.

V naši tovarni se nimamo urejene prehrane niti toplih malic. V občinskem merilu prispevamo svoj skromni delež za razvoj družbenega standarda. Doslej smo zgradili tudi nekaj stanovanj, vendar še vedno premalo. Stanje je zelo pereče. Skratka, veliko bomo morali storiti, da bomo dohiti druge delovne organizacije na našem območju. Možnosti so. S sodelovanjem občinskega gospodarstva, zlasti s sodelovanjem Gorenja, vidimo velike možnosti in perspektivo. Moramo se čimprej sodobno organizirati, pridobiti nove sodelavce vseh strok, izdelati razvojne programe in se boriti za realizacijo gospodarsko utemeljenih načrtov. Tako bomo najhitreje urejevali vse naloge. To je naš osnovni cilj za bodočnost. Pri tem pa je pomembno, da tudi celoten kolektiv tovarne stremi za tem ciljem in ga hoče doseči. Zaman je vsako tarnanje za izgubljenim ali zamujenim v preteklosti. To je za vedno izgubljeno.

VPRAŠANJE: Kako ocenjujete delo občinske skupščine v Velenju?

ODGOVOR: Naše področje je že dlje časa eno najbolj dinamičnih v Sloveniji. To velja tako za gospodarstvo kot negospodarstvo. Dosegli smo precej visok družbeni in osebni standard. Razumljivo je, da to ni prišlo samo po sebi. To je rezultat skrbnega in smotrnega gospodarjenja, načrtovanja, uresničevanja načrtov in sodelovanja vseh dejavnikov v občini. In kolektiv občine je bil vedno v sredini teh dogajanj in pobudnik marsikaterih nalog in akcij.

VPRAŠANJE: Katerega problema bi se v Soštanju najprej lotili in ga skušali rešiti?

ODGOVOR: Menim, da je največji problem Soštanj urbanistični načrt oziroma program, ki bi nakazal možnosti sodobnega in zdravega bivanja, življenja v mestu in razvoja industrije. Ta program bi morali sprejeti čimprej, da nam znanjci ne bi očitali, da zanje nismo ničesar napravili. Nekateri predel Soštanjja so že zdaj neprimerni za zdravo bivanje. Tu mislim na vplive naše tovarne, termoelektrarne in na obronke rušne cone velenjskega rudnika. Z obratovanjem tretje faze termoelektrarne se bo ta negativni vpliv močno povečal.

Prepričan sem, da je to največji problem Soštanjja, zato bi ga morali pričeti takol reševati in ga tudi rešiti.

ODGOVOR: Menim, da je največji problem Soštanjja, zato bi ga morali pričeti takol reševati in ga tudi rešiti.

M. BOŽIČ

AVGUST PINTER

Avgust Pinter je eden od tistih mož, ki so huda-jamsko knapovstvo vdihovali od najfranejših dni življenja in se jim bo rudarska nraga pretekala po žilah do konca življenja. Tudi takrat, ko bodo

rove rudnika v Laškem sesuli in v hode vanj zadali. Nikarte misliti, da je Avgust Pinter, sin rudarja Avgusta Pinterja in prvega povojnega predsednika krajevnega ljudskega odbora v Marijagradcu tiste sorte človek, ki bi se oklepal rudarjenja za vsako ceno, čeravno je v rudniku zrastle v moza in kot štipendist rudnika končal šolo varnostnega tehnika. Z nekaterimi mlajšimi tovariši pri rudniku je že pred leti jasno videl, da rudarjem bodočnost nič drugega ne obeta, če pravočasno ne poiščejo drugega kruha.

Pred leti, ko je bil predsednik delavskega sveta rudnika, je avtoritativno in na kratko presek razpravo o tem, ali je prav ali ni, da se v kolektivno skupino najbolj osveščenih z zagriženostjo loteva preusmeritve rudarstva. Rekel je nekako takole:

»Če je starejšim, ki so nekaj let pred penzijo,

odveč misliti in delati za preusmeritev, potem ni vseeno mlajšim, tistim, ki šele nekaj let delajo v jami, pa so že delovni invalidi zaradi nevedrinih razmer in prinašajo domov borne plače, ker stroški proizvodnje v rudniku počrejo vsak dan več od dohodka.»

V tem oziru je Avgust Pinter bil, je in ostane knap, ki naravnost brez olepsavanja in v brk pove vsakemu, kar misli. Tudi danes tako, ko je vršilec dolžnosti direktorja rudnika in ko je za njim nekaj let garanja in bitk za preusmeritev rudnika, tekanja po vsej državi, besednih bojev s finančniki, strokovnjaki in zamejskimi partnerji v preusmeritvenem programu. Sekretar podjetja Srečko Sentjunc o njem znova trdi, da bi brez njega kolektiv težko spoznal, kaj je rešitev za huda-jamske knape. Njemu, preproste-mu mislecu, klenih in odkritih besed so verjeli in se niso uštel.

obrazi

Avgust Pinter se je ekonomije in politike učil vedno le iz konkretne prakse. Njegova odlika je, da je vselej z nekoliko skepticizma poudarjal, da verjame in je pomirjen šele takrat, ko kolektiv drži v rokah namesto obljub dovršena dejstva. Trmoglavu vztraja, da je družba rudarjem dolžna pomagati, kot so oni pregarali nedelje in praznike v letih, ko je bil premog kri gospodarstva. To, kar daje družba, ni nič podarjenega, saj bodo morali investicijske kredite vrniti, ostane pa še vedno dolg za minulo delo.

Tako neposreden, včasih za koga tudi neprijeten direktor, je Avgust Pinter tudi kot odbornik občinske skupščine, kot predsednik sveta za zdravstvo in socialno varstvo. Da bi le ostal tak!

J. KRASOVEC

Razvoj kulture Celja do 1975.

V prejšnji številki smo navedeli program oziroma predloge investicijskih izgradenj in adaptacij. Naj jih omenim posebej na kratko: V SLG bodo izvršena najnujnejša dela v letu 1972 in to je predvsem obnova električnih instalacij in nabave regulatorja. Za vse druge potrebne investicije Kulturna skupnost nima sredstev in jih bo treba zagotoviti iz drugih občinskih virov. Predvidena je tudi pospešena sanacija kulturnih domov v Vojniku in Trnovljah, kjer bo končana adaptacija, ki so jo pričeli že pred leti. Zgodovinskemu arhivu zagotavlja KS samo celjski delež po cenah leta 1971, ostalo bodo morale zagotoviti ostale občine. Toliko o investicijah. Iz podatkov je razvidno, da so povsem omejene in še zdaleč ne pokrivajo potreb.

Torej, iz dosedaj podanega gradiva lahko zaključimo le, da so se stvari premaknile naprej, pa tudi ne. Zakaj? Odgovor bi lahko iskali v dosedajni kulturni politiki, nove oblike dela in načrtovanje pa nam dajo nekaj upanja, da bo »nekoč« bolje. Resnica je, da si Kulturna skupnost močno prizadeva združiti sile v želji, da z načrtnim delom izdelava program, tak, ki bi se najbolj približal potrebam in možnostim. Takoj na začetku pa se nam zastavlja vprašanje: kako je s temi nesrečnimi potrebami, kakšne so pri nas relacije narod-kultura-dobrine-potrebe in seveda, kaj ljudje sami prispevajo h krepljivi kulturnega bogastva naroda.

Pri sestavljanju predlogov programa kulture do leta 1975 je imela strokovna služba KS nemalo težav. Prosila je poklicne in amaterske kulturne institucije, da izdelajo svoje programe. Velika večina je zamudila predvidene termine za izdelavo teh programov. Kakor da jih je KS »zalotila« nepripravljene. Nekateri so oddali svoje programe pozneje, a se je videlo, da so sestavljeni na hitro in v njih prevladuje materialna vsebina. To je pravzaprav tudi razlog, da je predlog programa razvoja kulture tako zastavljen in da ne govori tudi o razvoju samoupravnih odnosov na kulturnem področju.

Ob začetku dela KS v Celju je nekdo rekel, da bo morala sama strokovna služba začeti spreminjati miselnost celjskih kulturnikov. Morala jih bo uvajati na nova pota načrtovanj, od proračunske politike do konkretne realizacije nalog. Današnja slika pa je približno taka: smo sredi velikih želja, mnogih programov, mnogih zahtevkov, prevladuje kadrovska suša. Konglomerat vsega. In celjska občina je še vedno tista, ki daje največ v povprečju na ostale občine v...

Kaj storiti? Manjka predvsem dobrih, res dobrih programov. Potrebe so dobile takšen obseg, da bi s stihističnim delom kljub Kulturni skupnosti ne dosegli ničesar. Z delom vseh kulturnih delavcev bo morala Kulturna skupnost dokazati, da ni le skupnost v administrativnem pomenu te besede, temveč živa, organska forma tistih sil, ki resnično pomagajo slehernemu občanu v njegovem širjenju kulturnega obzora.

Drago Medved

Prešernov dan - ves februar

Priprave na počastitev slovenskega kulturnega praznika so v velenjski občini več kot skrbne.

Tako bo 8. februarja zvečer v velenjskem kulturnem domu večer folklorne, ki ga pripravljajo šaleška folklorna skupina iz Velenja. Šaleški folklorni ansambel se bo ta večer prvič predstavil na javni prireditvi. Ob tem dogodku se bodo spomnili vseh tistih, ki že dolgo delajo na kulturnem področju. Po prireditvi bo za vse objavljene

kulturne delavce sprejem. Tudi ta bo prvič v zgodovini velenjske občine.

Vrh tega bo v Prešernovem mesecu, v februarju, še koncert rudarske godbe na pihala in ob koncu meseca še srečanje slovenskih oktetov. Ta prireditve bo v Velenju izvedena le v primeru, če bodo zanjo zagotovljena denarna sredstva.

V Soštanju bodo v okviru slovenskega kulturnega praznika, 11. februarja, odprli

adaptirano osnovno šolo »Biba Röck«. Otvoritev bodo povezali s proslavo. Izdali bodo še knjižico, v kateri bodo natisnili Napotnikova dela, zbrana v galeriji, članke o Kajuhu, zatem zapise o razvoju šolstva v Soštanju in sploh o razvoju Soštanja. V njej bodo pisali tudi o Bibi Röcku.

Na Prešernov dan pa se pripravljajo tudi v drugih prosvetnih društvih in šolah v občini.

Dunajska kri in Tosca

Celjsko olepševalno in turistično društvo je tudi za leto pripravilo več zanimivih prireditev, bogat pa je tudi spored tradicionalnih izletov. Letos jih bo kar dvanajst, prvi pa v začetku februarja in bo združen z ogledom operete »Dunajska kri«.

Pot bo vodila v Gradec. Tudi drugi izlet, na začetku marca, bo združen z obiskom operne hiše. Tokrat ljubljanske z obiskom »Tosce«.

Društvo bo pričelo letošnje prireditve na pustni torek, 15. februarja. Ta dan bo ob 17. in 19. uri v dvorani Na-

rodnega doma koncert znanega narodno zabavnega ansambla Mihe Dovžana s pevci. Med njimi bo tudi Ivanka Kraševc.

Letošnji valčkov večer bo v soboto, 4. marca, v torek, 21. marca pa bo v Celju gostoval ansambel bratov Avsenikov.

Moški pevski zbor Svoboda pod vodstvom Julija Goriča deluje pod pokroviteljstvom tovarne EMO iz Celja. Tako je že vrsto let med vidnejšimi vokalnimi ansambli v Celju. Foto: R. Pogorelec

Josip Gosak — 90 let

Med slovenskimi učitelji, ki so pred vojno usmerjali naše kmetijsko gospodarstvo, je bil eden najuspešnejših Josip Gosak, ki na svojem posestvu nad Ločami pri Slovenskih Konjicah te dni slavi 90-letnico svojega plodnega življenja.

Rodil se je 29. januarja 1882 v bližnjih Zičah na kmečki domačiji, ki je uporabljala tedaj nove izkušnje v poljedelstvu, sadjarstvu, vinogradništvu in živinoreji. Josip Gosak je iz celjske meščanske šole l. 1898 vstopil na mariborsko učiteljsko. Tu mu ni bil po godu neživljenjski pouk v rokah profesorjev — uradnikov. V mladih učiteljih je bila močna težnja, da najdejo pot k ljudstvu in ga z gospodarskim in kulturnim dvigom utrdijo v odporu proti raznarodovalnemu pritisku s severa.

Kot začasni učitelj v Tepanju, kjer ga je v delo uvajal Rado Jurko, je postal vneti dopisnik celjske »Domovine«. Kmalu je dobil mesto pomožnega učitelja za celjski okraj, kar mu je omogočilo stik s kmetijskimi strokovnjaki, naprednimi kmetovalci in izven šole z delavnimi upravitelji. Kamor ga je zanesla služba, je tudi sam prirejal strokovna predavanja in pospeševal zlasti razvoj sadjarstva.

Po prvi svetovni vojni, ki

jo je srečno prebil na ruski in italijanski fronti, je prevzel vodstvo šole na Teharjah pri Celju. Tu je ustvaril vzgledno žarišče prosvete in zelo uspešne praktične propagande naprednega kmetovanja. Vselej pa ga je odlikovala socialnost in stvarna kritičnost v gledanju na življenjske probleme našega naroda.

Od leta 1926 pa do svoje upokojitve je 8 let predsedoval učiteljskemu društvu za celjski okraj v času, ko se je slovensko učitelstvo s »celjsko deklaracijo« otrelo odvisnosti od vladajočih meščanskih političnih strank.

Daleč je segal vpliv Gosakove dejavnosti v stanovskih in splošnih organizacijah, predvsem pa v ustanavljanju kmetijskih, sadjarsko-vrtnarskih in čebelarških podružnic ter društev za rejo štajerske kokoši. Se posebej so bile važne kmetijske in gospodinjske nadaljevalne šole v požeju. V ta namen je bilo treba učiteljsvo pripraviti v posebnih tečajih, kajti pri širini tega dela strokovnjaki sami niso zadostovali. Podlaga uspehu pa je bil tudi učiteljev individualni študij krajevne problematike. Stevilno jih je v tedanji banovini doseglo 120, njihov nadzornik za štajersko pa je bil Gosak. Bilo je treba poskrbeti za

priročnike učiteljem in učencem nadaljevalnega šolstva, pri čemer se je kot pisec in metodik uveljavil tudi Gosak. Tehten je njegov delež zaslug pri leta 1934 v Celju prirejeni vrtnarski razstavi s pridruženim razstavo štajerske kokoši, ki so ji sledile lokalne vaške razstave.

Učiteljsvo kmetijskih nadaljevalnih šol na Slovenskem se je vsako leto sestalo k »delovnemu občestvu« — konferenci, ki je podala obračun dela in določala nadaljnjo pot. Ta zborovanja je vse do l. 1941 vodil Josip Gosak. Predsedoval je še posebnemu odboru, ki je večkrat v letu sproti reševal aktualna vprašanja.

Med okupacijo je skupaj s soprogo Cehinjo močno podpiral naše osvobodilno gibanje, za kar je prejel posebno priznanja. Na predlanski proslavi stoletnice teharske šole je v govoru prikazal njegovo zgodovino, deležen tople hvaležnosti občanov.

Sirokopotezno delo Josipa Gosaka in njegovih sodelavcev, opravljeno v neposredno korist slovenskega ljudstva, je rodilo plodove, ki jih tudi danes pozitivno ocenjujemo. Jubilaru — pedagoškemu svetniku, še krepkemu in delavnemu, želimo še dosti let zdravja in zadovoljstva.

F. R.

Iz dnevnika SLG

Ob Novem letu, po dobrih treh mesecih letošnje sezone smo lahko zabeležili že 103. predstavo. Od tega je bilo samo v mesecu decembru 43 predstave, ki si jih je ogledalo 19.100 otrok iz Celja in bližnje ter daljne okolice. Prišli so iz Belih vod, s Kozjanskega, iz krajev, od koder otroci le redkokdaj pridejo v gledališče. Zadnjih deset dni smo igrali po trikrat na dan, šole so se domala vse odzvale našemu vabilu, žal pa nekaj močnejših podjetij ni bilo pripravljeno podpreti novoletno akcijo gledališča, ki je vložilo v novoletno predstavo precejšnje izdatke. Kljub velikemu številu predstav ni gledališče iztržilo nikakršnega dobička, prej bi lahko govorili o izgubi. Kljub temu bo gledališče tudi v prihodnje skrbelo za naše najmlajše, že zdaj načrtuje pravljico za novo sezono.

Te dni se je začel študij novega dela, šeste uprizoritve v letošnji sezoni, igre MESEC DNI NA KMETIH I. S. Turgenjeva, ki jo režira Mile Korun. Zadnje Korunovo delo v našem gledališču so bili Cankarjevi Hlapci, Turgenjev je med svojimi romani (Očetje in sinovi, Lovčevi zapiski) napisal tudi mnogo iger, med katerimi je nedvomno najbolj popularna Mesec dni na kmetih. Zgodba je preprosta in sama na sebi taka, da bi povedana odvzela delu nekaj tistega šarma, ki jo vedno znova in znova pripelje na svetovne odre. Turgenjev nam tankočutno, človeško toplo in humorno, večkrat bizarno razgrne bogato paleto značajev iz ruskega patriarhalnega življenja sredi prejšnjega stoletja. Turgenjev je bil vezan na Rusijo. V pretakanju teh dvojnosti se nam odkriva miselni in čustveni svet tega izredno subtilnega avtorja, za katerega upamo, da bo našel med nami hvaležno občinstvo.

Uprizoritev pripravljajo še scenograf Avgust Lavrencič, kostumografka Mija Jarčeva, med gosti pa že zdaj omenimo Jožico Avbljevo, slušateljico Akademije za gledališko umetnost.

Kulturni mozaik

Celjski pustni strip-tease

Trnoveljčani želijo na vsak način obdržati tradicijo. Tudi letos so se odločili organizirati pustni sprevod in ustvariti vzdušje, kakršno sodi v ta čas. Mnogo je bilo že izrečenega o kakovosti, pripravljenosti in nerazumevanja ob pripravah v preteklih letih, letos pa so ubrali drugo pot. K sodelovanju so povabili vse trgovske in gostinske delavce, zainteresirati želijo tudi vsa podjetja, pa tudi turistično društvo bo imelo pri celotni organizaciji svojo besedo. Radi bi, da bo ta karneval postal resnično celjski in ne samo »mruha« prizadevnih kulturno prosvetnih amaterjev iz Trnovelja.

Poleg pustnega spreveda bi naj ta dan (15. febr.) pričarali vedro razpoloženje: vsi prodajalci in gostinski delavci bodo maskirani, v slehernem gostinskem lokalu bo igrala godba, trgovine in šole bi bile v času karnevala zaprte. Turistično in olepševalno društvo bo poskrbelo za prodajo pustnih rekvizitov, maskirane godbe bodo parade po mestu. Skratka — vse bo veselo, vedro.

Idejna nit bi naj razgalila vse probleme, s katerimi smo se Celjani srečevali v preteklem letu — odtod tudi naslov: Celjski pustni strip-tease. K sodelovanju vabimo vse Celjane, saj bodo najizvirnejše skupine, vozovi in posamezniki bogato nagradieni. Za najizvirnejšo skupino je razpisana nagrada v višini 1.000 N din, enaka pa tudi za najlepše dekorirano vozilo. Posamezniki bodo prejeli lepa praktična darila celjskih podjetij. Upamo, da bo ta dan maskirano vse, kar »leze ino gre«.

S tako zastavljenimi nalogami bodo imeli veliko dela organizatorji, ki bodo, ob splošni podpori, premagali vse ovire.

Š. 2.

„Tone Tomšič“ v Celju

V okviru prireditev in proslav za slovenski kulturni praznik bo pod okriljem kulturne skupnosti in koncertne poslovalnice gostoval v Celju akademski pevski zbor »Tone Tomšič iz Ljubljane. Mladi pevci bodo nastopili pod umetniškimi vodstvom Marka Muniha.

Zbor je pripravil za Celje zanimiv spored. Vtem ko bodo v prvem delu peli slovenske umetne pesmi, bodo v drugem poleg slovenskih ljudskih zapeli še pesmi jugoslovanskih narodov v priredbah Berdovića, Simića, Papandopula, Mokanjca in Zganca.

Koncert bo v ponedeljek, 7. februarja ob 19.30 v Narodnem domu.

Film

Novi filmi

Lani je dala slovenska filmska proizvodnja domačemu občinstvu le dvoje del: Mrtvo ladjo in Poslednjo postajo. Obeta se nam še Zgodba o levu, ki jo sedaj snemajo. Na zadnji seji odbora za kinematografijo pri slovenski kulturni skupnosti pa so se dogovorili, da naj bi v Sloveniji vsako leto posneli pet filmov.

Trije scenariji so že nared. Dobili bomo nov mladinski film Pastirci (po znani Bevkovi povesti), film Julij avgust s sodobno temo (avtor Karpo Godina) in Let mrtve ptice prav tako s sodobno temo (režiser Zivojin Pavlović).

Razpravljali so tudi o tem, ali naj bi ekranizirali Prežihovo novelo Ljubezen na odoru. Odbor pa je že sklenil, da bo spodbudil delo pri scenarijih za dvoje velikih načrtov slovenske filmske proizvodnje, za Visoško kroniko in za Doberdob.

Na seji odbora za kinematografijo so sprejeli načela za pospeševanje kinematografije na Slovenskem. Načela med drugim ugotavljajo, da se je položaj slovenske kinematografije v zadnjih letih zaradi pomanjkljivih zakonskih predpisov, neurejenih odnosov med posameznimi področji, upadajočega filmskega tržišča in nezadostne materialne osnove tako poslabšal, da bodo potrebna dolgotrajnejša prizadevanja, če hočemo, da bo postala slovenska kinematografija res zavestna in organizirana kulturna dejavnost.

in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani

OBČANI POZLATIJO VSAK DINAR

Našim bralcem smo doslej že večkrat pripravili zapise o krajevnih skupnostih, ki so najneposrednejša oblika uveljavljanja interesov naših občanov, interesov, katerih zbir je najbolj pester in raznorodni, hkrati pa najbolj pristen, neposredni in konkreten.

Ni naključje, da smo za našo časnikarsko analizo o delovanju, pomenu in delovnih ter organizacijskih oblikah krajevnih skupnosti izbrali ravno obliko razgovora za okroglo mizo, kar je besedni simbol za neformalen, enakopraven, neformalni razgovor, za menjavo izkušenj in stališč.

Zakaj rečemo „okrogla miza“?

Ko danes slišimo o pogovorih za okroglo mizo, smo lahko začudeni, kajti udeleženci redkokdaj sedajo za mizo, ki je okrogla. Od kod izraz? Iz zgodovine seveda, in sicer iz angleške, kjer so se hoteli enakopravni plemiči izogniti razvrščanju po bolj in manj častnih sedežih.

V današnjem času je pojem okrogle mize enak. Za takšno mizo ni vnaprej rezerviranega sedeža za voditelja, udeleženci pa sedajo poljubno okoli mize, ki naj bi odstranila predstavo o prednosti koga od udeležencev in edini usmerjevalni dejavnik je predmet pogovora, za katerega so se dogovorili.

„Okrogla miza“ se predstavi

Za mizo v uredništvu, ki ji malo ni okrogla, smo sedli: RUDI PIBROVEC, predsednik krajevne skupnosti Center v Celju, ALOJZ PODJAVORSEK, predsednik krajevne skupnosti v Šmartnem v Rožni dolini, MILOŠ VOLK, podpredsednik KS Šoštanj, MILAN NOVAK, tajnik KS Šoštanj, profesor ZORAN RAZBORSEK, podpredsednik občinske konference SZDL Zalec in predsednik KS v Petrovčah, BOJAN VOLK, sekretar občinske konference SZDL Celje, JOZE KOS, sekretar občinske konference SZDL Laško in JOZE GOJTAN, sekretar občinske konference SZDL Šmarje. Z naše uredniške strani pa sva svoja lončka pristavila še: JOZE VOLFAND, urednik tednika in jaz, spodaj podpisani JURE KRASOVEC.

Varljiv blišč mestnega središča

Predstavitev udeležencev je stvar lepega obnašanja, bolj pomembno za nas pa je, da predstavimo tudi krajevne skupnosti, vso pestrost razločkov med njimi, med njihovo gospodarsko, geografsko in socialno podobo.

Krajevno skupnost v celjskem Centru imamo v očeh kot razgibano pestro paleto življenja, poslovnosti, blagostanja in izložbenih oknih, gostinskih in poslovnih lokalih, kinodvoranah, na cestah polnih avtomobilov. Tak je videz.

RUDI PIBROVEC: V krajevni skupnosti Center, v starem delu Celja, ni bolje situiranih občanov. Le-ti živijo drugje, v novih mestnih soseskah. V pol ure je mogoče obhoditi njene meje, znotraj katerih živi nekaj tisoč ljudi. To je skupnost občanov s podpovprečnim standardom, starih hiš z neustreznimi stanovanji, temnih dvorišč za daj za svetlimi izložbami. Med občani je zelo veliko upokojujencev, prevladuje starejša generacija, sicer pa posamič prav vsi poklici, ki si jih je moč zamisliti.

Zakrožene celote proizvajalcev in potrošnikov

Takšne so na primer krajevne skupnosti Šoštanj in Radeče. Obe mesti sta bili nekoč sedeža občin. Obe skupnosti združujeta večino občanov v njihovi dvojni vlogi; kot proizvajalce in kot potrošnike. V obeh skupnostih je dokaj razvito gospodarstvo, v obeh tudi prav vse oblike družbenega sožitja.

MILAN NOVAK: Krajevna skupnost je nastala iz stanovanjske skupnosti. Širše naloge je dobila po prenosu zgradb splošnega ljudskega premoženja na stanovanjsko podjetje, zlasti pa po preselitvi sedeža občine v Velenje. Razpolaga s sredstvi sklada za urejanje mestnih zemljišč, usklajuje gospodarske, komunalne, socialne, kulturne in vse druge interese občanov.

JOZE KOS: Ena takšnih skupnosti, ki se po obliki dela, aktivnosti in možnostih razlikujejo od drugih, so Radeče. Ta krajevna skupnost brez pomoči, razen dotacije občine, popolnoma samostojno opravlja vse naloge v interesu občanov. Celo delovne kolektive uspe zainteresirati za sodelovanje pri reševanju najrazličnejših vprašanj.

Območja mešanih in nevsklajenih interesov

Takšne krajevne skupnosti so primestne ali pa takšne, ki združujejo večje kraje in del njihovega zaledja.

JOZE KOS: V posebnem položaju je rečimo krajevna skupnost Laško. Ne obsega samo mesta, marveč tudi okoliške vasi in zasejke. Občani v takšni mešeni skupnosti imajo le nekaj skupnih, veliko več pa razdvojenih interesov. Nedvomno bo treba nekaj storiti, da bi bilo v neposredni samoupravi občanov več usklajevanja.

BOJAN VOLK: Krajevne skupnosti so takšne in njihova

aktivnost tudi, kakršna je vloga, ki smo jim jo dali. V komunalno urejenih soseskah interes občanov upada, če ni zbužen, razen komunalnega, noben drug interes. Nekakšno krizo individualnega zapiranja v moderna stanovanja v sodobi okolici bomo morali preseči, saj komunala ni vse. Tu je nešteto drugih skupnih interesov od varstva, kulturnega, športnega, socialnega značaja.

Vaške in podeželske skupnosti najbolj pisana zbirka

Prof. ZORAN RAZBORSEK: Petrovska krajevna skupnost, ena največjih v žalski občini, deluje na območju, kjer prevladuje kmetijstvo, ki je seveda precej razvito v družbenem in privatnem lastništvu. Obsega več vasi in svoje središče v Petrovčah s šolo, trgovinami, združnim domom, obrtnimi storitvami.

ALOJZ PODJAVORSEK: Smartno v Rožni dolini je krajevna skupnost mešanega tipa, saj tu živijo tako kmetje kot delavci v svojih hišah. Poliko iz Celja je, da so njeni glavni problemi še vedno komunalni.

JOZE KOS: Podeželske krajevne skupnosti v Laški občini so v najtežjem položaju. To so skupnosti skoraj izključno brez gospodarske dejavnosti, skupnosti občanov z nizkim

Novo naselje Otok nujno potrebuje vzgojno varstveno ustanovo. Uspešen referendum bi omogočil uresničenje te želje otrok in staršev. Foto: J. Krašovec

življenjskim standardom, predvsem imam v mislih Breze, Jurklošter, Vrh, deloma tudi Marjagradec. Precej na boljšem je Vrhovo, ki že leta izstopa po živahni aktivnosti. V nekatere takšne skupnosti sega vpliv pomoči sosednjih močnejših, kot v okolici Radeč, Jagnjenica-Svijbno. Takšne skupnosti so odvisne predvsem od dotacije občine, ki so seveda vedno premajhne, večja udeležba občanov pa je spričo nizke življenjske ravni nezmožna.

JOZE GOJTAN: Podeželske skupnosti, zlasti na Kozjanskem, se ubadajo pretežno s komunalnimi problemi ob pičlih sredstvih, ki jih dobijo. V letih so interesi sicer mnogoteri, spričo realnih možnosti pa omejeni na najnujnejše.

Stebri krajevnih skupnosti so ugledni idealisti

Krajevne skupnosti, enostavno rečeno, so oblika neposrednega samoupravnega vpliva občanov za zadovoljevanje najrazličnejših interesov. Interesi pa, če niso organizirani in usmerjeni, so nemočni in predmet nezadovoljstva. Kaj je potemtakem gibalno uspešnosti krajevnih skupnosti?

Prof. ZORAN RAZBORSEK: Dolga leta sem že predsednik. Zagotovilo uspešnosti so ljudje, ki delajo v svetu in komisijah. To morajo biti ljudje predvsem pripravljeni na žrtve, saj je to delo neplačano, morajo pa imeti ugled, zapuščanje med občani.

BOJAN VOLK: Za tovariše, ki delajo v krajevni skupnosti, je toliko važnejše, da poleg lastnega dobro poznajo in čutijo interese svojih občanov. Poznamo primere, ko je aktivnost posameznikov trajala le tako dolgo, dokler ni bil rešen problem, ki je bil tudi njihov. In če je bil skupni interes izključno tudi interes posameznikov v vodstvih, je navadno delo krajevne skupnosti zamrlo.

JOZE KOS: Naj dodam še eno. Mnoge krajevne skupnosti na podeželju nimajo le finančnih težav. Predvsem imajo tudi kadrovske probleme. Zaradi tega morda tudi držimo nekatera interesna drugače usmerjena območja pri kadrovske močnejših.

JOZE GOJTAN: Najbrž so tudi krajevni uradi premalo usklajeni z nalogami krajevnih skupnosti. Le-ti niso samo pisarne, kot podaljški občinske matične službe. Morali bi biti izvršilni organi krajevnih skupnosti, vodje uradov pa tajniki teh skupnosti. Navadno tudi so, le da njihovega dela ne vrednotimo, kot je treba. Dober vodja krajevnega urada odtehta najmanj dobrega referenta na občinski upravi.

Krajevne skupnosti v vlogi socialistične zveze

JOZE VOLFAND: Kako je v krajevnih skupnostih vloga SZDL neizogibno potrebna, je v načelih jasno. In vendar se dogaja, da ni prave razmejitev vloge obeh dejavnikov, da se delo krajevne skupnosti popolnoma izenačuje z nalogami SZDL, največkrat tudi zato, ker so v vodstvih ene in druge isti ljudje.

BOJAN VOLK: Vemo, da je socialistična zveza politična organizacija, katere naloga je, da v krajevni skupnosti politično analizira vse probleme, jih politično opredeli, da krajevni skupnosti programske napotke in nazadnje tudi različni uspešnost izvajanja teh nalog, za uresničitev pa politično razgiba občane. Več ali manj SZDL to povsod tudi dela. Toda v krajevni skupnosti ni vpliva sindikata, vpliva proizvajalcev v sferi potrošnje in družbenega standarda. Ni boja v samoupravnih organih delovnih organizacij za pomoč in sodelovanje pri reševanju problemov tam, kjer delovni ljudje živijo po opravljenem delu.

Prof. ZORAN RAZBORSEK: V naši skupnosti v Petrovčah je povezava s krajevno organizacijo izredno dobra. Na letnih konferencah te organizacije se sprejema tudi načrt krajevne skupnosti, člani vodstva krajevnega odbora pa aktivno sodelujejo tudi na vseh sejah sveta in komisij.

JOZE KOS: Kjer organizacije SZDL niso dovolj aktivne, zlasti še niso aktivne pri delu krajevnih skupnosti. Tam se dogaja, da vodstva krajevnih skupnosti precej nedemokratsko in v ozkem krogu rešujejo krajevne probleme. Ni res, vsaj vselej ne, da je že aktivnost krajevne skupnosti legitimacija uspešnosti SZDL, kot radi kje poudarijo. Dobro delo krajevne skupnosti je le takrat, kadar zadane interes večine, to pa je politika.

Komunalni problemi danes, kaj jutri?

Ne glede na izjeme — komunalni problemi v krajevnih skupnostih prevladujejo. Ceste, vodovodi, kanalizacije, elektrika, kjer je še ni...

MILAN NOVAK: Komunalni problemi prevladujejo v Šoštanju. Popravilo in čiščenje cest, ulic, trgov. Urejanje zelenice, urejanje prometne signalizacije itd. Vendar ne samo to. Krajevna skupnost dobesedno bdi nad življenjem mesta, tesno sodeluje z društvi, ki združujejo občane po interesu, z organizacijami. Tudi socialna vprašanja so predmet našega delovanja.

ALOJZ PODJAVORSEK: Dokler so še tako pereči, bodo komunalni problemi v Rožni dolini še vedno v ospredju.

Prof. ZORAN RAZBORSEK: Komunala prevladuje. Vendar tudi že druga vprašanja, zlasti socialna. Nihče pri nas ne dobi podpore, nikomur ne da občina olajšav brez mnenja krajevne skupnosti.

RUDI PIBROVEC: V centru mesta komunalnih problemov ni. So pa stanovanjski. Z delom stanovanjskega podjetja nismo čisto zadovoljni. Tudi socialnih, varstvenih problemov mrgoli. Pa zelenice in parki, ki jih preraščajo parkirišča.

JOZE GOJTAN: Rekel sem že. Interesi so neprimerno številnejši kot le komunalni, toda saj še za te ni dovolj denarja. Socialna vprašanja rešuje občina s sklado, toda ponekod tudi brez sodelovanja krajevnih skupnosti.

Čez meje krajevne skupnosti

Nekatera krajevne skupnosti svojo dejavnost širijo čez iastne meje. Več skupnosti rešuje tudi skupne probleme. Kako in kje?

Prof. ZORAN RAZBORSEK: Naša krajevna skupnost ima več takšnih posegov čez svoje meje. Pred leti s krajevno skupnostjo OTOK v Celju, ko smo gradili brv čez Savinjo pri Levcu, potem pa tudi s krajevno skupnostjo Liboje, ko smo na njihovem območju zgradili gozdno cesto — res pa je, da imajo naši občani onstran Savinje gozdove.

JOZE KOS: Za primer vzemimo Radeče, krajevno skupnost, ki s pridom pomaga sosedom, tako Jagnjenici in drugim. Ali pa recimo vse krajevne skupnosti v radeškem okolišju, ki so z nad vse uspešnim referendumom izglasovale samoprispevek za širitev šole in ureditev varstva otrok. Laška skupnost prevzema tudi skrb za nekatere ceste na področjih drugih skupnosti, ker ima za to razvito strokovno službo.

Občani pozlatijo vsak dinar

JOZE GOJTAN: Kakor so že pičila sredstva krajevnih skupnosti, kakor so že nerazviti kraji, občani so s svojim delom in lastnimi prispevki ustvarili milijonske in milijonske vrednosti. Brez vsakega pritiska. Pritisk je bila nuja, interes.

ALOJZ PODJAVORSEK: Samo primer vodovodov. S prispevki občine bi mogli zgraditi samo enega od desetih vodovodov, ki smo jih zgradili s prispevki občanov.

Prof. ZORAN RAZBORSEK: Pri nas je načelo, da da krajevna skupnost polovico, če drugo prispevajo občani. To-liko, kot da občina, dajo tudi kmetje-kooperanti. V Dobrišo vas so občani zgradili asfaltno cesto s samopriskomkom v občanov, uvedenim z referendumom.

in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani

BOJAN VOLK: Najbolj splošne interese rešujejo krajevne skupnosti, oziroma občani s samoprispevki. Tak primer je v celjski občini akcija za samoprispevek za gradnjo šol in otroških vrtcev. To so seveda večje solidarnostne akcije, ki zajamejo vse občane.

Zelje in možnosti, pritiski in razumnost

Posebno vprašanje je, če razgibanost okoli določenega interesa vselej rodi uspeh, ne glede na pomembnost. Posamezniki morejo sprožiti tudi pretirane zahteve.

JOŽE GOJTAN: Kolikor revnejši so kraji, manj megalomanije je. Kadar ljudje govorijo o cestah, ne mislijo vselej na asfalt, na široke ceste. Mislijo na nekaj kubikov gramoza.

BOJAN VOLK: V celjski občini je določena norma. Vsaka komunalna investicija dobi podporo, če služi vsaj petim domačinstvom. Tu je naloga političnih organizacij, zlasti SZDL, da sočuti opek interes z občin.

ALOJZ PODJAVORŠEK: Ni izključeno, da tudi posamezniku ne bi pomagali v skromnem obsegu. Pretežno pa združujemo sredstva za zadeve, ki služijo večini, več občanom.

Prof. ZORAN RAZBORSEK: V Petrovčah sploh že dolgo časa združujemo sredstva, da po določenem načrtu urejamo razne zadeve. Drobitev je nespametna. Mi programe, kot sem rekel, sprejemamo na konferencah SZDL, na zborih občanov.

Seštejmo ugotovitve in zaključke

Seveda nismo vsega zapisali, kar je bilo izrečeno okoli naše »okrogle mize«. Najvažnejše pa vendarle. Kaj smo ugotovili.

● Da ni enotne sheme za oblike dela in organiziranost krajevnih skupnosti, kar je razumljivo in dobro.

● Da so krajevne skupnosti takšne, kakršna je vloga, ki smo jim jo namenili. Da so pa tudi takšne, kakršno si občani s svojo aktivnostjo zaslužijo.

● Da so v prvi vrsti odvisne od zavesti, delavnosti in poštivosti tistih občanov, ki prevzemajo nase največje breme dela in odgovornosti, da pa so vse premalo deležne pomoči ljudi, ki bi zmogli več, če bi hoteli, zlasti komunisti, sindikalni delavci, mladina in drugi.

● Da so krajevne skupnosti zares neposredna oblika samouprave, namenjene ureditvi interesov občanov, predvsem občin. Nedelavnost se pojavi tako, ko je nek spoznan problem rešen in če na njegovo mesto ne stopi drug interes, morda več parcialnih interesov. Tu pa se začenja politika in vloga SZDL.

● Da je krajevnim skupnostim po ustavnih dopolnilih treba dati še večje pristojnosti, predvsem pa več sredstev, ker je na dlani resnica, da občani vsak družbeni dinar obogatijo.

● Da so komunalni problemi v večini krajevnih skupnosti v ospredju. Zato pa se pojačanje materialne osnove KS in večja politična aktivnost krajevnih organizacij SZDL edina pot, da krajevne skupnosti razširijo delovno področje učinkovanja.

● Da se krajevne skupnosti vse pogostejše združujejo ob določenih skupnih problemih, da pa nekatere segajo s svojo dejavnostjo in v interesu svojih in sosednjih občanov tudi čez svoje meje.

Naš razgovor o krajevnih skupnostih, njih vlogi, pomenu, oblikah dela, problemih, ki jih imajo, kot rešujejo probleme občanov v mestih, vaseh, zaselkih, je pri kraju. Na naši »okrogli mizi«, ki je v resnici pravokotna, so ostali polni pepelniki in prazne skodelice. Ni bilo treba vedeževalke, da bi iz vsedline prerokovala. Brez nje vemo, da so krajevne skupnosti oblika samoupravnega združevanja, ki je več ni mogoče pogrešati, upamo pa, da bo zapis s tega razgovora pripomogel k menjavi izkušenj in da bodo o marsičem pomislili vsi, ki so poklicani več storiti, da pregovor — vsi za enega, eden za vse — ne bo prazno priložnostno besedljenje.

JURE KRASOVEC

Naš obisk v Podčetrtku

Kotrljajoči se orehi

Mnogo truda me je stalo, da sem v Podčetrtku zbral skupaj ljudi, od katerih sem se nadejal zvedeti vse križe in težave, ki ne dajo spati ljudem pod mogočnim, žal tudi vse bolj propadajočim podčetrtskim gradom. Končno — po skoraj dveurni muki in nekaj kozarcih virštajnčana, smo se zbrali v dnevni sobi doktorja Homana in prizadevnega tržana, ki ga poznajo daleč naokrog tudi najmanjši otroci. Njega samega ni bilo zraven, v ordinaciji je čakalo na pomoč toliko ljudi, da se mi je kar čudno zdelo za tako majhen kraj kot je Podčetrtek. Nehote se mi je vsililo vprašanje: kaj bi Podčetrtek brez doktorja Homana in Atomskih toplic? Pozneje mi je prišlo v glavo še več vprašanj in videl sem, da je v Podčetrtku še nekaj takih ljudi, ki so nepogrešljivi in prvi blagoslov za kraj.

Najprej sva bila s soprogo doktor Homana sama in sva tudi sama gledala in vrtala v orehe in moram priznati, da je Jožica Homan kar dobro seznanjena s stvarmi in da živi s krajem kakor bršljan z drevesom.

»Oh, problemi, teh je pa res povsod,« je nasmejana rekla, »nekje pač več, drugje manj. Mogoče imamo to nesrečo, da smo v manj razviti občini, po drugi strani pa mora človek biti ponosen na vse to, kar ima: na cel kub zgodovinskih in naravnih znamenitosti.«

Skupaj z Jožico Homanovo sva ugotovila, da Podčetrtek hudo občuti pomanjkanje lekarne, ki so jo ukiniteli. Vendar, tako je rekla, kaže, da to ne bo večno. Nerodno ti bilo, da bi podčetrtska lekarna za vedno izdihnila, ko pa je vendar imela stoletno tradicijo in je bila znana daleč naokoli. Menda izhaja tradicija lekarništva že kar od olimskih menihov, ki so varili »sarcinijer« precej let nazaj. Nekateri pa mislijo, da so se s tem poslom ukvarjali na ozemlju današnjega Podčetrtska že sami Rimljanji, ki so se premetavali v zdravilnih vodah. Te imajo danes zveneče ime »Atomske toplice«.

Naj bo kakorkoli že, tradicija je, še bolj pa potreba in Jožica Homan meni, da bo lekarna kmalu spet na svojem mestu. Povedala je tudi, da »sosedje onkraj meje, onkraj Sotle, zelo radi prihajajo k zdravniku v Podčetrtek in so bili tudi na lekarno zelo navezani.«

»Učitelji nimajo stanovanj, so rožiči, mi tukaj v Podčetrtku pa že dve leti pišemo

vloge, prošnje itd., da bi starovansko podjetje Šmarje pri Jelšah zgradilo blok. No, sedaj pravijo, da bodo marca pričeli z gradnjo.«

Ce pravi Jožica Homanova tako, bo že držalo, jaz pa pravim, da je boljši vrabec v roki, kot golob na strehi in ničemur več ne verujem. Skoraj bi lahko dejal, da tudi raznim pogodbam ne verujem več, sploh še, če gre za pogodbe pri Atomskih toplicah! Kar se teh tiče, tako misli Jožica Homanova pa tudi vsi ostali v Podčetrtku, je sedaj vse v redu. V najlepšem redu. Zaupajo v železnico in menijo, da jim bo vrčala zaupanje. Je pač tako: ljudje v tem koncu so zaupljivi, preveč zaupljivi. Včasih in to je največkrat, jih nese.

Prišel je Renirjev Franček, duša turizma v Podčetrtku in nekakšen »očka« atomskih toplic, Jože Brilej, ravnatelj šole, ki tu in tam malo pretrese slovenski pedagoški svet, prišel je tudi Rudi Humski, monter, kar tako, mimogrede, ga je pot zanesla po stopnicah k Homanovim. Z nami je premetaval orehe tudi Viktor Valant, gozdar, čisto na koncu pa še sam doktor Homan, ki se je končno le izvlekel iz rok svojih bolnikov in se poslovil od delovnega dne. Viktorja Valanta je na primer skrbelo pokopališče, ki ga ima Podčetrtek pri Mariji Devici na Peksu. Menda je pokopališče skrajno neurejeno in prava spramota za kraj, čeprav je v njegovem okrilju prelepa cerkva, ki jo preureja Zavod za spomeniško varstvo v Celju.

Pogled na Podčetrtek

Mieli smo kakor nadvse pridni mlinarji. Marsikaj je tisti večer prišlo pred naš tribunal. V Podčetrtku so jezni, ker jim grad propada, veseli, ker jim grade šole, spet jezni, ker imajo kriminalno cesto skozi trg, da je poleti vse belo, pa spet veseli, da so toplice v pravih rokah. Tako mislijo v Podčetrtku, pa niso samo jezni in samo veseli, pač pa bi tu in tam tudi kaj radi imeli. Prav nič se na primer ne bi branili prosvetnega doma, ki ga menda nujno potrebujejo. Podčetrtek že dolgo ne ve, kaj je igra, kino in takšne stvari, ki jim po domače pravijo kultura. Če pa hočete tržane razjeziti, potem jim nadvse previdno omenite krajevni urad, ki so ga občinski ukiniteli in združili s krajevnim uradom iz Pristave. Nič hujšega. Le enkrat na teden poslušajo v Podčetrtku.

Tudi s pekarijo ni tako, kot si želijo v Podčetrtku. Kruh vozijo iz Rogaške Slatine in je v trenutku razprodan. Če ga hočeš dobiti, ga moraš rezervirati vsaj pol ure prej. Če tega ne storiš, boš za tisti dan ostal brez kruha.

Jožeta Brileja boli glava, ker nima kam dati otroke po

končanem šolanju in uhajajo v inozemstvo.

»Solstvo naj se modernizira, ljudem je treba dati možnost zaposlitve. Zato sem bil in bom vedno za razvoj toplic, kraja, območja, občine in nikakor se mi ne zdi prav, da vse tako počasi teče.«

Kljub temu je Jože srečen, ker šola, ki jo grade, vidno napreduje, ker se je gradbeno podjetje iz Rogaške Slatine potrudilo kljub zimi in ker menda res prihajajo boljši časi.

Zadovoljen je tudi Renir: »Potreben je širši akcijski program, ceste, regulacija potoka, ki gre skozi Podčetrtek. Nič ne bi imeli proti bencinski črpalki, ki so jo njega dni že objubovali.«

Tako smo skotrijali orehe do konca, spili, kar je še ostalo in se poslovili od gostoljubne Homanove hiše.

MILENKO STRASEK

Korak naprej

Naša prva okrogla miza je razgrnila cel splet problemov, ki jih izpostavlja in vsakodnevno izraža delo v krajevnih skupnostih, v teh temeljnih celicah samoupravnega povezovanja in odločanja občanov. Čeprav smo ugotovili precejšnje razlike v stopnji razvitosti ali pripravljenosti občanov za delovanje v organih krajevnih skupnosti ali za solidarnostne akcije, pa smo tudi spoznali, da šestokrat sloni celotna dejavnost na plečah prizadevnih krajevnih aktivistov. In zanimivo — predvsem starejših aktivistov.

Dvoje vprašanj smo si v razpravah o razvoju krajevnih samouprave večkrat zastavili. In to ne glede na podobo krajevnih skupnosti, na vsebinsko usmerjenost njenega dela (primestna, mestna krajevna skupnost, vas ali pa krajevna skupnost, ki že predstavlja občino v malem). Razmišljamo o dejavnosti organizacij ZK v krajevnih skupnostih, o organiziranosti in samoupravnih dejavnostih vseh komunistov na terenu in o doseganju vključenosti mladih v samoupravno in razgibano življenje krajevnosti.

Zlasti krajevne organizacije ZK že dalj časa doživljajo določeno delovno krizo, kar se nedvomno kaže tudi v delovanju krajevnih skupnosti. Pa čeprav obogatitev programov in nalog v organih krajevnih samouprave, pa tudi v delu raznih organizacij, društev in drugih dejavnosti daje vse več možnosti za politično delovanje članov ZK.

Trdimo, da se morajo člani ZK na vseh področjih družbenega življenja uveljavljati kot organizirana idejno-politična sila. Če je to res, potem nikakor ni vzdržna »dvojna« vloga komunistov — pripravljenost, da dela v delovni skupnosti, a zavestno odmiikanje od aktivnosti na terenu, v krajevni skupnosti. Z utemeljitvijo pač, da je vključen in dejaven v delovni organizaciji.

Seveda je vprašanje, ali sedanja organiziranost ZK na terenu ustreza. Ali bi morali uveljavljati manj sestankarstvo in bolj razviti interesno povezovanje vseh komunistov? Ali bi morda morali povezovali in združevati člane ZK na raznih posvetovanjih, seminarjih, v komisijah, aktivnih in v drugih oblikah dejavnosti v krajevni skupnosti?

Če pa komunisti niso primerno angažirani in organizirani, je seveda omejena njihova vloga v razvoju samoupravnega razvoja krajevnih skupnosti. In v tem primeru bodo potrebni še mnogo večji napor pri uveljavljanju njenega samoupravnega mesta v našem političnem sistemu.

Skoraj podobna vprašanja so namenjena organiziranosti in dejavnosti mladine. Doslej so se mladi izkazali zlasti pri organiziranju socialne pomoči starejšim (obdaritve, obiski na domu, pomoč pri domačem delu ipd). Manj opazna pa je bila njihova prisotnost v samoupravnem življenju kraja in vasi. Ne bi bilo narobe, če bi bila ta tema osnova za širši posvet med mladimi na celjskem območju.

Uveljavitev krajevnih skupnosti ni naloga za nekaj dni. To vemo. Vedeti pa tudi moramo, kaj mora kdo storiti, če resnično hočemo, da postane krajevna samouprava temeljna celica združevanja in samoupravne dejavnosti občanov.

Interesi ljudi v KS

Nekoliko dlje bi se zadržali le pri XXXVI. amandmaju, ki ureja način zadovoljevanja neposrednih interesov delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. V smislu pobude za začetek sprememb ustave je razvoj komunalnega sistema in v tem okviru vloge in položaja krajevnih skupnosti predmet druge faze ustavnih sprememb. Vendar način financiranja neposrednih potreb krajevnih skupnosti, kot ga ureja ustavno dopolnilo, izvira neposredno iz določil dopolnil, ki urejajo odnose v delitvi dohodka, ter položaj temeljnih organizacij združenega dela in svobodno zaposlovanje delovnih ljudi pod enotnimi pogoji v Jugoslaviji in v republikah. S tem ustvarjamo pogoje, da se osnovna vprašanja življenja in zadovoljevanja potreb delavcev in delovnih ljudi v krajevnih skupnostih rešujejo z neposrednimi sporazumi in dogovori krajevnih skupnosti in njihovih organov z organi samoupravljanja temeljnih organizacij združenega dela. To je prav posebno pomembno za dislocirane obrate, saj se neurejeni odnosi dislociranih obratov kot temeljnih organizacij združenega dela do njihovih central ne kažejo le v negativnem vplivu na razvoj samoupravnih odnosov v sami organizaciji združenega dela, ampak otežkočajo samoupravno reševanje skupnih interesov delavcev v samoupravnih interesnih skupnostih, v krajevnih skupnostih in občinah. Sedanji odnosi navajajo predvsem na proračunsko reševanje splošnih potreb z davki in obveznimi prispevki. Ustavno dopolnilo daje pravno podlago za samoupravno urejanje odnosov pri zadovoljevanju potreb delavcev, ki živijo in delajo v isti krajevni skupnosti, kot tudi odnosov, ko delavci delajo v eni krajevni skupnosti oziroma občini, živijo pa v drugi krajevni skupnosti oziroma v drugi občini ali v drugi republici.

V amandmaju je dalje določeno, da se pokriva potreba občanov v krajevni skupnosti uredi lahko tudi tako, da občina odstopi krajevni skupnosti za ureditve njenih nalog del davkov, taks in drugih davščin, zbranih na območju krajevnih skupnosti, v skladu s programi razvoja krajevnih skupnosti in občin. S tem se z ustavo izboljšujejo možnosti za neposredno zadovoljevanje splošnih potreb občanov na podlagi programov razvoja krajevnih skupnosti in občin. Z določili tega amandmaja se torej ustvarjajo tudi ugodnejši pogoji za ustvarjanje takšne finančne podlage krajevnih skupnosti, ki bo omogočila polno uveljavljanje vseh njenih funkcij v razvoju samoupravnih občin.

(Z ekspozicija predsednika skupščine SRS Sergeja Kraigherja na seji vseh zborov Skupščine SR Slovenije 9. septembra 1971)

in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani v krajevnih skupnostih • in mi, občani

KRAJEVNA SKUPNOST - MNOGO

Za okroglo mizo je bilo rečeno, da je med zelo dobrimi krajevnimi skupnostmi v laški občini gotovo radeška. Da bi se prepričali, če je to res in zakaj je tako dobra, je bilo treba k njim.

Našel sem ga na delovnem mestu in mu ukradel krepki dve uri časa. Kar je povedal, povzemam na kratko v strnjeni obliki. Domenila sva se tako, naj bom kratek, češ, da ni kaj hvaliti.

Zakaj je krajevna skupnost Radeče zavzela tak obseg dejavnosti in zakaj je tolikanj samostojna? Je zares zaključena celota, tolikšna, da je bila nekoč sedež samostojne občine, v obdobjih reorganizacij pa vselej tako daleč od centrov občin, prej Hrastni-

ka in zdaj Laškega, da se je bilo treba v stoterh malih in velikih problemih nasloniti predvsem na lastno pobudo in lastne sile.

V zmoti je, kdor misli, da je radeška skupnost skupnost strnjenege tipa. Vanjo je vključeno več zaselkov v

okolici, tako Močilno, Jelovo, Dobrava, sami hribovski kraji. Nobene izjeme ne delajo. Tako so nedavno uredili cesto na Pernovše, čeravno tam ni veliko hiš. Njihovi so in potrebni pomoči.

Prva velika akcija, ki so jo pred leti uspešno izpeljali, je bila cesta Zidani most — Radeče. Prispevali so občani sami, nekaj občina in seveda cestni sklad, saj je cesta republiška. Zdaj celo prvega reda. Za to cesto so asfaltirali cesto iz Radeč v Jagnjenco. Na isti način. Uredili so mestno razsvetlavo, s pomočjo skupnosti otroškega varstva nov vrtec, s pomočjo občine in zdravstvenega doma v Celju novo ambulanto.

Kar je marsikje še neznan, da bi krajevna skupnost prodrla v podjetja, v njihove samoupravne in politične organe, je v Radečah že vsaj dve leti nekaj povsem razumljivega. V vsaki delovni organizaciji imajo poleg lastnega razvojnega programa tudi program razvoja krajevnih skupnosti in v njem delež, ki ga leta od kolektiva, sicer pa občanov kraja, skupnost pričakuje.

Svet krajevnih skupnosti je delaven in njegovi člani ne gledajo na uro, tudi če seje trajajo več ur. Vključujejo tudi mlade, da bi zagotovili kadre za jutri. So pa malce razočarani. Mladinec, ki je bil do nedavnega zelo živahen pri svoji nalogi okoli urejevanja košarkaškega igrišča, je po ureditvi zadeve smrknile. Skoda, saj menda za mlade z igriščem niso vsi interesi pokriti?

V Radečah se bojijo, da bo izpolnitev sedanjih nalog zmanjšala aktivnost? Kje pa. Saj se problemi kar naprej na novo porajajo. Treba bo dregniti na področje turizma in gostinstva. Cesta iz Celja na avtocesto pri Brežicah pelje skozi mesto po nevarnih ožinah in ovinkih. Potreben bo obvoz. Zdaj gradijo mrliško vežico. Tudi s preskrbo niso čisto zadovoljni. Morda manjka konkurence. S časom bo treba urediti in zazidati središče Radeč. K sodelovanju bi radi pritegnili tudi železniško podjetje, zdrezali bi radi laško kmetijsko zadruho, da izpolni obljubo o obratu družbene prehrane kot nadomestilo za odstopljeno mesarstvo itd. Kulturno, športno življenje kraja, reševanje socialnih problemov — ni strahu, da bi zmanjkalo razlogov za aktivnost.

J. Kr.

DOBRO ZNANA

ŠOŠTANJSKA SREČANJA IN POMENKI O DELU KRAJEVNE SKUPNOSTI

Kdo bi bil ob takem vremenu še pripravljen na pomenek, in to celo o delu krajevnih skupnosti?

Pa vendar, pesimizem je kmalu izginil. Začetek »male ankete« v Soštanju o delu krajevnih skupnosti je pokazal, da so ljudje lahko tudi ob takem vremenu vedrega obraza in pripravljeni na prijetne, sproščene pomenke.

Začetek je bil zares dober.

malo napravili za ceste na Goricah. To je prijetna izletniška točka v Soštanju. Tu je tudi kmetijsko posestvo, in če se ne motim, se krajevna skupnost in posestvo zanašata drug na drugega. Rezultat tega pa so slabe ceste. Prav tako jim zamerim, da še niso organizirali srečanja s starčki. Skoda. To so namreč obljubili, pa iz tega še nič ni bilo,« je v pri-

Zimska razglednica iz Soštanja. To je glavna ulica, ki vodi k železniški in avtobusni postaji, na desni bencinska črpalka in hotel Kajuh. (Foto: MB)

Pa konec tudi. Na vsak način pa je ta majhen preizkus pokazal, da ljudje dobro poznajo delo svoje krajevnih skupnosti. To pa ne pomeni, da so jo vsi hvalili. Ne! Tudi nekaj kritičnih besed je bilo slišati. Toda, vsi odgovori so potrdili, da krajevna samouprava v Soštanju živi, da jo ljudje poznajo in da od nje marsikaj pričakujejo. Seveda, eno so želje, tudi potrebe in zahteve, drugo pa možnosti. Zlasti finančne.

»Naj vam že besede, da se doma, v Soštanju, prijetno počutim, povedo tisto, kar menim o naši krajevni skupnosti,« je dejala uslužbenka trgovskega podjetja ERA, Elica Težak. »Veste, v Soštanju se je v zadnjih letih marsikaj spremenilo. Dobili smo prijetnejše mesto, dosti več urejenih in asfaltiranih ulic, več razsvetljenih cest, dosti več urejenih nasadov... Skratka, Soštanj je lep, čeprav je prav tako znano, da je še vedno dosti problemov. Pa vendar, krajevna skupnost dobro dela, vsekakor pa v mejah možnosti.«

Zdaj sem pozabil na vremensko puščobo. Prilegla se je tudi skodelica kave pri šefu Merxovega sektorja v Soštanju, Jožetu Briňovšku.

»Če bi rekel, da krajevnih skupnosti ni čutiti, da je nimamo, bi se zlagal. Imamo jo in njeno delo je videti na skoraj vsakem koraku. Dosti se je napravilo, predvsem v komunali.«

»Kako pa je z vašo blagovno hišo?« sem mimogrede vprašal.

»Vse kaže, da bodo dela le stekla in da bo ob koncu leta nared. Saj je že časte.«

Pot me je zapeljala v pisarno društva upokojujencev. Bili so pri delu in tudi nekaj upokojujencev je urejevalo svoje zadeve. Torej aktivni!

»Moram reči, da krajevnih skupnosti ne poznam podrobno in vanj nimam pregleda. Na vsak način pa vem, da imamo krajevno skupnost. Vsi bi seveda radi, da bi napravila več, toda najbrž to ni mogoče, ker so tudi delna sredstva omejena. Sicer pa moram reči, da so pre-

jetnem pomenku povedal Franjo Stanovšek, ki se je na koncu tega srečanja še odločil, da bo postal naročnik našega lista.

Bolj kritični sta bili Marija Ropotar, uslužbenka, in Zinka Pircnik, delavka v tovarni usnja v Soštanju.

»Najbrž ni sredstev, sicer bi krajevna skupnost lahko napravila več za ureditev mesta,« je ugotovila Marija Ropotarjeva.

»Meni pa se zdi, da je Soštanj v tej dolini zapostavljen in da tudi dobro delo krajevnih skupnosti ne pomaga dosti. Poglejte, še zdaj nimamo otroškega igrišča,« je pripila Pircnikova.

Pozneje smo v razgovoru le ugotovili, da bo lepo urejeno in novo otroško igrišče letos nared. Torej, tudi plod dela krajevnih skupnosti.

Svojo pot sem končal v osnovni šoli »Karla Destovnika-Kajuha«. Zanimali so me odnosi med krajevno skupnostjo in šolo. So sploh možni in če so, kakšni so?

»Stanujem v Velenju,« je povedal šolski ravnatelj Kari Kordeš, »zato ne poznam kdo ve kako dela krajevnih skupnosti v Soštanju. Toda, kolikor vidim, je uspešna. Nje-no delo pa poznam po drugi plati. Med krajevno skupnostjo in našo šolo so nastali zares prijetni odnosi. Otroci naše šole namreč pridno sodelujejo pri urejevanju mestnih nasadov, zelenic. Pri vsem tem ne gre toliko za fizično delo, saj so težja dela opravili drugi, kolikor bolj za vzgojno plat. Tu se otroci seznanjajo z urejevanjem in gojenjem nasadov in cvetic ter to prenašajo tudi na svoje domove. Razen tega gre za tisto, da se naučijo spoznavati okolico, da znajo gledati in ocenjevati.«

Izredno pozitivno pa ocenjujem njeno delo tudi za ureditev spomenikov v mestu, za javno postavitev del nekaterih zlatih kiparjev.«

Pot je bila sklenjena in pomenki tudi. Vsekakor prijetni in pomembni. Krajevna samouprava v Soštanju živi in dela.

M. Božič

Namesto posnetka Radeč objavljamo sliko domačije v strminah Jelovega. Zakaj? Sem je krajevna skupnost s pomočjo gozdnega gospodarstva speljala cesto in še naprej v Svibno. Občani tega območja so se oddolžili in svojo pripadnost krajevni skupnosti izrazili ob nedavnem referendumu, ko so na volišču prav v tej hiši že ob devetih dopoldne dosegli 100 odstotno volilno udeležbo.

Foto: J. Kr.

SOLIDARNOST ŠE ŽIVI...

PETROVČANI O ODNOSIH MED LJUDMI TER O TEM, KOLIKO PRISPEVAMO K SKUPNIM STVAREM

Tistega dne, ko sva se morala z Dragom v Petrovčeh pogovarjati z občani o solidarnosti med ljudmi, je bilo pekleno mrzlo. In kot da se je vse zarotilo proti nama je bila zaprta tudi edina gostilna.

Mrzlo je škripal sneg pod nogama in srečevala sva predvsem starejše občanke zavite v rutah ko so hitele v trgovino ali nosile mleko od hiše do hiše.

Petrovčev vas na meji med Celjem in Zalcem. Dolga vrsta hiš ob razpotegnjeni cesti. Moderna samopostrežnica. Ljudje hočijo delat izven svojega kraja razen če ni so večji posestniki. Lahko bi dejal da je kraj znan po medsebojni pomoči ljudi ki so z veliko voljo in s solidarnostjo naredili marsikaj, da jim je življenje v rojstnem kraju udobnejše.

Dokaz tega je že na šoli v ot-liki spomenske plošče. Piše namreč, da je bila osnovna šola Miroslava Sirca postavljena leta 1970 tudi s pomočjo občanov. Zavnateljica MARIJA CEHNER nama je o solidarnosti dejala:

»Solidarnost med ljudmi je še vedno zelo prisotna. V Petrovčah smo že veliko naredili prav na tej osnovi. Tako smo med drugimi razširili našo šolo. Tako je tudi pri urejanju cest. Ljudje so pripevali k njihovi ureditvi s prostovoljnimi delom in prispevki. Gre za skupno željo po izboljšanju in povečanju materialnih dobrin ter seveda za nujno povezanost preko krajevnih činiteljev. Menim, da ljudje lahko skupno marsikaj naredijo, če vedo za cilj in če imamo do njih pravi pristop.«

Nato sva na cesti zaustavila cestarja IVANA KNEZA iz Ruš ter upokojujence IVANA

MARIJA CEHNER

VODOVNIKA iz Petrovč. Prvi je dejal:

»Ko smo se pri nas prvič pogovarjali o samoprispevku, so bili ljudje zato, da dajo. Mislim, da je to velik dokaz medsebojne solidarnosti. Veste, enemu se dinar ne pozna tako, če jih pa več da skupaj, je veliko denarja.«

Vodovnik: »Sem že dolgo na svetu in lahko rečem, da je pomoč med ljudmi še vedno takšna, kot je bila. Jasno, nekateri bolje živijo pa pomagajo drugim. Prav je, da je tako.«

Gospodinja DRAGICA OC-VIRK je odgovorila bolj splošno:

»Vsakdo je še vedno na svoji strani. Eni so bolj za solidarnost, drugi manj. Obstojta precejšnja razlika med velikimi in malimi kmeti.«

MARA OSENJAK iz Petrovč, ki se bliža sedemdeset letom, pa je pripila:

»Nekateri so že za to, da si pomagajo med seboj, nekateri! Drugi pa ne. To so tisti, ki nosijo glave najbolj pokonci, tisti, ki imajo več kot drugi.«

Pred vrati njegovega doma sva zaustavila še enega upokojujence: JOZETA LEPŠINO iz Petrovč.

IVAN KNEZ

»Ne vem. Rekel bi, da je danes malo težje. Spominim se še leta 1948., ko sem bil poveljnik gasilcev. Zbrali smo se in dogovorili, kaj bomo naredili. Z udarniškim delom smo planirali cesto. Danes je težje morda zato, ker na kmetijah ni več toliko delovne sile. Ljudje so preobremenjeni z domačim delom.«

Kmet MARJAN JELOVSEK iz Petrovč 16, ki je tudi odbornik žalske skupščine, se je najprej razjezil:

»Solidarnost mi gre na živce, tolikokrat jo omenjamo. Solidarnost lahko obstoji do določene meje, naprej pa je sociala. To pa naj rešuje družba. Sem za to, da ekonomsko močnejši podpirajo šibkeje, vendar ne more kmet rešiti vse revščine. To menim predvsem zaradi kmečkega zavarovanja. Za ostalo pa moram reči, da je solidarnost v Petrovčah vedno prišla do izraza. Tako je bilo pri cestah. Sii smo od hiše do hiše in vsakdo je dal. Ljudje so vedeli, da občina ne zmore vsega. Toda, marsikdo se še zapira vase in si misli: Glavno, da jaz imam, ti me pa nič ne briga.«

MARJAN JELOVSEK

Poslovodja samopostrežnice KARLI LOBNIKAR se je nasmejal:

»Rekel bi, da je solidarnosti vedno manj. Vsakdo gleda, kako bo imel sam čimveč, in vedno manj misli o tem, koliko ima nekdo drug. Ne rečem, da skupne akcije ne uspejo, temu je dokaz samoprispevek, vendar... S solidarnostjo je tako: Tisti, ki imajo, niso solidarni, tisti, ki nimajo, pa tako ali tako ne morejo.«

Tako je v Petrovčah in še marsikod drugod. Ljudje so s skupnimi močmi popravili ceste, obnovili šole in si zgradili vaške vodnjake. Veliki so dali več, mali manj. Takšne akcije so najbolj pogoste v manj razvitih območjih. Drugod ljudje sprejemajo asfalt ali novo šolo kot nekaj samoumevnega. Morda prav zato, ker so prepričani, da to morajo dobiti. In ali ni vedno pomembnejše vprašanje, ki ga postavljajo številni ljudje: Višji osebni standard zapostavlja skupne akcije. Od reveža dobiš več kot od tistega, ki nekaj ima.

Text: M. SENIČAR

Foto: D. MEDVED

Njihovo življenje je materinstvo

VESELA VREČKOVA MATI

Skozi lepo, a meni neznano pokrajino smo se pripeljali na Hotunje, kraj blizu Ponikve, ves v snegu, čepeč na vrhu hriba kot koklja na piščancih. Domačija je precejšnja, skoraj mala vas — kopica hiš se stiska tesno druga ob drugi in skozi line in okna je udarjala v noč svetloba. Na Hotunjah, pri Vrečkovih, kjer živi trinosemdesetletna Vrečkova mama, mati enajstih otrok, je klilo življenje, življenje, ki se je dolga leta porajalo v veselju in slogi, odpovedi in garanju. Vedel sem, da jo bom videl, da se bova pogovarjala, da bo razgrnila predme življenje, skrivnost enajstih otrok, misterij sreče in vdanosti.

Stopili smo skozi prva vrata in potem še skozi dvojne: bilo nas je več, in ko smo pogledali nekam plaho in nerodno v izbo, od koder se je slišala prijetna domača muzika, nismo vedeli, kaj bi. Več jih je bilo v izbi, tam na »špampetu« v kotu pa je sedela ženica živahnega pogleda in nemirnih rok. Na drugi strani se je stiskala v kotu velika kmečka peč: pribežališče otrok in beračev, ter revežev, ki jih je zapustil svet. To je naša, slovenska stvar.

Ob vsakem prihodu je treba nekaj reči. Pa naj si bo to o vremenu, težavah, o delu, o čemersi bodi. Nekaj je vendarle treba reči. In rekel sem, počasi, begajoč z odmi po obrazu Vrečkove mame: »Najbrž smo prav prišli, ja?« Odgovor je prišel sam po sebi, glava mame je prikimala, vse je bilo že jasno, že določeno in bilo mi je prijetno. Starost kar naenkrat ni bila več starost, postala je list iz mlade knjige, popisane z zgodovino.

Naprej ni bilo več težko. Besede so si postale prijateljice in življenje je začelo vreti kot neusahljiv studenec.

»Kar devet jih je bilo nekateri na peči in pomislite — kolikšna radost gledati vsi o vojsko, kako se pre-

Vrečkova mama

reka, preriva in veseli na peči, v kateri bobni in je toplo. Danes jih ni več. Šli so in vračajo se. Nekateri so blizu, drugi daleč — nazaj pa le pridejo. Tudi šolani so, pa ne vsi. A vendar, znašli so se. Nikoli mi ni bilo hudo, če pa je že bilo — pozabila sem. Pozabljeni mi je pomagal pokojni mož, človek neizmerno dobrote. Takšni odhajajo in tudi on je odšel tja, od koder se ne vrača. Če je kdaj bilo hudo, pa kaj bi govorila, je bilo med vojno. Takrat pač nikjer in nikomur ni bilo lahko. Vojna, bog ne daj več kaj takega, je grda stvar. Najbolje je vse skupaj pozabiti in se veseliti življenja. Tis'e

ga življenja, ki je pred tabo, ki ga imaš takorekoč v rokah.«

To vse je rekla mama. Ne vem sicer, če je rekla natančno tako, precej blizu pa vendarle je.

Otroci Vrečkove mame večkrat pridejo domov. Zadržali so se zbrali skupaj na Jurjevi sedmini, na sedmini njenega sinu. Takrat je bilo hudo.

Snaha je povedala, da mama rada poje in ker je bilo pač tako, smo zapeli. Tudi sam sem pomagal. Ko pa so izzveneli poslednji akordi vesele mamine pesmi, je hitro, kakor da se boji, da bo pozabila, povedala: »Ko sem bila mlada, me oče niso pustili prepevati na koru pri sveti Urši, mojemu patronu, ker sem tudi jaz Urša. Bali so se, da bi ujela kakšnega šočna. Ko pa sva se z mojim rajnikom vzela, sva dosti hodila po plesih. Lepo je bilo.«

In mama je spet zapela, lepe, s'are, domače slovenske pesmi so ji navrele na usta in nenadoma sem spoznal, da je življenje še nekaj več od življenja samega. Da je življenje tudi tistih šestinideset vnukov in petinideset pravnukov, ki prihajajo na Hotunje k babici in prababici. Tis'o življenje je menda najlepše.

Vrečkova mama pri svojih otrocih, vmačih in pravnačkih ni kar tako: še zdaj bi plesala, pravi in menda zna vsak pies.

Najbrž je res slučaj, da je

tudi snaha, žena pokojnega sina Jurija, iz družine, ki je imela enajst otrok.

Domenili smo se in v meni tli močno upanje, da se dobimo na mamini stoletnici. Potem pa smo spili kozarček

na mamino zdravje in se izgubili v noč. Na Hotunjah, spredaj pred hišo, je stala mama in gledala za nami, večernimi gosti.

MILENKO STRASEK

NADALJEVANJE ŽIVLJENJA

Ko smo Vrečkovi mami na Hotunjah dali slovo, smo zavili v temo, prepolno poti in zablode. Izgubili smo se in nismo bili jezni — človek se v življenju dostikrat izgubi. Izgubili smo se na poti k hčerki Vrečkove mame, petemu otroku, ki se je rodil na Hotunjah in ki mu je življenje namenilo, da bo dal življenje dvanaajstim otrokom. Čebular Marija ni stara, dvainpetdeset let: ima in dvanaajst otrok. Najmlajši jih ima šestnajst, najstarejši pa dvaintrideset.

Čebularjeva mama

V izbi jih je bilo nekaj, pa ne vsi. Oče pa je že spal. Mama je sedela za mizo in skoraj bi lahko prisegel, da nas je malo čudno pogledala, ko smo pomolili glave v prostor.

Čebularjeva mati ni tako vesela, ko njena mati na Hotunjah. Otroci so še doma in z otroci prihaja skrb.

»Mali otroci, majhne skrbi, veliki otroci, velike skrbi,« je rekla, še vedno vsa resna, z otožnim nasmehom na obrazu. Prav gotovo je to res. A vendarle, otroci so tudi veselje, sem menil, ko mi sama ni povedala kaj več. Ni odgovorila, čeprav je najbrž zbirala misli. Namesto nje je odgovoril sin Tonč, zlektnjen na postelji v kotu sobe: »Saj

smo pridni, najbolj pa takrat, kadar spimo.«

Čebularjeva mama se je nastehnila in vem, da je njen nasmeh veljal tudi njenim sedmim otrokom, ki so še doma in jezijo mamo, čeprav ji včasih naredijo tudi kaj dobrega. So pač takšni otroci, kot vsi otroci tega sveta — nagajivi in nemirni, v sebi pa dobri in zvesti materini ljubezni.

»Hudo, ja, hudo je seveda bilo. Saj so vam mama povedali. Oni najbolj vedo. Pri nas ni bilo nič boljše,« je rekla mama in še povedala, da se takšne stvari pozabijo. Danes je treba misliti na druge stvari.

Ko sem gledal mamo, se mi je zdelo, da je žalostna, preveč žalostna. Mogoče sem se zmotil, mogoče ne. Tudi je bila morda izmučena, prepovedana z delom in skrbmi. Mogoče ji je vsakdanjost vzela pogum za veselje. Vsega tega ne vem. Sonce vedno vzhaja, zlato in veselo in zakaj ne bi tudi Čebularjevi mami: takrat bo pozabila na skrbi in svetloba bo pregnala senco z njenega obraza.

»Saj sem zadovoljna, da je tako. Kar tako sem rekla, da so otroci poredni. Pomagajo mi in pridni so in prav nič mi ni žal za vse, kar sem prestala, čeprav sem imela prvega še zelo mlada, dvajset let stara, kmalu po tistem, ko smo prišli v Rogaske Slatine, pravzaprav blizu Rogaske.«

Vsaša mati brani svojo drobnico. Tudi Čebularjeva in prav je tako. Skoro, skoro bodo pri kruhu in takrat bo vesela in zadovoljna.

Ob slovesu sem se ozri na tram, ki je dolga leta držal krov nad ljudmi v veliki, prostorni Čebularjevi hiši. Na njem je bila izpisana letnica 1850.

Koliko rodov bo še v njej?

Milenko Strašek

PRIZNANJE POGUMU

- V LJUBLJANI JAVNA ZAHVALA IN PRIZNANJE MILIČNIKU IVANU ROBAČERJU IZ VOJNIKA
- ŽIVLJENJE MILIČNIKA NI LAHKO, TOLIKO BOLJ »LAHEK« PA JE NJEGOV OSEBNI DOHODEK

»Izrekamo javno zahvalo in priznanje miličniku postaje milice Vojnik, IVANU ROBAČERJU, ki je pri vestnem opravljanju službene dolžnosti izpostavil svoje življenje,« je dejal predstavnik republiškega sekretariata za notranje zadeve TONE COF pred dnevi v Ljubljani na krajši slovesnosti ter izročil Ivanu Robačeru skromno nagrado.

Pogumnemu miličniku iz Vojnika se je za hrambo dejanje in vestno opravljanje službe zahvalil tudi v. d. načelnika Uprave javne varnosti Celje, IGOR LOTRIČ.

Nato so zablistali »fleše« in zabrnele televizijske kamere. Robačar je mirno ob sedel med svojimi predpo-

stavljenimi, brez strahu al sramu pred tolikšno množico fotografskih aparatov in kamer. In kako bi mu naj bilo neprijetno ali ga naj bi bilo vsaj malo strah, če ga ni bilo tiste temne noči, ko se je sam samcat postavil po robu štirim neznancem, za katere ni vedel, če so oboroženi ali ne.

9. januarja ponoči je Robačar, kot smo že poročali, preprečil vlom v samopostrežnico v Vojniku in do Tremarj zasledoval avtomobil s štirimi neznanci. Enega mu je uspelo prijeti. Neznanci, oziroma prijati Stojin Anovič, ga je hotel povoziti že v Vojniku, ko je Robačar stal na cesti. Kaj bi se zgodilo, če

Ivan Robačar ne bi bil tako pogumen v Tremarjih, pa lahko samo ugibamo.

Kdo je Ivan Robačar?

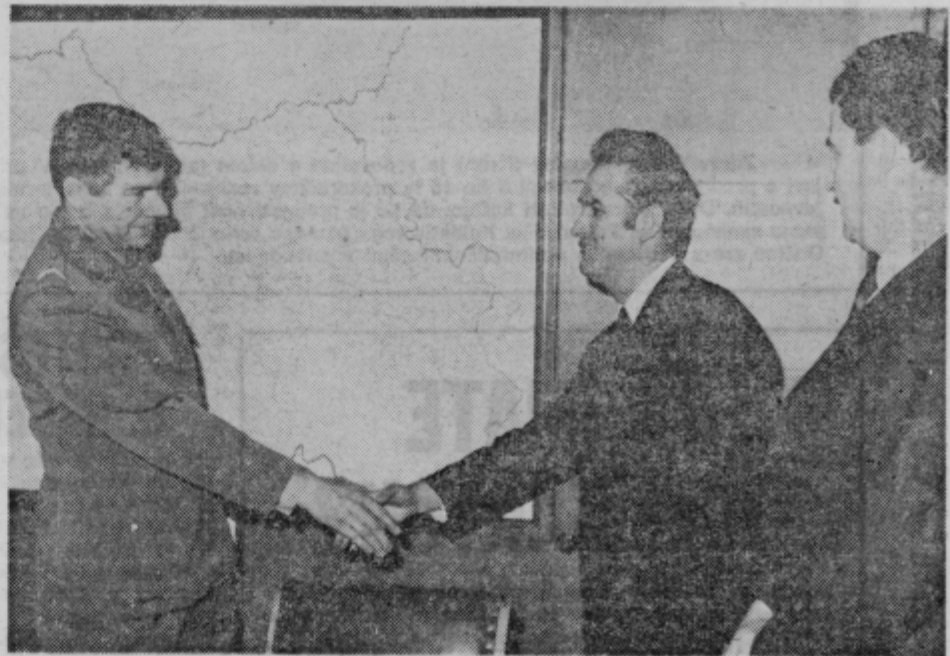
Se malo in 33 let bo, kar se je rodil v Skalcah pri Slovenskih Konjicah. Najprej je naredil rudarsko šolo v Zagorju in postal kvalificirani rudar. Delal je leto dni v rudniku, nato pa pomagal očetu pri domačih opravilih. Ze tedaj visokega in močnega fanta je močno zamikala miličniška služba. Njegova strast za odkrivanjem neznanega izvira že iz povsem mladih nog. V internatu v Zagorju je kar tako mimogrede odkril dva mlada vlomilca.

Tako je Ivan postal leta 63. miličnik pripravnik na postaji milice v Celju. Nato so se pričele šole v Ljubljani, najprej tri mesece in potem še devet. Tri leta je še stanoval v Skalcah, ko se mu je 66. leta po končanem petmesečnem prometnem tečaju končno nasmehnila sreča — dobil je stanovanje v Vojniku.

»Tega sem bil najbolj vesel, odkar sem miličnik, mi je dejal v pogovoru. In kako ne bi bil, ko pa ga doma vsak dan pričakujeta poleg žene osemletna Nadica in petletni Ivanček.

Sedela sva za mizo. Bil je miren kot vedno, le oči so neprestano opazovale. Prižgal je dolgo cigareto in pripovedoval o življenju miličnika v Vojniku:

»Delo miličnika je mnogo

Igor Lotrič, v.d. načelnika UJV Celje čestita Ivanu Robačeru

bolj zahtevno kot mislijo mnogi ljudje. Ko grem sam na teren, nimam nikogar, ki bi mi pomagal ali svetoval. Delam predvsem na hrbovitem predelu Vojnika. Morda je nekoliko laže delati na deželi, ker ljudi bolje spoznajo in oni tebe. Če sem bil kdaj prizadet? Ne. Na grd odnos nekaterih se navadiš, saj si mnogokrat vse, samo človek ne.«

Ivan Robačar, ki mu teče deveto leto miličniške službe, ima za sedaj 1.430 dinarjev mesečnega osebnega dohodka.

Malo je to, malo, za takšno delo. Prav nizki osebni dohodki so stalen problem službe javnega reda in miru, saj miličnikov še daleč ni dovolj. Je takšna »plača« dovolj dober stimulans za vestno delo? Morda ni, toda to ni pogoj za vestno delo. To je

Ivan Robačar tudi dokazal. Razumljivo, pogovor je seveda nanasel na noč divje vožnje proti Tremarju.

»Tako, preko 130 je šlo, ko sem vozil za njimi. Imel sem nočno službo. Ponoči imam s seboj vedno svoj avtomobil, čeprav delam samo v centru Veste, bolj okreten si, pa mrzlo tudi ni tako. Fiat special mi je bil sumljiv, ker je zmanjšal hitrost, ko je peljal mimo prve trgovine. Nato mi je bilo takoj jasno, da hočejo vlomiti v samopostrežno trgovino. Moral sem za njimi, ko so pobegnili, ker tablice zaradi umazanih ni bilo mogoče videti.«

Potek dogodkov je znan.

»Vas v Tremarjih v tisti temni noči, ko ste bili sami proti njim, ni bilo strah?«

»Ne. Ni me bilo strah. Vedel sem, da so lahko oboroženi, strah me pa kljub temu

ni bilo. Imel sem občutek, da sem močnejši od njih, ne samo zato, ker sem miličnik in kot takšen predstavljam zakon, ampak tudi fizično nisem najbolj slab.«

Ivan je še tako mimogrede povedal, da se tudi štirin do, kot večina miličnikov, predvsem mlajših.

Ni mu bilo do tega, da bi veliko govoril o dogodku, da bi se hvalil. Povsem enostavno je pripovedoval, tako, kot da je vse razumljivo samo po sebi. Vendar ni. Posredoval je odločno in hitro ter zaslužil vse priznanje in zahvalo. Ne samo sotovarišev, ko'ektivna samopostrežnice ampak tudi vseh tistih Vojničanov, ki vedo, da lahko mirne spijo, saj vojniški miličniki bede nad njihovo varnostjo.

MILAN SENICAR

Miličnik iz Vojnika med najvišjimi predstavniki republiškega sekretariata

mini reportaža

Z AVTOM NAD MILIČNIKA

Da so miličniki večkrat zelo izpostavljeni, ko morajo posredovati v pretepu v gostiščih ali na ulici, smo že velikokrat ugotovili. To je še nekoliko razumljivo, čeprav seveda ni niti najmanj zaželeno. Toda v zadnjih mesecih smo našli na primer, ko so miličniki izpostavljeni tudi drugačnim nevarnostim, ko mirno ustavljajo avtomobil na cesti. Spomnimo se samo Robačerja, miličnika iz Vojnika, ki so ga hoteli povoziti zasledovani vlomilci. V redu, ti so se hoteli rešiti zapora, toda to ni osamljen primer. Nekdo drug je hotel to narediti pravzaprav brez vroka.

V nedeljo ponoči je patrola milice Radeče zaustavljala neznanega voznika kombija, ki je pridrel z veliko hitrostjo iz Zidanega mostu. Pri srečanju s službenim avtomobilom milice, gre zahvala samo vozniku le tega, da kombi ni treščil v njih. Patrolni voz se je umaknil na skrajni rob ceste. Neznani kombi je izgubil v noč.

Patrola je vozila za njim in ga zopet hotela ustaviti s svetlobnimi signali.

Nič.

Obvestili so postajo milice v Sevnici. Miličnik je hotel ustaviti kombi pri mostu čez Mirno, toda kombi je divje zapeljal proti njemu, hoteč ga podreti, tako da je miličnik odskočil zadnji trenutek.

Zasledovanje se je nadaljevalo.

Ko je voznik kombija opazil, da ne bo mogoče pobegniti, je zaustavil in hotel s sopotnikom pobegniti v noč. Toda, sopotniku se je to posrečilo, vozniku, 21-letnemu BORISU VARSICU iz Trbovelj pa ne.

Povoziti miličnika! Bo takšno gestotistih, ki jih jantje v plavih uniformah zaustavljajo zato, da ne bi zaradi divje vožnje — marsikdaj pod vplivom alkohola — povzročili hude nesreče? Delo miličnikov je tako ni lahko in če jih hoče na cesti povoziti še nekdo, ki mu je malo mar za življenje miličnika, je tu nekaj narobe.

Kazen. Kakšna je kazen? Premajhna.

M. SENICAR

Zdravilišče v Rogasški Slatini je zadovoljno z delom lanskega leta. V primerjavi s predlanskim so dosegli 5 do 15 % prekoračitev realizacije po posameznih dejavnostih. Dosedanji rezultati kažejo, da se je produktivnost povečala, z njo pa tudi samo zanimanje za Zdravilišče. Kolektiv tega znanega turističnega središča šmarske Občine zre z vedrimi in optimističnimi očmi v prihodnost.

ŽE IMATE TRIM KARTON?

Dobite ga lahko v svoji sindikalni organizaciji pri referentu za rekreacijo, na občinskem sindikalnem svetu, v veleblagovnici »T« in pri Slovenija šport.

Kogar zanima tudi tekmovalne zašportno značko TRIM jo prav tako lahko dobi na omenjenih mestih. Pri tej znački gre za nastop na organiziranih tekmovanjih v najmanj štirih izmed osmih panog: smučanje, streljanje, kegljanje, plavanje, tek, kolesarjenje, trim steza, planinstvo. Tekmovanja bodo organizirale osnovne organizacije sindikata ali občinski sindikalni svet — komisija za rekreacijo.

Vpisujte redno! Karton imejte na takem mestu, da ne boste pozabili nanj!

Za vsak teden si pripravite program vašega TRIMA v okviru družine, prijateljev in sodelavcev.

Da lahko smučanje (S) pripišete v karton morate presmučati najmanj 2000 m ali 400 m brez žičnice. Za športno značko pa boste morali pokazati znanje smučanja. Prevoziti bo treba progo dolžine 150 m z 8 vrati (lahko se vam prizna tudi prestop na kateremkoli drugem tekmovanju). Če boste prevozili progo v paralelni tehniki in skozi vsa vrata boste prejeli največje število možnih točk. TRIM smučarske proge bodo postavljene na Celjski koči, Golteh, Svetini in Libojah.

Vključite se v Trim, ki naj bi zagotovil vedrega, zdravega in sposobnega človeka!

PROTEST IZ RADELJ

V nedeljo je bilo v Radljah finalno tekmovanje ekip klubov OZN. V finale so se uvrstili klubi OZN Maribor, Ljubljana in Velenje. Tekmovanja se je udeležila tudi Vida Tomšič, s katero so imeli OZN-ovci pogovor. Pogovarjali so se o rasni diskriminaciji, o planiranju družine in drugem. Potem je Vida Tomšičeva odgovarjala na razna vprašanja. S sestanka so posilali tudi protestno pismo avstrijskemu konzulu v Ljubljani, zoper sojenje našemu študentu Marjanu Sturmju, ki je hotel spomniti avstrijsko oblast na pravice slovenske manjšine.

V tekmovanju klubov so zmagali Mariborčani s 24 točkami, drugi so bili Velenjčani s 14 in tretji Ljubljancani s 13 točkami. Organizacija je bila odlična.

KMALU NOVA NAGRADNA IGRA NT

mali intervju

Sprašuje: B. Strmčnik
Odgovarja: Tone PLESEC

Tone je sprevodnik gondole na Golteh. Prišel sem ravno pravi čas, da sem ga ujel na kratek klepet na spodnji postaji, ko sva potem skupaj čakala na naslednjo vožnjo.

Kje ste bili rojeni in kdaj? Rodil sem se pred sedemindesetimi leti na Ljubnem ob Savinji. Kako vas je zaneslo sem gor in kaj ste sicer po poklicu? Po poklicu sem sobopleskar, sem pa sem prišel slučajno. Ponudila se je prilika, pa sem jo izkoristil. Kje pa stanujete? Stanujem v Mozirju, v bloku, gradim pa si manjšo hišo, kamor upam, da se bom kmalu vselil s svojo družino. Koliko potnikov ste doslej spremili na Golte? Teško je reči, morda okoli 30.000. Ali ste smučar? Zal ne, ne znam, mislim pa se naučiti. Samo opremo moram se prej kupiti. Toda presneto draga je ta stvar. Tri leta bodo minila odkar ste sprevodnik v gondoli. Kaj opažate pri tem? Opažam predvsem to, da je obiskovalcev Golt iz leta v leto več. Veliko jih je tudi iz drugih republik, prihajajo pa z avtobusi iz sosednje Avstrije, posebno ob sobotah. Kako je izgradnja žičnice vplivala na ljudi v dolini? Zelo! Poznam nekatere starejše občane, za katere sem trdno prepričan, da ne bi nikoli v življenju znali smučati, če ne bi bilo žičnice. Sedaj redno zahajajo sem gor in se pridno uče tega prelepega športa. Še zlasti pa se to pozna med mladino. Vse kar leze in gre, bi človek rekel, tudi smuča. Letošnje novosti na Golteh? Dve novi vlečnici, ki sta dokončno odpravili vrste, ki jih sedaj tudi ob največjem navelu ni več. To je velika pridobitev. Kaj pa še pogrešate? V prvi vrsti bi bilo v Mozirju potrebno zgraditi velik hotel z nekaj sto posteljami, s pokritim bazenom in z ostalimi prostori, kajti brez tega v bodoče ne bo šlo več, če hočemo turizem resnično razviti v pomembno gospodarsko dejavnost. Ste v teh letih kaj posebnega doživeli? Ne bi rekel, je precej enolično. Prav gotovo imate kakšne želje? Da, rad bi napredoval v strojnika. To delo me namreč zelo veseli in rad bi ga opravljal. Veliko gostov, in skorajšnje napredovanje, tovariš TONE!

onemogle in stare ljudi in jim s svojim delom pomagajo na razne načine, je ta akcija še posebno odjeknila med občani.

V NEDELJO OTVORITEV VRTCA

V nedeljo, 30. januarja bo v Slovenskih Konjicah veselo. Tega dne bodo na svečan način izročili svojemu namenu novo vzgojnovarstveno ustanovo, katere gradnja je bila končana ta teden. V objekt so vložili okoli 190 milijonov starih dinarjev. V prostore vrtca se bo vselilo 120 otrok. Novi vrtec pomeni za Slovenske Konjice izredno veliko pridobitev, saj je doslej delala ta ustanova v zelo slabih razmerah v nekdanji graščini.

Zgradba novega vrtca je montažnega tipa, izdelal pa jo je Marles iz Maribora, za katerega je znano, da se je že predčasno specializiral za izdelavo tovrstnih montažnih objektov.

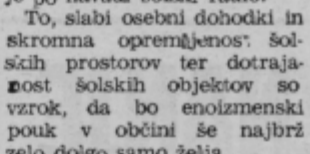

SLABA PRESKRBLJENOST

V Smarski občini se nikakor ne bi mogli pohvaliti, da so njihove šole dobro preskrbljene z modernimi učnimi pripomočki — diaprojektorji, radiopararji, televizorji in z raznimi drugimi učili, ki so dandanes nujno potrebna. Tu in tam ima kakšna šola te učne pripomočke, ki so jih dobili kot dar kakšnega delovnega kolektiva, vendar ne bi mogli trditi, da je vsaj ena šola v celoti opremljena. Od predvidenega števila teh modernih učnih pripomočkov ni v posameznih šolah niti enega, v mnogih primerih pa je samo eden, pa še to je po navadi šolski radio.

To, slabi osebni dohodki in skromna opremljenost šolskih prostorov ter dotrajnost šolskih objektov so vzrok, da bo enozmensk pook v občini še najbrž zelo dolgo samo želja.

Morda je vse to tudi vzrok, da je zelo malo šmarskih šolnikov vključeno v zvezo komunistov, po drugi strani pa je zelo malo storjeno za idejno usposabljanje prosvetnih delavcev v občini.

LETNA KONFERENCA

Na poziv občinske zveze za telesno kulturo morajo vse organizacije izvesti v kratko letno občne zbornice romaj letne konference. V teh občnih zbornih so podar poročilo o delu društev v preteklem letu. Ta poročila bodo poleg sedanjega sistema nanciranja uporabljena kot osnova pri sestavi predvidenih finančnih sredstev za leto 1972. Prva takšna konferenca bo pri Partizan-Gaberje Celje, sicer v soboto, 29. t. m. ob 18h v društveni telovadnici. Tu bodo podana poročila predsednika društva, nastopnika ter blagajničarke.

KAJ JE S ŠMARSKIM VODOVODOM?

Še pred nedavnim je bilo s šmarskim vodovodom, osonno s kozjanskim vodovodom, ki naj bi se napajal iz izvira pod Fužinami blizu Bohorja, vse v najlepšem redu. Trenutno pa menda stvari s kozjanskim vodovodom ne stoje tako lepo. Izvir vode, ki daje nekaj čez trideset litrov na sekundo, je

Pook na naših šolah postaja iz leta v leto vse bolj nazoren, učitelji pa si na moč prizadevajo, da bi kar najbolj podrobno ter konkretno razložili učencem potrebno učno snov. Skoraj na vseh šolah je prešlo že v navado, da učenci pri pouku spoznavanja narave in družbe lepijo v svoje zvezke ustrezne sličice ali pa tudi druge ponazoritve učne snovi.

Tako so se nedavno tega učenci tretjih razredov celjske druge osnovne šole učili tudi o tem,

v šentjurski občini, ki nujno potrebuje vodo. Šentjurski občani naj bi se morali enaki izvir vode je Loka pri Zusmu, a tudi spada pod okrilje šentjurske občine.

Kljub vsem dogovorom vodovodno skupnostjo občani nikačr ne morejo do vode, ker jim ne pustijo šentjurska občina. Konec bodo prišli s temi in podobnimi prepiri, je najbrž komur jasno. Če ne prej, potem, ko iz pipe ne bo sluha ne duha o vodi.

Se res ne da na pamet način najti rešitve, ko vendar v obeh občinah živi enaki ljudje, prepotrebno vode?

VSEM ENAKE PRAVICE

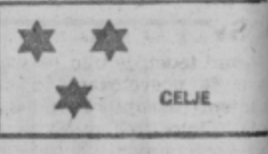
Prebivalci Lastniča, to zgornjega dela Bistrice Sotli, se pritožujejo zaradi slabe preskrbe z vodo. V dobivajo namreč kar iz klobi jih izkopljejo zato, da vanje nabira. Razumljivo da je voda iz takšnih njačkov skrajno nezdrava, se kmalu škali in da je in ne more biti veliko.

Istočasno pa se Lastniča pritožujejo tudi zaradi dostavo pošte, ki jo prej majo menda enkrat v tednu, prebivalci nižje ležečih selcov pa vsak dan.

Zaradi tega o občani Lastniča pri Bistrici ob Sotli sprašuje, mar ni za enakih pravic, in menijo, ne bi smeli delati razmed hribovci in dolinci.

SLABO OSKRBOVANA CESTA

Cesta Pečica—Mestinje je burja okoličane, ki tožijo, je slabo oskrbovana, čep vozi dnevno po njej sol avtobus in ima honorarni cestarja. Prebivalci tega močja menijo, da bi občina morala cesto bolje vzdrževati, sicer bo počasi padla.

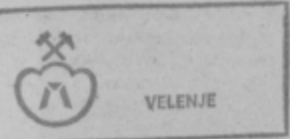

LETNA KONFERENCA

Na poziv občinske zveze za telesno kulturo morajo vse organizacije izvesti v kratko letno občne zbornice romaj letne konference. V teh občnih zbornih so podar poročilo o delu društev v preteklem letu. Ta poročila bodo poleg sedanjega sistema nanciranja uporabljena kot osnova pri sestavi predvidenih finančnih sredstev za leto 1972. Prva takšna konferenca bo pri Partizan-Gaberje Celje, sicer v soboto, 29. t. m. ob 18h v društveni telovadnici. Tu bodo podana poročila predsednika društva, nastopnika ter blagajničarke.

pa še res je

kakšen je bil položaj delavcev nekoč in kakšen je danes. Za štrajke davnih dni so učenci svoje zvezke nalepili sličico iz posebnega albuma Prizadevnejši učenci. So temu hoteli dodati nekaj sodobnega — delavce današnjih dni, budi na delovnem mestu bodisi med sejo kakšnega samoupravnega organisa. Pa se je nek učenec ločlanskega letnika znal slovenske ilustrirane revije Tovariš, če bi morali v njej našel skupino delavcev današnjih dni.

AKADEMSKI PLES

Vsakoletna elitna prireditelj v Velenju je akademski ples. Pripravlja ga šaleški študentski klub. Tokrat bo 29. januarja v osnovni šoli Mihe Pintarja Toleda. Za dobro razpoloženje bodo poskrbeli Akordi. Prireditelj, ki je povezana z brucovanjem, Velenjčani radi obiščejo.

POČITNICE NA SNEGU

Mnogi otroci bodo del zimskih počitnic preživeli na snegu, pri smučanju. Občinska zveza prijateljev mladine v Velenju je uredila vse potrebno za bivanje 55 otrok v Belih vodah in 20 na Plešivcu. V Belih vodah je poleg tega na voljo še smučarska vlečnica.

Poleg tega bodo v tem času zaživel številni smučarski tečaji.

IGRALCI NE POČIVAJO

Četudi nekateri mislijo, da so deske v velenjskem Taljinem hramu polne prahu, se motijo. Amatersko gledališče pripravlja »Grozno jagodo na soncu«. Naštudirali jo bodo v februarju. Člani KUD »Ivan Cankar« na velenjski gimnaziji se pripravljajo na Brechtovo »Beraško opero«. Krona prizadevanj bo nedvomno Gobčeva opereta »Planinska roža«. Premiera naj bi bila konec marca.

POSVET O RAZVOJU

Mnuli teden je bilo na Golteh širše posvetovanje o nadaljnjem razvoju turističnega centra Golte ter turizma v Gornji Savinjski dolini na sploh. Posvetovanja, ki ga je sklical predsednik skupščine občine Mozirje Jože Deberšek, sta se udeležila tudi član izvršnega sveta Slovenije ing. Franc Razdevšek, ter predsednik gospodarskega zbora republike skupščine Tone Bole. Ob navzočnosti predstavnikov Ljubljanske banke ter zainteresiranih turistično gostinskih organizacij, so se na posvetovanju pogovarjali o vprašanjih, ki so bistvene pomena za nadaljnji razvoj turizma v mozirski občini. Največja ovira na poti do potrebnih objektov so sredstva, ki jih je zaenkrat, kot vse kaže, možno najti le za razvoj kmečkega turizma, ki postaja vse bolj privlačen in zanimiv. Za razvoj le-tega so tod odlične možnosti.

pomoč je povabil tudi očeta (očetje so za take stvari sploh izredno prikladni, kajti če je kaj narobe v šoli, se matere lahko znašajo nad njimi, ne nad ubogimi otroki). Iščeta in iščeta, toda ničesar ne najdeta. Začuden nad takim stanjem v našem socialističnem tisku, pravi oče, bolj zase, kot za druge:

»Ja, vrag, kje pa so delavci, saj tu notri jih ni...?«

»Na oblasti vendar,« mu kot iz topa odgovori nadebudni sin.

KAKŠNO ŠOLO SI ŽELIM?

Vsak dan je več otrok na svetu in vsak dan je manj prostora zanje v šolah in zavodih. Mnogi od teh otrok ne vedo, kaj je topel dom, ker ga nimajo. To so otroci v Vietnamu, Indiji in še marsikje. Pa vendar takšni otroci ne živijo samo v pokrajinah, kjer divja vojna in lakota. Samo ozreti se je treba in že jih zagledamo pri nas: na Kozjanskem, v Haložah in drugih nerazvitih krajih. To so otroci, ki hodijo v šolo peš po več ur. In kakšne so te šole? Povečino stare stavbe, v katerih pozimi ni mnogo več kakor 12 stopinj C. Otroci prihajajo v šolo bos, brez prave obleke, s starimi knjigami in zvezki.

Tudi pri nas v Celju nismo dosti na boljšem. Naša šola je že stara, slabo opremljena... In zato vsi, tudi jaz, želimo novo stavbo. Samo zaprem oči in že se mi pred očmi prikaže nova šola. Ima mnogo velikih oken, skozi katere prodira svetloba v prostrane učilnice, ki so opremljene s svetlim pohištvom. Tabla je velika in dolga... Pouk lahko nemočno teče samo dopoldne, kajti prostora je dovolj. Imamo mnogo kabinetov. Bi-

ATOMSKE IN TURIZEM

Predvidevanja Turističnega društva iz Podčetrčka, da bodo v »Atomskih toplicah« v letu 1971. dosegli 35.000 nočitev, so se domala izpolnila.

Iz statističnih podatkov zasledimo, da turistični promet v »Atomskih toplicah« iz leta v leto močno narašča. Tažo je bilo v letu 1969. zabeleženih 1212 domačih gostov z 12734 nočitvami, leta 1970. že 2057 domačih gostov s 15284 nočitvami in 27 tujih gostov z 263 nočitvami.

Leta 1971. pa so zabeležili že 2911 domačih gostov z 30251 nočitvami in 131 tujih gostov z 1388 nočitvami.

Z nadaljnjo graditvijo objektov pa se bo turistični promet v »Atomskih toplicah« nedvomno še povečal.

ologijski je opremljen z nagačenimi živalmi. Po stenah visijo slike in v kotu v akvariju plavajo vsakovrstne ribice. V drugem kotu stoji velik bel okostnjak, ki ti vzbuja strah, ko ga pogledaš. Vse to nam je v veliko pomoč pri učenju. V kabinetu za fiziko in kemijo ima vsaka klop vgrajeno vodovodno pipo in do vsake je napeljana elektrika. Tako lahko vsak učenec izvaja poskuse sam, medtem ko je prej lahko samo gledal. V pevski sobi stoji klavir, imamo magnetofon in celo zbirko plošč. Tudi zgodovina in zemljepis imata posebno učilnico. V njej je mnogo zemljevidov in slik. Tu je še učilnica za matematiko, kabinet za tehnični in likovni pouk, učilnice za razne jezike in še in še bi lahko naštevala. Telovadnica je velika, k njej spada bazen, kjer lahko tudi pozimi brezskrbno čofotamo. Ne maram pozabiti tudi šolske kuhinje, kjer pripravljajo toplo in

okusno malico. Čisto na vrhu pa so sobe za razne krožke, dvorana, kjer predvajamo filme, in jo uporabljamo za razne slovesnosti. Na hodnikih ima vsak učenec svojo omarico, kjer lahko varno shrani in zaklene svojo obleko. Ob šoli so velika igrišča in park, ki ga urejemo učenci sami, zraven pa še velika stavba, na kateri piše: Vzgojno varstvena ustanova 1. osnovne šole. Tam je dovolj prostora in vsak lahko prebije v njem urico ali dve, pa tudi celo popoldne.

Tako si jaz predstavljam našo šolo. Ali bo to kdaj resnica? Denarja vendar ni! Edina možnost je, da ti mamica, in ti očka, in ti striček, teta, sosed, soseda rečeta DA. Vsi mi vam bomo hvaležni in srečni, ker bomo imeli tako lepe šole in tudi vi boste zadovoljni z nami, ker se bomo pridno učili.

MOJCA BUČAR
7.b raz. 1. osnovna šola
CELJE

HVALA ZA TOPLINO!

Približno leto dni je preteklo, ko sem v Novem tedniku priobčil članek »Iščem streho«. Vsebina zapisa se je nanašala na naš delavce, ki smo izključno navezani na prevoz z avtobusom s posaje »Zidanšek«. Ta avtobusna postaja je sredi močno razgibanega Gaberja oziroma že Hudinje. Zeleli smo si le skromno zavetišče s streho. No, tega do danes še nismo dočakali. Nasprotno. Ob delovnih izmenah nas še vedno

na stotine čaka pod milim nebom. Izpostavljeni smo dežju in snegu, pa tudi blatu, ki ga brizgajo mimo vozeča motorna vozila.

Tu blizu je znana restavracija »Amerika«. In v njej najdemo številni, ki čakamo na avtobus, svojo uteho in toploto. Občutek topline je tu še večji, ker so tudi nakarice izredno gostoljubne. Zato zaslužijo pohvalo.

S. M.

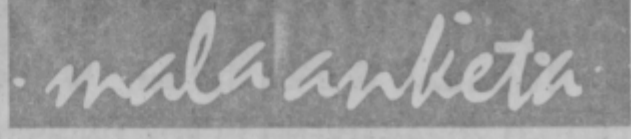
POČITNICE SO TU

Tudi za učence osnovne šole »Karla Destovnika-Kajuha« so zdaj zimske počitnice.

Učni uspeh ob zaključku prvega polletja je bil okoli 80%. To pa je boljši, kot je bil prejšnje šolske leto. Navzlic temu v šoli niso preveč zadovoljni. Res je, da ne gre za posebnosti, marveč za ugotovitev, ki pa je lahko značilna tudi za druge, da je precej zadostnih ocen. Prav

tako ta ugotovitev ne kaže na to, da bi bile te ocene značilne samo za nekatere predmete oziroma razrede. Razlike so med predmeti in tudi med razredi.

Kljub počitnicam se v šoli še zdaj pripravljajo na otvoritev tradicionalne razstave »Izkovni svet mladih«, na kateri sodelujejo mladi risarji iz tridesetih slovenskih osnovnih šol.

BREZ HOTELA NE BO ŠLO V BODOČE

Turistični center na Golteh se izredno naglo razvija. Letos so smučarji pridobili še dve vlečnici, s čimer pa načrti seveda še zdavnaj niso uresničeni. Pri razvoju turizma v Gornji Savinjski dolini pa ne gre samo za Golte, temveč še za kaj več. Dejstvo je namreč, da bi morali istočasno z rastjo Golt rasti tudi ustrezni objekti v dolini. Predvsem gre za nočitvene kapacitete, kar pa se do sedaj še ni zgodilo. Povprašali smo nekatere občane v Mozirju kaj oni sodijo o tem in kaj bi bilo po njihovem mišljenju nujno potrebno takoj pokreniti v Mozirju samem.

RUDI ZAGER, uslužbenec: Mozirje nedvomno potrebuje hotel, vendar pa mislim, da je potrebno aktivirati tudi vse razpoložljive kapacitete pri privatnikih. Predvsem pa organizirati službo izdajanja teh sob, pri čemer je pomembno tudi to, koliko bo lastnik za oddajo sobo dobil. Za nov hotel moramo najti dovolj trdnega investitorja, ki se bo lotil te naloge. Po urbanistični plati je vse pripravljeno.

MIRKO ZAVRŠNIK, delavec: Turizem na našem območju se lepo razvija in mislim, da smo dosegli že kar pomembne uspehe. Mozirju je nov hotel z vsemi objekti več kot nujno potreben, kajti po mojem bi se v takem objektu lahko razvilo tudi družabno, oziroma zabavno življenje, kar ga sedaj praktično ne poznamo. Saj ničesar ni! Nujno potrebno pa urediti tudi vprašanje kirmih prostorov.

HINKO ČOP, uslužbenec: Premostitveno je potrebno najprej usposobiti vse razpoložljive privatne sobe. Tu bo potrebno pomagati tudi s kreditiranjem in tako doseči čimveč ležišč. Seveda pa je treba nenehno misliti tudi na hotel. Osebnostno menim, da bi se morali ogrevati za tako rešitev, da bi postavili več manjših hotelov in ne le enega velikega. Zdi se mi, da bi okoli 250 postelj zadostovalo.

MARIJA BELINA, slašičarica: Nedvomno je za Mozirje izrednega pomena, da čimprej dobi hotel z ustreznimi dodatnimi objekti — tu mislim predvsem na pokrit bazen. »Turista« gradi pod telovadnico TVD Partizana kegljišče, ki bo nudilo vsaj malo zabave gostom, ki ostajajo preko večera in noči v dolini ter se čez dan vračajo na smučanje na Golte. Mislim, da bo potrebno razmišljati tudi o kino dvorani.

META SKORNESEK, cvetličarka: Prepričana sem, da je za nadaljnji razvoj turizma na našem območju, še posebno pa z ozirom na razvoj Golt, nujno potreben v Mozirju sodoben, moderen hotel, s pokritim kopalnim bazenom in avtomatskim kegljiščem, torej vsem, kar pač sodi zraven. Mozirje je sicer dokaj lepo urejeno, vendar je to premalo. Odgovorni v občini bodo pač morali vložiti vse sile, da dobimo hotel.

Vsi so si edini, da brez hotelskih kapacitet v Mozirju v bodoče ne bo šlo. Predhodno pa je potrebno aktivirati vsaj tisto, kar je na voljo. Seveda pa s tem ne kaže odlašati, saj vsaka izgubljena sezona pomeni toliko in toliko potencialnega dohodka manj.

Bralcem Novega tednika in tov. Belinovi in Skornšekovi se vljudno opravičujemo, ker sta izpadli obe sliki zaradi tehničnih razlogov.

PRELIVANJE V OBEH SMEREH

ENOTNO ZDRAVSTVENO IN POKOJNINSKO ZAVAROVANJE — OGRAJE, KI JIH VČASIH NI BILO — KAKOR JAZ TEBI, TAKO TI MENI

Kmetje severovzhodne Slovenije občudujejo prebivalce Dolenjske, ker so bili tako složno za uvedbo enotnega zdravstvenega zavarovanja. Poročila o predlogih za tako zavarovanje, ki prihajajo z Gorenjske in drugod, jim zbuja upanje, da se bo tudi njim kmalu uresničila taka želja. Računi, ki jih sicer ne poznajo, pa še ne obetajo veliko.

V sedanjih razmerah imajo več možnosti za uvedbo enotnega zdravstvenega zavarovanja vsega prebivalstva tiste občine, v katerih je manj kmetov. Tam družbi ne bo treba prispevati toliko kot v kmetijskih občinah, dohodki iz gospodarstva pa so večji. V Slovenskih goricah in Pobjurju pa občine in njihova gospodarstva ne zmorejo prispevkov, ker bi morali biti veliko večji. Tisti, ki so izračunali, so to že jasno povedali. Letos še ne bo nič, za prihodnje leto pa je prezgodaj govoriti.

Marsikateremu kmetu to ne gre v glavo, četudi želi pošteno in resno premisliti. Zato zahtevajo enotno zdravstveno in pokojninsko zava-

rovanje delavcev in kmetov za vso Slovenijo. Menijo, da je naša republika tako majhna, da bi to lahko vodila iz enega središča, z odpravo območnih zavodov pa bi zmanjšali stroške poslovanja.

Mnogi zavračajo take predloge z različnimi utemeljitvami. Najbolj prepričljiva pa je ugotovitev, da bi se tako denar prelivaj z razvitejših območij na manj razvita. Prav to pa se nekaterim zdaj največja ovira, kajti z dohodkom naj bi gospodarili tisti, ki ga ustvarjajo.

Pri tem pa niso dovolj dosledni. Mariborska občina bi takoj zmogla dodatni prispevek za kmečke zavarovance svojega območja, če bi uvedli enotno zdravstveno zavarovanje. Ker tega sosednje, bolj kmetijske in zato gospodarsko manj razvite občine ne zmorejo, ga tudi v mariborski ne morejo uvesti. Ta občina mora upoštevati revnejše sosede, občinam na gospodarsko razvitejših območjih pa se ni treba meniti za Slovenske gorice.

Kmetje pa postavljajo še težja vprašanja. Ko je še po-

vsod primanjkovalo živil, so jim aktivisti razlagali, da rudarji v Trbovljah, železarji na Jesenicah, delavci Litostruja v Ljubljani in drugi nimajo jesti, morajo pa delati za našo prihodnost. Oni so dajali živino, krompir, pšenico in drugo po nizki ceni, čeprav v zameno niso dobili premoga niti kmetijskih strojev. Nihče ni določal območij in postavljaj mej, do kam lahko gredo živila, ki so jih pridelali oni. Ko smo bili še vsi reveži, solidarnost ni poznala teritorialnih meja — zakaj ne bi bilo tako tudi zdaj, ko so si nekatera območja gospodarsko bolj opomogla in pustila kmetijske kraje daleč za sabo?

Delavci na Dolenjskem so znali odgovoriti kmetom na tako vprašanje. Ne le z besedami, tudi z dejanjem. Občinski možje in delavci v severovzhodni Sloveniji bi radi odgovorili podobno. Lahko pa le pritrujejo kmetom. Ko je kmetijstvo podpiralo gradnjo industrije, niso gradili tovarn pri njih. Pozneje pa so med njimi in industrijskimi kraji zrasi previsoki

gospodarski plotovi. Zdaj naj skrbi vsak zase.

Upajmo, da se bo tudi ta led kmalu odtalil. Slovenci gotovo nismo tako velika družba, da se ne bi mogli pametno sporazumeti. Prej se je sicer treba malo prerekati. Zato je prav, da tudi kmetje niso tiho.

JOZE PETEK

VAŠ DA SMEH V NAŠIH OČEH
CELJE 6.11.72
ZA SAMOPRISPEVEK

Več kot značilna šoštanjna razglednica. Pogled preko mostička čez Pako na termoelektrarno.

(Foto: MB)

KOLEKTIV
TRGOVSKEGA PODJETJA

T TEHNO-MERCATOR
CELJE

POKLANJA BRALCEM
NOVEGA TEDNIKA ROMAN

Januš Golec

TROJNO GORJE

13

Od kolovodij je obležal na bojnem polju Mogač; Gubec in Posanec sta bila ujeta in odvedena v Zagreb. Dne 15. februarja so Posanca najprej po mukah in pred Gubčevimi očmi ubili. Gubcu so trgali z žarečimi kleščami z živega telasa meso. Na Markovem trgu v Zagrebu so ga posadili na razbeljeni železni prestol, mu pritisnili na glavo razbeljeno železno krono in mu slednjič kakor razbojniku razčetrverili telo. Tako je bil kaznovan za upor »kmečki kralj.«

Ko je prečital pismo, katerega vsebino je znal v naprej, so se odprla vrata in ječar je pahnil predenj junakinjo Emo, bičano do krvi in ranjeno od udarcev po celem telesu. Ta zadnji prizor je bil preveč tudi za na zunaj kot jeklo trdo kapitanovo srce. Zaječal je na ves glas, se vrgel na tla in bi bil pobil škodoželjne sodnike in Schrattenbacha, če ga ne bi ovirala veriga, s katero je bil priklenjen na steno. Zadnje srečanje s tako neverjetno pohabljenjo Emo je bila za Pavla hujša muka, kot za Gubca žareče kronanje in razčetrverjenje.

Šele po zavesti popolnega propada kmečkega punta in po prikazanju več kot živalske osvete nad njegovo izvoljenko so ga obglavili kar v ječi, da ni nihče zvedel na višjem mestu: Zakaj in kako je moral skloniti glavo pod meč smrti kapitan kmečke vojske — Pavel Šterc.

VIII. POGLAVJE

Zmagovalci nad kmečko vojsko pri St. Petru so odgnali s seboj le ujetnike, mrličje so pustili kar nepokopane, mudilo se jim je na Hrvaško, kjer jih je še čakal trd oreh upora pod poveljstvom Gubca.

Bojno polje od vasi St. Peter do Sotle je bilo posejano z mrličji. Celi kupi ubitih so ležali ob Sotli, kjer je danes Dobrinetov mlin. Pokol se je odigral slučajno februarja, sicer bi bile izbruhnile zaradi smradu kužne bolezni.

Kmetje iz bližnje okolice bojišča so bili tako preplašeni, da se niso upali niti v bližino, kaj šele, da bi se bili lotili pokopavanja žrtev gosposke podivjanosti.

Ujetnike je prevzel celjski okrožni načelnik Schrattenbach, ki je imel na razpolago v Celju ječe. Nekaj ujetih kmetov bo moral odposlati v Gradec ter na Dunaj, kjer bodo zaslišani na najvišjih mestih, ki sta bili proti iztrebljanju zadnjega kmečkega punta z ognjem in mečem od strani plemstva. Schrattenbachu je bilo predvsem za oba ujetnika v viteških opremlah, ta dva je hotel obdržati v Celju, da bi kaj preveč ne odkrila v Gradcu ter na Dunaju. Starejši od obeh zajetih kolovodij je imel težko rano na glavi, bil je globoko nezavesten in tega je bilo treba naložiti na voz, predno ga doleti kazen izpod krvnikove roke. Mlajši ni bil ranjen, ni pa maral dati na nobeno vprašanje odgovora. Neprestano je tiščal k ranjenemu tovarišu in jokal pri pogledu na njegovo stanje.

Dne 8. februarja zjutraj je zapustil Schrattenbachov oddelek St. Peter z ukle-njenimi jetniki, z na voz naloženim težkoranjencem in se pomikal naglo preko Podčetrčka ter Šmarja proti Celju. Pogled na razcepane kmete v verigah je pod-

učil ubogo ljudstvo ob cesti, kako je s kmečko punto in kaj čaka celi kmečki stan s strani podivjane in kmečke krvi pijane gospode.

V Celju je bil po mestu nekaj slovesen sprevod z ujetniki, katere so pometali v mestne ječe. Ranjenca na vozu so skrbno zložili, dana mu je bila bolniška postelja ter zdravniška pomoč. Schrattenbach je bil na vse kriplje radoveden, kdo je ta kmetavzerski plemenitaš, nad katerim si je hotel ohladiti svojo jezo in iztisniti iz njega vse podrobnosti kmečkega upora. Jetnike so pustili nekaj dni pri miru, da so se odpočili, predno so pričeli z zasliševanjem. Gosposki mladeč ni maral dati niti na eno vprašanje odgovora. Poklicali so natezalnico, ki mu tudi ni odprla ust, čeprav so mu členki pokali in je trpel z vso vdanostjo nadčloveške muke. Ker mučenje na natezalnici ni nič opravilo, je razbelil rabelj klešče, da bi ščipal nesrečnika po prsih in mu razvezal s to peklenko muko jezik. Krvnik je odskočil, kakor bi ga pičila kača, ko je razgalil mladeniču prsa. Po prestrašenem odskoku je kriknil iz polnega grla in pokazal sodniku odkritje. Domnevni plemič je bila v moškega preoblečena ženska — zopet nova zagonetka. Prekinili so mučenje, odvedli razkrinkano v ječo in javili zadevo okrožnemu poveljniku. Schrattenbach je bil ves iz sebe, ko je čul, da ima pod ključem junaško žensko mesto plemiča. Nekoliko se je zamislil, nato je ukazal preiskovalnemu sodniku, naj skuša uganko razvozlati s pomočjo ostalih zajetih kmetov, ememu ali drugemu bodo že znane razmere v puntarski vojski.

Pri kmetih ni bila potrebna raba mučilnega orodja. Večina je poznala prav dobro kapitana Pavla Šterca, ki je bil po enoglasni izpovedi grajski kovač iz Lesičnega pod Pilštajnom in ne grof ali sploh plemenitnik. Nihče ni znal, tudi s kruto pomočjo natezalnice ne, da bi se bila borila v prvih vrstah kmečke vojske v moškega preoblečena ženska.

Sodnija in okrožni poveljnik sta bila sedaj ravno tako pred nepremostljivim jarkom uganke, kakor pred dolgotrajnim zasliševanjem kmetov. Eden od bolj brihtnih sodnikov je omenil, da mora biti skrivnostna ženska čisto gotovo v kaki zvezi z ranjenim kapitanom.

(Se nadaljuje)

KAR MISLITE VI, OBJAVLJAMO MI

Stalno pripovedovati o tem, koliko je prišlo vaših odgovorov ali če hočete modrosti, je mislim, odveč. Kratko rečeno? dosti jih je bilo. Kljub temu razmišljamo, da bi uvedli nekaj novega, do takrat pa na svidenje.

Zakaj novo? Predvsem zato, ker je novo vedno privlačnejše od starega. pa tudi vaše sposobnosti boste lahko preusmerili. To pa hkrati pomeni, da bomo sodelovali, da bomo ostali še naprej dobri sodelavci in prijatelji. Na takšnih sloni, dobesedno povedano, vsak časopis, ki mu je količkar do tega, da se približa bralcem.

Za slovo smo izbrali en sam odgovor. Nedvomno se je naša stara znan-ka MIKI NOSAN, Tomšičev trg 17/1., Celje, najbolj približala resnici, seveda po svoje, z odgovorom, da je umetnost sestaviti tak tarifni pravilnik, da so z njim zadovoljni vsi zaposleni.

Hvala za sodelovanje, v eni od prihodnjih števil pa bomo prišli na svetlo z novim predlogom.

VSE ZA VAS POD ENO STREHO — VELEBLAGOVNICA

SANJE PERČEVEGA STRICA

Pred tremi leti, natanko na devetega junija, so umrli Perčeva mama in takrat devetinosemdesetletni Karel Perc iz Zagorja je ostal sam. Lani pa je ona prišla nazaj. Perčev oče so ravno delali grablje gor na štali, ko jih je prišel sin Nandek nekaj vprašat, pa so rekli: »Veš, Nandek, nima nobenega pomena, da delam naprej tele grablje. Je prišla stara in rekla, da bom šel za njo. Kaj bi le delal grablje za teh par mesecev, ki mi še ostanejo.«

Ko ga je sin Nandek vprašal, kdaj so mati prišli, so Perčev oče povedali, da ponoči in da sta se pogovarjala.

»Oče, pa kaj sta se pogovarjala razen tega, da boste šli kmalu za njo?«

»Kaj te briga, to je najina stvar,« so takrat zagodrnjali Perčev oče, ki jih imajo že skoraj triindevdeset in so tako obloženi s svojimi leti, da Kozjansko ne premore nobenega, ki bi se rodil isto leto, kot so se oni.

Kmečkega dela ni nikoli poznal

Počasi sem se navadil na pogovor in razgovorili so se tudi Perčev ata. »Nobeden ne ni vedel prešteti ristikov, ki sem jih jaz spravil na hiše. Kje vse nismo delali: gor po Bohorju, pa Planini, Velkem in Malem Kamnu, skozi tja do Save. Nikoli nisem jarnal. V osemdesetem letu sem postavil še svoj zadnji rušt, kajtnge pa berem še zdaj.«

Utihihnil je, zaprl oči in vedel sem, da moram biti tiho in počakati, da se zbereje misli v glavi starega moža. Težko je preleteti leta. Perčevega očeta v časopisu najbolj zanima politika, s katero si je popopolnil na 14. em. Vse ve o Amerikancih in vse o Rusih. Na oči si da dvoje očal, ena vrh drugih in zašari po črkah.

»Čeprav se na kmečko delo nikoli nisem posebno spoznal, sem bil pa le tak kos, da se nisem nikogar bal. Pri drugih stvareh sem bil malo bolj neroden. Ko sem prišel iz Nemčije, iz rudnika, sva z ženo, mojo rajn-

ko, naklepala živino, pa sem dal telega narobe gor. Krave seveda niso hotele peljati, dokler žena ni videla, kam pes tace moli.«

Perčev oče so še kar zdravi. Kakšne posebne bolezni nimajo, le mrzlica, ki so jo staknili v Italiji med prvo svetovno vojno, jih daje tu in tam. Najbolj pa so oče žalostni, kadar se spomnijo na svojo lepo uro, pa prstane in take reči, ki so jih vzeli ustaši leta 1944, ko so v novemburu požigali in ropali po Kozjanskem. Takrat jim je ostalo samo nekaj rjuh in pa to, kar so imeli na sebi.

Desetim otrokom so bili Perčev oče skrben varuh, pet jih je umrlo, pri Nandeku pa živijo in se ne pritožujejo. Včasih s tresočo roko objamejo palico, od katere se ne ločijo in se malo sprehodijo po hiši, poleti pa tudi zunej. Večkrat se spomnijo na partizane, ki so jih ne vem koliko krat obiskali kakor blisk iz bohorskih host. Radi so jim dali hrano, tudi žgance in gobe, ki jih imajo sami najraje. Fantje so kaj malega popili, pokadili, oče pa so si

odrezali kos tobaka in ga »čikalie. Te navade so jim še danes ostale. Sami pravijo, da jih tobak drži po koncu in nič drugega. Drugega recepta za dolga leta ne vedo.

Kmalu po tistem so oče že vezali snope na njivi pa še danes tu in tam kaj naredijo. Le zajamrali so takrat. Nekako užaljeno jim je menda zazvenel glas:

»Sem že mislil, da bom šel za ta staro, pa spet ni bilo nič.«

Zivljenje je raztrosilo v bajte pod Bohorjem starost

Naletavalo je in sneg je sproti skrival sledi nekoga, ki je šel pred mano. Spodaj v dolini, po kateri se vije cesta proti Planini pri Sevnici, je bilo vse mirno. Vreme je bilo neprijetno, a kljub temu lepo. Kar močna snežna odeja je pokrivala smreke po obronkih Bohorja in zagnal sem se v breg.

Nikjer ni bilo videti žive duše. Dolgo, dolgo časa sem bil sam in po glavi se mi je motal stari Perc, zgubljeno Kozjansko in starost. Mar imata Kozjansko in starost res kaj skupnega? Ni to le slučaj, da so tukaj večidel

ci niso skregani z leti. Potrpežljivo jih prenašajo in le včasih se jim zazdi, da je dovolj. Takrat pomislijo, kot stari Perc, da bi bil čas. In vdano čakajo.

Gozd se je odprl in v svetlobi snega sem zagledal hišico. In še eno. To je bilo gošpodarsko poslopje.

Nasproti je prišel pes in pomigal z repom. Snega je bilo okoli bajte kar precej. Visoko je že in zima ima tu raj domovinsko pravico.

S starostjo iz oči v oči

Sprva, ko sem stopil v »hišo«, ga nisem opazil. Tako majhen in droban in vas nemočen je brlel kot večna luč za pečjo, tih in vdan v nekaj, čemur ne vem imena. Potem mi je stopil pred oči in drobna roka, včasih močna dlan, ki je trdno in varno držala v rokah plenkačo, se mi je kakor prgišče pšenice izgubila med mojimi prsti. Tudi tresla se je ta roka, oči pa so radovedno skušale spoznati človeka pred seboj. Nasmeh, last vseh dobrih ljudi v deželici pod Bohorjem, je plesal po s'arčko vem obrazu ples desetletij.

Tam ob mizi je stal Nandek pa njegova žena, na peči se

Karel Perc-Perčev strlc

krovih kmečkih bajt, ki jih je tesal od šestnajstega leta naprej.

Zakričal sem, oče so gluhi, in drobne oči so se smejale. Kar naprej so se smejale. Morda so se spomnile na tiste čase, ko so oče še bili gad, kakršnih je bilo malo na tistem koncu in so jih kar šest gnali čez travnike, tako so bili od vruga. Ali morda na večere po opravljenem delu, ko so se tiho in previdno podali na vas, pod okno?

Zakričal sem še enkrat in takrat se je v očetu nekaj zbudilo. »Ja, kdo bi vedel, kje vse sem bil. 1906 sem šel v Nemčijo v rudnik, kjer so me porinili k najtežjim delom. Imenitno govorim nemško iz tistih »cajtov«. Pa sem bil tam kar do dvanajstega leta, potem sem pa domov šel. Ko je prišla prva vojska, so me pobrali in sem se potikal po celi Evropi. Dosti sveta sem spoznal. Tistih preletih Karpatov ne bom nikoli pozabil. Je bil hudič,

pa naj reče kdo, kar hoče. Veste, krščenduš, smo včasih tako bežali, da ne morem povedati.

Pa prezebali, pa straha užili. Je b'la prva od vruga, je b'la.«

Zasvetile so se mu oči in je malo utihnil, jaz pa sem mislil, kaj bom spet zatulil v njegovo uho, ki ga je pridno nastavil. Vnučka sta se privala po peči in se igrala z muco, ki se je končno vsega naveličala in skočila na omaro.

»Pa sva se faj'n' zmenila, ne?« me je ob slovesu pobral Perčev oče in oči so mu živahno zaigrale in prvič med najinim razgovorom sem opazil, da znajo biti tudi hudomušne.

Obljubil sem, da pridem še pred njegovo stoletnico. Takrat pa čisto gotovo, da bova kakšno rekla.

Dreselo je in spuščal sem se previdno po poti, ki sem jo komaj stulil. Po tisti poti, kjer se je spustil pred mnogimi leti v svet Perčev Kori. MILENKO STRASEK

Z vnukoma — Tanjo in Igorčkom

sami stari ljudje, hišice, spomini, drevesa, živali, da gre vse mlado v svet, tja, kamor vodijo grde, slabe veste, kjer je več denarja, veselja, užitkov?

Kozjansko in starost sta eno. Le čas jima je prijatelj in kadar je treba, naredi red.

V tistih strmoglavih rebreh se je čas privadil in teče počasneje kot drugod. Kozjan-

je nekaj premikalo in kmalu sem spoznal, da sta tam gori Igorček in Tanja, vnučka Perčevega očeta. Najbrž družina ne bi bila popolna, če ne bi bilo na peči še mucka.

Primaknil sem se čisto k starčku, utripa njegovega srca pa ni bilo slišati. Izgubil se je na frontah, na ruski, na italijanski, v nemških rudnikih na tisočih in tisočih

ZA CESTE IN ŠOLE

RAZGOVOR Z MILOŠEM KOVAČEM, PREDSEDNIKOM KRAJEVNE SKUPNOSTI DOLGO POLJE

V krajevni skupnosti Dolgo Polje živi danes preko 7.000 občanov in to na območju, ki zajema precejšen del celjske občine. Že večkrat so ljudje tog pokazali izredno razumevanje za reševanje skupnih problemov. Nekateri med njimi pa izredno aktivno delajo že vrsto let v raznih terenskih organizacijah. O tem, kaj delajo sedaj, smo se pogovarjali s predsednikom skupnosti MILOŠEM KOVAČEM.

»Ni še dolgo tega, kar smo imeli v dveh dneh štiri zborne volilceve. Udeležba res ni bila najboljša, zato pa so občani povsod podprli razpis referenduma za šolstvo. Menim, da bodo ljudje na volitvah 6. februarja v ogromni večini glasovali za samopribevek. Vsi namreč vedo, da zgrajena šol in vrtec poteta prepočasni, ker je pre malo denarja. Kdor hitro da, takrat da.«

»Cesa si želite pri svojem delu?«
»Več direktnega sodelovanja občanov. Ne samo kritična in negodovanja, ampak

predvsem predloge, ustvarjalne misli in aktivno delo v krajevni skupnosti.«

»Vaše komisije so bile vedno zelo aktivne. Je tudi zdaj tako?«

»Moram omeniti, da je socialna komisija, ki jo vodi PAVLA LEBIČ s sodelavkami, s pomočjo ustanov izvedla obdarovanje za Novo leto vseh socialno ogroženih in nekaterih starejših občanov. Hvala vsem, ki so prispevali, da bi se ti ljudje bolje počutili. Tudi komunalna komisija, ki jo vodi inž. DANILO SAJOVIC, je dočela opravičila obstoj. Nezadovoljen pa sem z delom mladih v krajevni skupnosti, saj jih pravzaprav ne čutimo. Prosilim smo že občinsko konferenco, naj nekoga delegira v svet skupnosti, pa nič. Menim, da bi morali biti mladi bolj zainteresirani za probleme terena, kjer živijo.«

»Cesa novega ste na Dolgem polju trenutno veseli?«

»Vsekakor semaforne ureditve križišča Dečkove ceste in Kersnikove ulice. To je bil problem, ki se je vlekkel dve

let. Prepričan sem, da bi ga bilo mogoče urediti že prej in to brez ostrih razprav. Rad bi se zahvalil občinski skup-

MILOŠ KOVAČ

ščini in njenemu predsedniku za postavitev semaforja. Občani so ga veseli, saj to hodijo preko prometne ceste otroci v šolo in vrtec. Nesreče niso bile redke.«

»Kako pa je z nadhodom pri šoli na Dečkovi cesti?«

»Res smo obravnavali to vprašanje ter se pogovarjali o železnem nahu. Ugotovili smo, da to ni idealna rešitev. Otroci, ki ne zamudijo, gredo previdno preko ceste. Tisti, ki zamude, pa tudi nadvoda ne bi uporabljali, ker bi bili prepozni. Menim, da prometna signalizacija na Dečkovi cesti ni dovolj dobro urejena in da vozniki vozijo prehitro, kljub temu, da je poostrena kontrola.«

»Kakšni so načrti krajevne skupnosti pri nadaljnjem komunalnem urejanju Dolgega polja?«

»Upamo, da bo še pred 1. majem letos asfaltiran podaljšek Kersnikove ulice v povezavi z Drapšjnovno. Istočasno bi položili asfalt tudi na delu Adamičeve, Hohkrautove in Grčarjeve ulice. Za vse to smo že organizirali pobiranje med občani. Del potrebnih sredstev bi naj dalo tudi trgovsko podjetje Merx. Zbrati moramo 30 odstotkov sredstev, da bomo dobili potrebno vsoto. Občani se zavedajo, da je njihova udeležba najna, zato prispevajo.« SENICAR

POVEJMO IN NAPIŠIMO PO NAŠE

Kot bi me nekdo v rebra dregnil sem poskočil, ko sem prebral sestavek v časopisu. Ci'anjaja nisem nadaljeval, ker je pač moja butica precej zaostala, da bi kaj razumela. To ni bilo prvič, zato mi je kri skoraj zavrela. Ljudje smo pač tačšni, da smo včasih bolj, včasih manj občutljivi.

Neznanimive stvari nam niso po volji. Težko pa je, če želiš kaj vedeti, pa si moraš po svoje razlagati in ugibati v neskončno. Papir res vse prenese.

Pred nami ni učenih knjig. Smo pač iz skoraj pozabljenega podeželja. Stik z drugimi postaja redkejši.

In kaj me pravzaprav teži? Beremo časopise, poslušamo radijske sporede, obiskujemo predavanja. Ploha tujih besed. Ne razumemo. Prepričan sem, da še nekateri govorniki, pisci, sami ne vedo, kakšen je pomen nekaterih tujih besed, saj jih mnogi s težavo izgovarjajo.

Mnogi državniki nas k zavednosti kličejo s tujkami. Naša edina prava zavest pa le vedno tiči v slovenskem materinem jeziku. Izogibajte se plazu tujk. S tem ni prikazana vaša modrost. Kaj pomeni tuja beseda, vam je volmačil slovenski jezik, drugače je ne bi razumeli. Zato nehajmo s tujkami brez vsakega izgovora.

Usoda marsikaterega Slovenca je popeljana v zamejstvo. Njih vprašajmo, kaj pomeni domača beseda!

Nedavno mi je prijatelj dejal, da mi bo začelo slabo presti, če bom tako zagrižen zaščitnik materinega jezika. Upam, da se mi v življenju tega ni treba bati. Bojim se pa, da bo naš jezik zgrmel v pozabo.

Ponosno pravim: Slovenec sem!

Za morebitno opombo bom hvaležen.

Stane Mišlavc
Dobrna

BRSTIČI

Literarno glasilo celjske gimnazije

Dragi bralec, v današnji številki smo, kot lahko vidite, namenili celo stran tednika literarnemu glasilu celjske gimnazije. Pa da ne bo kakšne pomote — tukaj bodo našli prostor vsi, ki nam bodo poslali svoje šolske liste, v njih izrazili svoje literarne ambicije in seveda tudi kvaliteto. Najvažnejša pa je seveda volja in ustvarjalni zanos. Torej, za začetek Brstiči.

Iz drugega sveta

Hodam po ulici in gledam ljudi. Se nikoli nisem tega počela. Vedno sem si ogledovala je izložbe. Prav nič me ni zanimalo, kdo gre po ulici, le tu in tam sem odzdravila znanca.

Danes pa sem drugačna. Ne vem, kaj mi je. Vsakogar, ki ga srečam, pogledam. Zdi se mi, da bi se lahko živela v ljudi. Spoznavala bi njihove usode, življenja... Tako pa le ugibam, kaj misli starejša gospa, ki gre mimo; sprašujem se, zakaj neki fanté razgraja na ulici. Opogumim se in vztrajno gledam neko žensko v oči. Nekaj trenutkov moj pogled p-eneše, nato se preselijo z očmi drugih. Ali oči govorijo? Če bi bilo samo to vprašanje na svetu, bi znala nanj odgovoriti. Vprašanj pa je mnogo in tako različna so!

Stopim v trgovino. Vsaj za trenutek si zaželim miru pred truščem na ulici. Prodajalka me zvedavo pogleda, nato pristopi in priliznjeno vpraša: »Smem s čim postreči, gospodična?« »Oh, nič! Samo gledam!« V trenutku ji nisem več simpatična. Obraz se ji zresni, obrvi se stisnejo in pomaknejo skupaj. Gotovo takšnih kupcev ne mara. Tudi jaz ne maram takšnih tipov, kot je ona. Priliznjeni ljudje mi niso všeč. Zakaj ne bi bil človek povsod tak, kakršen je v resnici? Spet vprašanje; kaj jih res nikoli ne bo dovolj?

Obrnem se in jezno zaprem vrata za sabo. Na ulici me pozdravljajo obrazi, oči, obrazi, oči... — mozaik žalosti, veselja, sreče...

Mojega iskanja je konec. Zdi se mi, da sem danes našla v mimikah ljudi toliko snovi, da bi jo lahko črpala vse življenje.

Počasi zapuščam glavno ulico. Predajam se svojim mislim. Vedno znova premlevam današnje dogodke in zmeraj se ustavim pri ljudeh. Človek. To je... to je... Ne, na to pa ne znam odgovoriti. En sam človek je tako različen, v njem se skriva toliko znanja in misli. Človek je vladar nad seboj. Vesel je, kadar se mu zahoče, in žalosten, kadar mu gre vse narobe.

Predalec sem šla. Človeka ne bo nikoli nihče spoznal. Približujem se domu. Se vedno sem v drugem svetu; zelo rada sanjam in razglabljam.

Doma sem. Odložim torbo in se postavim pred ogledalo. Skušam oponašati prodajalko. Ne uspe mi. Še enkrat se skušam spomniti vsake spremembe na njenem obrazu. Naveličam se pačiti in se raje vprašam, če sta si vsaj dva človeka na svetu podobna. Lahko sta si na zunaj, toda v notranjosti ne. Ljudi ne razumem. Tudi oni mene včasih ne.

Iz radia zaslišim veselo melodijo. »Eh«, zamahnem z roko, ko spoznam, da mi je sedaj človek deveta briga.

Darja Jejić

Gospod Kosorepec

Gospod Kosorepec je stopil v trgovino in pozdravil: »Ljubko vreme, ali ne?« Prodajalka ga je začudeno pogledala in se zazrla skozi okno. Lilo je kot iz skafa in pred prodajalno so bile velike tuže. Potem si je z zanimanjem ogledala prišleca in si mislila, da ima opravka z malce omejenim človekom. Vprašala ga je, kaj želi.

Gospod Kosorepec jo je pogledal in dejal: »Rad bi konzervo za večerjo.« Prodajalka ga je vprašala, kakšno bi rad, on pa se je zazrl na police in ni odgovoril.

Prodajalka je odšla k zadnjim vratom po lestev, kajti konzerve je hranila na najvišji polici. Splezala je po lestvi gor in vzela eno. Potem je odnesla lestev nazaj k zadnjim vratom in postavila konzervo pred kupca. Gospod Kosorepec je z zanimanjem ogledoval nalepko FIZOLOVA OMAKA. Ko si jo je natančno ogledal, je rekel prodajalki, ki je postajala že nestrpna: »Ali imate še katero drugo?«

Prodajalka je potrdila in Kosorepec je zahteval drugo konzervo rekoč, da fiziola ne mara.

Trgovka je spet šla po lestev, prislonjeno na zadnja vrata, jo prinesla k pultu in splezala po njej po drugo konzervo. To je bila konzerva z govejim golažem. Ko ga je prodajalka vprašala, če bi bil zadovoljen z njim, ji je Kosorepec pritrdil in prodajalka je splezala dol in pospravila lestev. Ko je dobil Kosorepec konzervo v roke, si jo je zopet ogledal z vseh strani in rekel: »Ali nimate mogoče večje?«

Prodajalka, že precej upehana od težke lestve, mu je samo prikimala z glavo in šla po lestev, splezala do vrhnje police in pograbila največjo konzervo. Podala jo je Kosorepcu in odvela lestev na njeno mesto.

Ko je prišla nazaj k pultu, jo je iz rahle omotice predramil glas gospoda Kosorepeca: »Dajte mi prosim malo manjšo konzervo. Ta je namreč prevelika. Jaz imam navadno bolj lahko večerjo.«

Prodajalka je bila že rahlo zlevo in minevale so je potrpežljivost. Ker pa je hotela kupcu ustreči, je šla

spet po lestev in dala s police vse konzerve, ki jih je imela za prodajo. Postavila jih je na pult, da bi si gospod Kosorepec izbral eno. Ta je res vzel vsako v roke in počasi bral nalepke na njih. Pri tem si je zadovoljno kimal z glavo in mnomlja nerazumljive reči. Ko je vse prebral in pregledal je dejal:

»Vidim, da imate pestro izbiro. Dobro, da vem. Če bom kdaj potreboval kakšno konzervo, bom prišel k vam ponjo.«

Ko je prodajalka to slišala, ji je zaprl sapo. Minilo jo je potrpljenje in z jeznim glasom ga je vprašala: »Kaj, torej ne boste kupili konzerve?«

Kosorepec jo je začudeno pogledal in odgovoril: »Ne, zakaj to mislite?«

Prodajalka, upehana od neprestanega vlačjenja lestve sem in tja, je dejala z jeznim glasom: »Zakaj pa ste torej hoteli imeti konzervo?«

Kosorepec ji je mirno odgovoril: »Zato, da bi videl, če imate sploh kaj izbire, najbrž. Mar mislite, da sem vas vprašal za konzervo, zato, ker mi je doma pregorela žarnica?«

Prodajalka je skoraj zavpila od jeze: »Saj ste vendar hoteli imeti konzervo za večerjo?«

»Seveda,« ji je pritrdil Kosorepec. »Zakaj pa mislite, da se konzerva uporablja? Ali morda mislite, da je konzerva za pranje avtomobila ali za loščenje parketa?«

»Toda...« je dejala prodajalka.

»Nič toda! Saj drugega ne znate! Sploh ne vem, kako ste mogli postati prodajalka, ko niti ne veste čemu konzerva služi.«

Prodajalka se je skušala zagovarjati: »Toda jaz..., vi ste krivi za prepri...«

»A, tako?!« je dejal z višjim tonom gospod Kosorepec. »Ali vi sploh veste, da je treba biti do kupca ustrežljiv in vljuden?«

»Seveda, saj...« je skoraj obupana dejala prodajalka. »Nič saj, nič seveda. Kaj si pa mislite? Napadete kupca zato, ker se zanima za nakup, vi pa začnete vpliti nanj. Mislim sem, da je to spodobna trgovina; jaz sem spodoben državljan, vi pa name kot na tatu ali zmikavta.«

Prodajalka ni našla več besede, zato je molčala. Toda Kosorepec še ni končal. Mirno je nadaljeval: »Zelo slab vtis ste naredili name. Toda jaz sem velikodušen in vam oprostim vaše ravnanje, a upam, da boste drugič bolj kulturni.«

Potem je gospod Kosorepec vzel dežnik in odšel iz trgovine. Odpiraje ga, je še nekaj mrmral o nekulturnosti prodajalcev in odšel proti restavraciji, kjer se je hranil.

Božo Jager

Pesmi

*Zelena trava in konji z rumeno grivo.
Večni jezdec sivih misli. Konji drve
za mano. Nikdar se ne utrudimo.*

z

*Le tri resnice poznaš: denar
hinaštvo in laž, a vseeno si
spoštovan, gospod moj! Jaz le sebe
imam — iz dneva v dan.
Odhajam, gospod, že nocoj,
bilo je vse, prav vse zaman...*

Brane Hlastec

*Njeno telo je bilo moje in moje
misli njene. Bila sva eno, čeprav
vsak na svojem bregu in težal sem
v mehki travi njene ženskosti.
Vedela sva.*

*Ptice so letale nad najinimi telesi
in dež se je topil v tvojih očeh,
iz katerih sem pil grenko ljubezen.
Tvoje prsi so bile kot dišeče jabolko,
v katerega sem nežno ugriznil.
Čudila si se in jokala srečo.
Odšel sem iz tvoje doline in na
skalni gori čakam, da prideš...*

z

*Na črnem avtobusu sem pozabil srce,
lepo vijolično srce.
Izstopil sem na zadnji postaji in
nori voznik je odpeljal v črno noč.*

Brane Hlastec

Medigra v petek

Minil je pouk. Dvignili smo se iz ponižnosti zadostnih in komaj zadostnih redov in potisnili na stran kiselkast vonj po razredu. Prevesili smo se v strmino prostosti, ki nas je razmetala kot neboljane krogljice ter se razblila v molekule zaprtega prijateljstva in osemnjene atome tihega razočaranja.

Ne verjamem, da čutin? In da me bolijo roke? Dokler stojim in dvigujem svoje dlani pred luč tvojega obraza (celo senčim tel), me vidiš, in ko se utrudim, postanem nesramen zvonec ironije.

Zavrtel se bo dan in nas segnal v sobo dolžnosti, družno bomo zalajali nekaj pripomb na krivice, ki se nam godijo. Presodili bomo svoje privilegije in si mislili vsak svoje, in med nami ne bo mnogo hinavščine, bo mnogo krivih besed, za katere bomo morda zvedeli šele kasneje, ki jih bomo odpustili, a jih ne bomo pozabili. Dobro med nami bo tako iskreno kot smehljaj na poželjivih klovnovskih ustnicah. Odslej naprej je še delež čakanja, je še dovolj časa, da razmislim, kaj je bilo bedno: biti uvela roža ali smet, ko oboje vržemo v isti koš. Kaj je bolj mučno: boleča odsotnost vpraševalca ali začuden nemir vprašanega... o marsičem še lahko razmislim in razmišljam prav pogosto. Dnevi pa mi tečejo mimo, kot bi stopali preko črepinj strne steklenice. Pod vsako stopinjo nov pok in za vsakim čevljem več drobcev. Na polžaste ulice pada zdaj vlažen vonj megle in dima, zdaj slepeča lava sonca. Kadar je mrzlo, brunda izza zarosenih šip domačnost, uhaja vonj kosila in dobri zvoki žlic. A tudi sonce prihaja celo na jesen in suši sluzava stebela oropanih starcev. Do slehernega se sklanja in polaga v togo otrplost objubo prihodnje pomladi...

Nekoga dne, ko bo šlo prav vse mimo, mi bo ostal le raztresen trenutek vtisov in čakanja na nedeljo

Marija Reher

Eden od naju

*Eden od naju se bo nekoč, ujet v
pajčevino življenja, pripredel do
belih steb in marmornatih obokov
v raju pozabljenja.*

*Prevečkrat sva si rekla nikoli,
da bi lahko prevzeta raztrgala
zadnjo senco melanholiije.
Nevidna črta bo odtrgala najina
svetova in v enem boš ti tenel
v svojih sanjah.*

SLAVICA KROFLIC

Naslada

Dim se je lenobno plazil proti stropu in se ovdajl okrog zaprašenih, na robovih okrušenih lončenih vrtnic. Motal se je med malomarno izdelanimi stebelci, ki so prihajala v kopico belih cvetov, obrobjenih z obdelo zlatu barvo. Vrtnice so se vrstile preko stropa v enoličnih vrstah in niso služile ničemur. Kazale so le neokus bivšega lastnika in malomarnost snažilk, kajti prah jih je že pošteno razjedel. V vogalu sobe so se vrste združile v brezobličnih šopek, ki je izžival nad obokanim prehodom, zagnjenim s težko, kričečo rdečo zaveso, ki je padla v oči ravno zaradi bledice cvetov nad njo. Zavesa je rahlo podrtavala in njen zguljeni rob je bingljaj nad pepelnato preprogo, v katero se je zajedlo vino, smrad po pudru in ženskih telesih. In bolj ko so kazalci ure nad točilno mizo bredili proti levi, bolj je preproga izpuhtevala smrad in ga širila po vsem prostoru.

Poslušala sem pridušeno kvantanje, strmela v nit, ki se je vlekla prek preproge in se smehljala stisku rok pod zamaščenim, na robu od cigarete porumenelem prtu. Vino je bilo kristalno rumeno. Ko se je steklenica nagnila nad kozarec, so najprej mehke pene počasi zdrsnile po robu stekla, potem pa je vino v drobnih curkih pljusnilo proti motnemu dnu, se dvigalo, penile in zdelo se je, da bo vrisnilo od navdušenja in švignilo preko roba. Steklo je žvenketalo pod grobimi udarci moških rok in pepel se je vrtinčil med ogorki. Zavajljen sosed je vrtel v rokah cigareto in se smehljajal drobni rjavolaski na okroglem stolčku. Z nervozno kretnjo si je popravljal neudobni ovratnik in kravato iz rjave svile. Široka siva črta na rjavi barvi mu je nekoliko zožila zaliti obraz z jamico v bradi, ki je uhajala čez rob vratnika, in sive oči nad potlačenim nosom so begale od rjavolasko do zapeljivih oblin zahrpile pevke, ki je slonelna pod zeleno lučjo reflektorja.

Nad zaspanimi godbeniki so utripale luči. Mežikale so v dim in brez uspeha skušale prodreti v zadnji kot prostora, kjer je pajčevina prepredla gornji rob, ga omeščala in hkrati umazala. Tanka nit je vezala pajčevino z obročkoma na zavesi. Nihala je v hrupu omazaj, rahlo je trepetala, če je zavesa zanihala pod rokami radovednega gosta, bila je nežna in krhka; pretrgala pa se ni. Gladke rjave ploščice na hodniku za zaveso so se oljnato prelivalo z madeži od vina in čakale na žrtev.

Luči so zatrepetale in zeleni sev je rahlo osvetljeval sivkasto preprogo. Napeto dihanje je napolnilo prostor in nekdo je utihnil sredi grobe psovke. Natakari je zamišljeno točil pijačo in ohlapna lica niso kazala nikakega zanimanja. Zavesa je zaplahutala. In potem kos za kosom obleke... Vzkliki navdušenja in občudovanja. Bleda koža je nezdravo odsevala v zeli luči in dajala vtis bolehnosti. Ledja, bokl... Pretresljiv žvenket kozarec. Sosed se strmel v gojo, zvijačo se telo na tleh in hropel. Razkrečna stegna...

Opetekla sem se na prazen hodnik in slabost me je obšla.

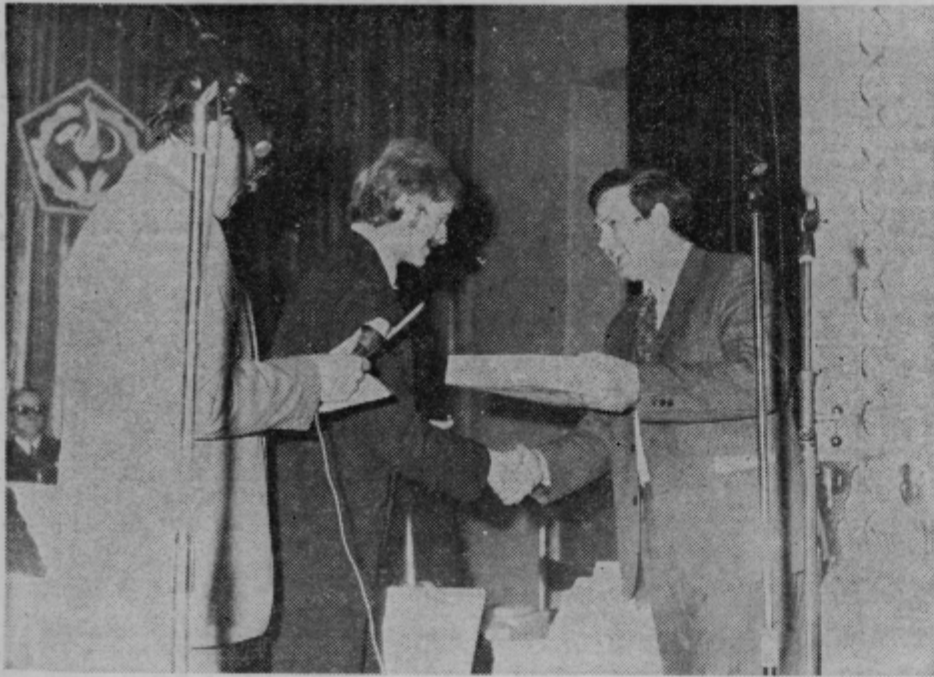
IRMA PLETESKI

ŠPORTNIKI, REKREACIJA, ŽABE IN...

- PRIZNANJA IN NAGRADE NAJBOLJŠIM ŠPORTNIKOM LETA TER NAJUSPEŠNEJŠIM V SINDIKALNIH ŠPORTNIH IGRAH
- PRIZNANJA VSEM, TUDI TISTIM, KI JIH NISO URADNO PREJELI

Nabito polna dvorana je toplo pozdravila športnike in nastopajoče

Glavni urednik našega tednika Jože Volfand izroča plaketo Miru Kocuvan

Ceprav je od začetka kazalo slabo, je bila dvorana Narodnega doma v Celju vključno z balkonom nabito polna. Nekateri so stali celo v predverju in skozi odprta vrata zasledovali dogajanje v dvorani. Javna prireditelj Občinskega sindikalnega sveta Celje in uredništva Novega tednika ter Radia Celje je naletela na izredno odobravanje številnih Celjanov.

Prireditelj je pomenila za ključek enega najbolj množičnih tekmovanj v celjski občini. Sindikalne športne igre so lani zajele 84 sindikalnih organizacij in s tem 1.748 posameznikov. Število sodelujočih na sindikalnih igrah se viša iz leta v leto in tako postajajo vse bolj priljubljena ne samo športna, ampak tudi v veliki meri rekreativna — kar je najbolj pomembno — oblika udeleževanja naših delovnih ljudi.

Tako je predsednik občinskega sindikalnega sveta Celje, IVAN KRAMER, dejal na začetku prireditve:

«Sindikalne športne igre so organizirana oblika tekmovanj, ki imajo poleg osnovnega namena — pritegniti

čimveč delovnih organizacij k organiziranju rekreacije za svoje delavce, tudi namen zblížati občane in ustvarjati tovariško ter prijetno družbeno vzdušje. Čeprav danes razglasimo in nagradujemo predvsem najboljše ekipe in najprizadnevnejše posameznike, pa gre priznanje prav vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tako uspešni dejavnosti na tem področju, za katero je lani prejel celjski občinski sindikalni svet tudi visoko republiško priznanje — Bloudkovo nagrado.»

TRIM
športna značka

Po izredno uspelem nastopu pevskega zbora Svobode so zaigrale pod vodstvom EDIJA GORSIČA »Zabek«, celjski orkester, ki je požel na začetku in med vso prireditvijo viharne aplavze publike. Obiskovalci v dvorani so znalij ceniti zvoke, ki so jih »stari fantje« izvalili iz svojih instrumentov.

Nato je JOŽE VOLFAND, glavni urednik Novega tednika in Radia Celje, podelil plakete ter nagrade, ki so jih prispevali tovarna TOPER, trgovsko podjetje MODA in KERAMIČNA INDUSTRIJA LIBOJE, najboljšim in najprizadnevnejšim športnikom in športnicam leta 1971. Plakete in nagrade so prejeli: MIRO KOCUVAN, atletika; JOŽE URANKAR, dviganje uteži; FRANC PEPERKO, jadralno letalstvo; BRANKO VIVOD, atletika in BOJAN LEVSTIK, rokomet. Med športnicami pa: NATAŠA URBANČIČ, atletika; EVA ZAVRŠNIK, jahalni šport; EVA LUDVIG, kegljanje; MAGDA URH, kegljanje in DANICA URANKAR, atletika. Urhova pa je kot navedena članica državne reprezentance prejela tudi nagrado podjetja IZLETNIK, in sicer obisk revije v Celovcu.

New swing quartet z OTOM PESTNERJEM je zopet navdušil. Tako kot že tolikokrat prej. Največ smeja v dvorani so požele seveda nagradne igre za obiskovalce v dvorani. No, pa priznajte, če ni prijetno na oder poklicati vse,

ki imajo čez 95 kilogramov — kljub nedeljskemu filmu Kile gor, kile dol — jih stehatati ter nagovoriti, da bodo gonili dvokolo. Ali pa hoja po vrvi, ki je bila resnici na ljubo povedano, na tleh. Nič hudega. Smeji! Zmagovalce in tudi ostale pa so čakale lepe nagrade.

Osrednja točka zanimive prireditve je bila vsekakor razglasitev rezultatov sindikalnih športnih iger, ki jo je opravil prof. TONE GORSIČ, najboljšim in najprizadnevnejšim pa je čestital ter jim izročil nagrade IVAN KRAMER.

Najuspešnejše v ekipnem plasmaju so bile sindikalne organizacije: v kategoriji članov TOVARNA EMO, med starejšimi člani ZELEZARNA STORE in med članicami INGRAD. Dobilj so tudi naročilnice za športne rekvizite v vrednosti 500, 400 oziroma 300 dinarjev. Občinski sindikalni svet pa je dodelil tudi plakete vsem sodelujočim sindikalnim organizacijam in to z vpisano uvrstitvijo.

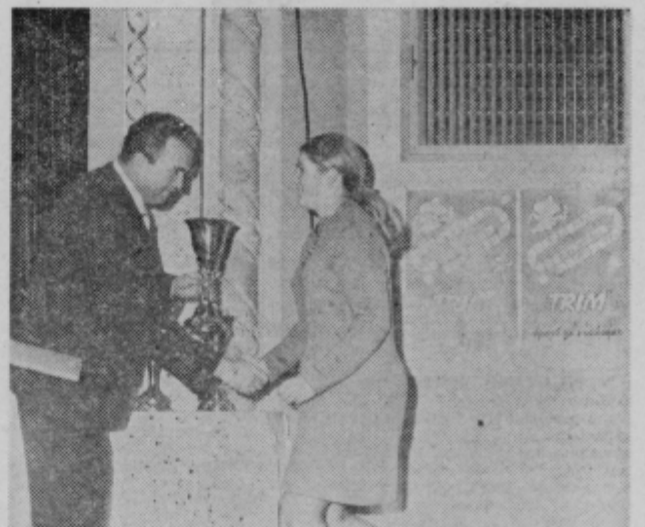
Tudi posamezniki so dobili posebne nagrade in sicer naročilnice za športne rekvizite. Tako so jih prejeli za prizadevno delo v komisiji za rekreacijo in šport pri Občinskem sindikalnem svetu TINE VEBER, MARJAN LEBAN in PETER HRIBERNIK. Zaradi izredno prizadevnega dela na področju rekreacije v delovnih kolektivih pa so dobili nagrade RIHARD RATEJ iz tovarne EMO, MARJAN LEBAN iz Cinkarne, ALOJZ KOVACIČ iz Kovinotehne ter KONRAD KAVČIČ iz Klime. Ivan Kramer je izročil nagrado tudi prof. TONETU GORSIČU za izredno prizadevno delo pri sindikalnih športnih igrah in na začetku uveljavljanja rekreacij.

Nad 95 kilogramov težki so se na odru pomerili v gonjenju kolesa

Tone Goršič je razglasil rezultate sindikalnih iger Poldek je zopet navdušil s svojim prisrčnim humorjem

Predsednik občinskega sindikalnega sveta, Ivan Kramer čestita Metki Lesjakovi, predstavnici Ingrada

Vse naročnike prosimo, da naročilnice, spremembe in vsa druga vprašanja pošljete na naslov ČGP DELO, naročnine za Novi tednik, Ljubljana, Tomšičeva 1. Prosim, da na ta naslov tudi pišete, če tednika ne boste redno prejeli.

Uredništvo NOVEGA TEDNIKA

Tekst: MILAN SENICAR
Foto: RUDI POGOREVC

mali oglasi

do 10 besed
vsaka nadaljnja beseda
naročniki 20 % popusta

10,00
1,10

PRODAM

KMEČKI mlin — premer kamnov 70 cm prodam. Ušen Franc, Rakovlje 18 Braslovče.

ZASTAVO 750 prodam. Poglavaj Hinko, Zagrad 62 a, Celje.

OMARO za obleko ali perilo — svetel les in pisalno mizo iz trdega lesa — lepe izdelave prodam. Zagata št. 4/I — naravnost.

TROFAZNI števec — nov, dvodelni kavč, omaro, kredenco, štedilnik, vrata, okna, prodam. Springer, Zagrad 103, Celje.

KOMBI ugodno prodam ali zamenjam za osebni avto, vzamem tudi ček. Romih pri KOS, Stari rudnik — Pečovnik.

FIAT 750 letnik 1965 v voznem stanju prodam. Plank Mihael, Parna pekarna Store — v času od 15. do 22. ure.

FIAT 750 dobro ohranjen in motor »Tomoš« 1967 ugodno prodam. Lipar Tinko, Kompole 84, Store.

PRODAM prašiča 180 kg težkega. Brecl Alojz, Črnova št. 9, Velenje.

UGODNO prodam enostanovanjsko vseljivo hišo. Ogled možen vsak dan od 14. do 16. ure. Zinka Čokic, Udmat 3, pošta Laško.

PRODAM fiat kombi 1300 TF osebni po ugodni ceni. Homšek Drago, Elektroinstalacije Laško.

KUPIM

V CELJU kupim enosobno stanovanje (tudi samo sobo) lahko z manjšim popravilom. Ponudbe pod »Marrec«.

OPEL 1959—1960, 1200—1700 cm³ kupim (lahko tudi caravan). Ponudbe s ceno, letnico in stanjem vozila na naslov: Branislav, Cesta v Trnovlje 13, Celje.

STANOVANJE

ODDAM opremljeno sobo v centru Celja dvema solidnima moškima. Ponudbe pod »Poseben vhod«.

NUJNO iščem sobo s kuhinjo v Celju ali okolici. Plačam v naprej. Ponudbe pod »Dober plačnik«.

ISCEM sobo po možnosti s posebnim vhodom in so-uporabo kopalnice. Ponudbe na naslov: Tone Stipčič, Ljubljanska 34.

ODDAM opremljeno sobo. Mandelj Cilka, Goriška 10, Cesta na Ostrožno za skladiščem Avtomotor, Celje.

OPREMLJENO sobo oddam

dvema moškima. Jeretinova 8, Hudinja, DIJAK išče sobo v Storah. Tomše Jože, Krška vas 31.

ZAPOSILITEV

MIZARKEGA pomočnika in vajenca ali fanta za priučitev sprejemem. Hrana in stanovanje za samca v hiši. Glešič Evgen, Skofja vas pri Celju.

RAZNO

INSTRUKTORJA za matematiko iščem za mesec februar v centru Celja. Ponudbe pod »8. razred«.

NA DOM sprejemem strojepisna dela. Cesta v Laško št. 32, Celje.

NUJNO potrebujem 10.000 novih din, kot vlogo za nakup stanovanja. Vrnem v enem letu. Obresti po dogovoru — nagrada. Ponudbe pod »Garancija KB« SPREJMEM vsa strojepisna dela na dom. Ponudbe pod »Celjek«.

ZA ZAGANJE drv na celjskem področju se priporoča Primožič, Prebold.

KOKOSJEREJCI! Izkoristite ugoden popust in naročite enodnevne piščance po prednaročniški ceni od 2,50 din dalje, odvisno od vrste piščancev in količine. Nudimo vam najnovije nesne tipe HISEX in GOLDEN COMET ter brojlerje HUBBARD in LOHMAN. Vsak kupec dobi tiskana navodila o vzreji in garancijo za nadomestilo v primeru pogina. Piščanci bodo v prodaji od 11. februarja dalje vsak teden od petka do nedelje. Pošljamo tudi po železnici ali dostavljamo osebno. Naročila sprejema po pošti ali osebno Valilnica Dobrave Zg. Roje 23, Sempeter ob Savinji.

ISCEMO dopoldansko varstvo na domu k enoletnemu otroku. Pavlovič, Celje, Trg svobode 2/II.

UGODNO prodam štedilnik, hladilnik, novo pomivalno omaro in kuhinjski element. Vprašati v uredništvu Novoga tednika Celje.

Mozirje

KIPCE KRADEJO

Nekaj dni je od tega, kar so v mozirski občini zabeležili kar dve tatvini nabožnih kipcev. Vrednost se ni ugotovljena, jasno pa je, da gre za precej dragoceno starinsko blago, ki je zamikalo neznanega zmikavta.

Neznanec je najprej ukradel kip svetega Janeza iz ka-

pelice v Podvolovjeku, last JAKOBA PLAZNIKA, iz Podvolovjeka 24. Kipec je visok 70 centimetrov in star približno 120 let.

Predvidevajo, da je isti neznanec ukradel noč pozneje tudi drugi kip, to pot kip matere božje iz kapelice v Primožu pri Ljubnem. Ta kip

je visok kar 140 centimetrov, star pa preko 300 let.

Ze dolgo je jasno, da gre za takšne stvari dobro v prodajo, predvsem zunaj naših državnih meja, so pa izredno slabo zavarovane. Za neznanecem še poizvedujejo.

4—Car

VELEBLAGOVNICA

RAZPRODAJA

popust

20-50%

oblačil
in obutev
za zimo

do 15.2.72

sledite

vedno in povsod

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
CELJE

Odbor za medsebojna delovna razmerja

PLINARNE-VODOVOD CELJE

objavlja
prosta delovna mesta:

1. OBRATOVODJA PLINARNE
2. VODJA SPLOŠNE SLUŽBE
3. KURJAČA

Pogoji:

Pod 1. se zahteva VS izobrazba strojne smeri ali dejavnosti obrata sorodne tehnične smeri s 3-letno prakso v vodenju in organiziranju dela.
Pod 2. se zahteva VS izobrazba pravne smeri. Pri izbiri imajo prednost kandidati z daljšo prakso.
Pod 3. se zahteva s KV ali PK kvalifikacijo z opravljenim kurjaškim izpitom v skladu z zakonom (Ur. list SFRJ 43/67). Kandidat mora imeti stanovanje v Celju ali najbližnji okolici.

Poskusno delo v vseh treh primerih 2 meseca.

Vloge sprejema tajništvo podjetja do 10. dne po objavi v časopisu.

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

»IZLETNIK« — CELJE

objavlja
naslednja prosta delovna mesta

15 ŠOFERJEV za motorna vozila »D« kategorije

K sodelovanju vabimo šoferje motornih vozil »C« kategorije, ki imajo izkazano več kot 2-letno dobo voženj z vozili, katerih lastna teža je več kot 3500 kg, ustrezno strokovno kvalifikacijo in potrčilo o izpitu prve pomoči za voznike motornih vozil.

Interesente vabimo, da se zglase v splošno-kadrovski službi podjetja na razgovor.

ZA TURISTIČNI CENTER
»GOLTE« nad Mozirjem

- 3 IZUČENE KUCHARICE
- 2 IZUČENA NATAKARJA

— za vse pogoje končana gostinska šola

- 1 BLAGAJNIKA

— pogoj končana šola za trgovske delavce

Objava velja do zasedbe.

Ponudbe pošljite na naslov IZLETNIK Celje, splošno-kadrovski sektor.

tovariš

DA,
to je konstantna,
dobra

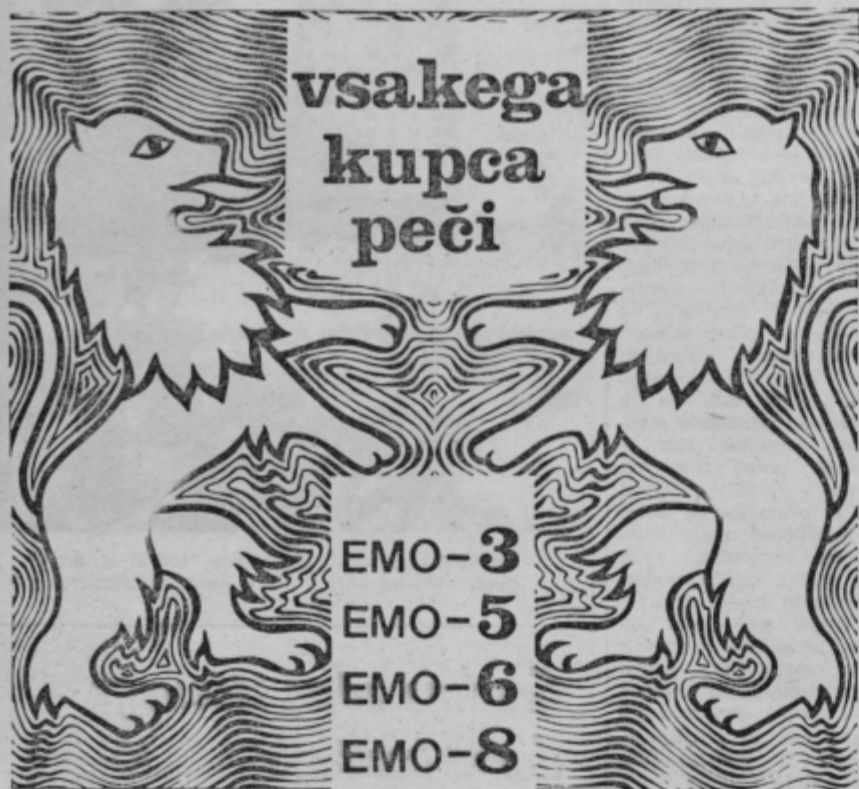
merx

KAVA

IZKORISTITE IZREDNO PRILOŽNOST

→ NAGRAJUJE

Z GARNITURO EMAJLIRANE POSODE: ABC, IDEAL ALI JEDILNE SKODELE NA VSAKI EMO PEČI NA OLJE VAS ČAKA
NAGRADA OD 8. 11. 1971 DO 31. 1. 1972

ELEKTROTEHNA

TRGOVSKO, UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE
Z ELEKTROTEHNIČNIM MATERIALOM

NUDI

v svojih prodajalnah:

CELJE — Stanetova ulica 16
VELENJE — Prešernova ulica
SLOVENJ GRADEC

- ves elektroinstalacijski material
- elektromotorji, hidroforji
- vodovodni in sanitarni material
- keramične ploščice
- akustika, radio in TV sprejemniki z nadomestnimi deli
- kuhinja GORENJE
- gospodinjski aparati: hladilniki, štedilniki, pralni stroji

VABIMO VAS K UGODNEMU NAKUPU!

IN SPET NOVA PRILOŽNOST ZA UGODEN
NAKUP, TOKRAT ZA GOSPODINJE

Od 31. 1. do 5. 2. 1972 GOSPODINJSKI TEDEN

V VELEBLAGOVNICI

nama VELENJE

10 ODST. POPUST

za nakup z gotovino in tudi na potrošniški kredit

- posteljnine (metraža in konfekcija),
- zaves, dekorativnega in pohištvenega blaga,
- preprog in oblog za tla,
- prtov, serviet, kuhinjskih brisalk in podobno

10 ODST. POPUST

za nakup frotirk »Svilanit«,

10 ODST. POPUST

za nakup hladilnikov »GORENJE«,

10 ODST. POPUST

za nakup kuhinjskega pohištva:
Marles, Gaber, Gorenje, S. Geli

in še

REKLAMNA PRODAJA
IZDELKOV SLOVITE ANGLEŠKE
KONZERVNE INDUSTRIJE HEINZ

v samopostrežnih oddelkih NAME v Ljubljani,
Škofji Loki, Kočevju in Velenju.

NATEČAJ

JUGOBANKA

— sedež LJUBLJANA

razpisuje

prosta delovna mesta
za ekspozituro v CELJU
in vabi k sodelovanju

1. REFERENTE - LIKVIDATORJE
za delo v ekspozituri

2. BLAGAJNIKA za devizno in
dinarsko blagajno v ekspozituri

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

višja šola in 2 leti delovne dobe ali srednja šola in 4 leta delovne dobe. Pasivno znanje enega tujega jezika.

Pripominjamo, da bodo imeli prednost kandidati, ki imajo prakso na ustreznem delovnem področju.

Delovni čas v ekspozituri je predviden 1 teden dopoldan, 1 teden popoldan.

Prošnje z življenjepisom pošljite v 10 dneh od dneva objave JUGOBANKI — sedež Ljubljana, Titova št. 32, grupi kadrovskih poslov.

Celjska razglednica — ali kmalu pešci ponekod niti na pločniku ne bodo imeli več prostora. Le kod bodo hodili? (Foto: B. Strmčnik)

POTRJEN NAČRT ZA SREDNJE ŠOLE

Ob razpravah o samoprispevku za osnovne šole in otroško varstvo so težave, v katerih se nahaja srednje šolstvo, nekoliko potisnjene v ozadje. Vendar pa problematika srednjega šolstva ni nič manjša. Srednjeročni načrt, ki ga je sprejela občinska skupščina v decembru lani, predvideva, da bi omilili izredno prostorsko stisko z izgradnjo nove tehniške šole, ki bi šolala kovinarje in gradbenike vseh profilov, dozidavo šolskega centra za blagovni promet in adaptacijo sproščenih prostorov za gostinsko šolo. Ta načrt pa je slonel na dveh čehih. Če bo republiška izobraževalna skupnost dala soglasje in tudi ustrezni tretjinski finančni delež, in če bo uspelo podaljšanje družbenega dogovora.

Prvi čeh je že bližje uredništva. Pretekli teden je na povabilo predsednika občinske skupščine inž. Dušana Burnika prišel v Celje na razgovor o srednjem šolstvu predsednik republiške izobraževalne skupnosti Ludvik Zajc. Vodstvo celjske občinske skupščine je pojasnilo izredno težak položaj, v katerem se nahaja srednje šolstvo na celjskem območju. Število učencev je v stalnem porastu, saj je bilo l. 1945/46 1.465, l. 1963/64 4.244 in l. 1971/72 že 5.686 vpisanih učencev. Kapacitete pa so se kljub prizadevanju občinske skupščine prepočasno večale, tako da se sedaj uči v eni učilnici 64 učencev. Srednje šolstvo l. 1967, ko je financiranje prevzela republika, ni pridobilo nobenega prostora, kljub temu, da se je povečal vpis za preko 300 učencev. Samo v šolskem letu 1971/72 so šole vpisale 403 učenceve več kakor v letu 1970/71. To pa so lahko dosegle le tako, da so vse

razpoložljive prostore, tudi kabinete in garderobe, preuredile v učilnice, in da se dijaki šolajo v dveh izmenah. Pritisk učencev regije, saj se v Celju šola le 34 % celjanov, pa bo v prihodnje še večji zaradi zmanjševanja osipa in zaradi večjih kadrovskih potreb razvijajoče se regije. Zato bo odklanjanje učencev močnejše kakor letos, ko okrog 400 učencev ni našlo željenega mesta v šoli. Celje samo tega pritiska ne bo zmoglo. Večji del regije pa je nerazvit. Zato je bila Ludvik Zajcu predložena zahteva, da mora republiška izobraževalna skupnost v prihodnjem obdobju znatneje podpreti prizadevanja za izboljšanje stanja. Ludvik Zajc je zagotovil, da je predlagani plan skladen s predvidenim razvojem srednjega šolstva v Sloveniji. Priznal pa je tudi, da je Celje najbolj prizadeto srednješolsko središče. Ker je predvideni načrt financiranja tudi v skladu z merili RISK, je prav, da bo dobil načrt prioritarno mesto v republiškem programu. Prav gotovo pa bo tudi gospodarstvo Celja in regije pripravljeno vložiti sredstva v kadre in podaljšati družbeni dogovor, saj so npr. trgovske organizacije že izrazile pripravljenost sofinancirati dozidavo šole za prodajalce. Pogovor je nakazal tudi razvoj višjega šolstva v Celju. Ludvik Zajc je soglašal, da so potrebe po tem kadru v celjski regiji velike, je pa opozoril, da bo potrebno za razvoj tega šolstva še veliko storiti. Potrebno bo doseči pogoje za uveljavitev oddelkov višjih šol. Mišljeno je vprašanje kadrov, pa tudi prostorov in opremljenosti, kar bo od Celja in celotnega območja nedvomno zahtevalo še precej naporov.

M. PIPAN

Velenjska zimska razglednica, tokrat iz drugega zornega kota. Foto: B. Strmčnik

sosed sosedu

VODA, TI NESREČNA VODA!

Potrebovali so ljudje v Gabrovem dolu vodo. Pa se kako potrebovali. Pravi prav, najbolj sta je bila potrebna soseda Janez in Miha, stara Gabrodolčana. Tukaj, pri tej potrebi, pa se vse zaplete. Bolje povedano, se je že zdavnaj zapletlo.

Nekako takole je bilo: sosed Janez je imel močan izvir gori nad svojo bajto. Spodaj pod bajto je bil še en izvir, ne tako močan sicer, vendarle izvir. Tja so hodili Micka, njegova žena in otroci, včasih pa tudi on, po vodo. Nerodno je bilo le to, da je te vode tu in tam zmanjkalo in je bilo potem potrebno iti navkreber v tisto prekleto strmino, kakor je rad zakremental Janez, kadar je tovoril kot mula na hrbtu brenjo, polno pljuskajoče vode. Najbolj je Janez preklinjal pozimi, ko mu je mrzla voda tekla za vrat.

Izvir nad bajto je bil last Janezovega soseda Mihe, ki pa je imel na svoji zemlji še en izvir. Tudi dober. S sosedom sta živela v božjem miru, dokler se ni sosed Janez spomnil, da mu je cirkusa z vodo dovolj, in je začel graditi vodnjak. Povedati je treba tudi to, da se ni točno vedelo, na čigavi zemlji je tisti izvir, kamor je hodil po vodo Janez: ali na njegovi ali na Mihovi. Stari so se namreč dolga leta pravadali za to nesrečno vodo, prestavljali so mejnike, od vode pa ni imel koristi nihče.

Komaj je sosed Janez izkopal precej veliko luknjo, ki naj bi bila rezervoar, so že stopili prelju-

demu sosedu na oni strani lasje pokonci od jeze in užaljenosti. Klej je in bentičil je, da je bilo groza poslušati. Naposled pa je prišel na gradbišče, stopil narazen in pljunil v roke, zvišal glas, še prej pa je zakašljaj in zagrgal: »Sosed to je moj izvir.« Janez je bil po naravi precej miren možakar in se je hotel pogovoriti. Celo to je ponudil, da bi skupaj naredila vodnjak, saj so njune bajte skoraj na isti višini in ob sodelovanju bi bilo to več kot dobro. Soseda Miha ni hotel ničesar slišati in je preklinjal naprej, potem pa je s krepkimi besedami zahteval, da se gradnja takoj preneha.

Kaj je hotel, revež Janez! Mirna duša, božji volek, kakršen je bil, se ni hotel prerekati s sosedom in spravljati v razprtje družine. Sklonjene glave, z grenko zavestjo, da bo še naprej tovoril po zledeneli poti z brenjo vodo, ki mu bo curljala za vrat, se je odpravil z lopato in krampom domov.

Naslednji dan je šel soseda tolažit. Pa nne zato, ker bi sam hotel, pač pa zato, ker je tako hotela njegova huda žena.

Vode seveda nista napejljala v hišo niti Janez se manj pa Miha. Se danes jo vsi nosijo iz vodnjakov, pravda za oslovo senco pa teče naprej. Denar, ki sta ga porabila za premetene advokate, bi zadoštoval za vodnjak, ki bi dajal vodo obema.

Pa naj bo človek vesel, če so pa ljudje takšni, da bi jih vrag!

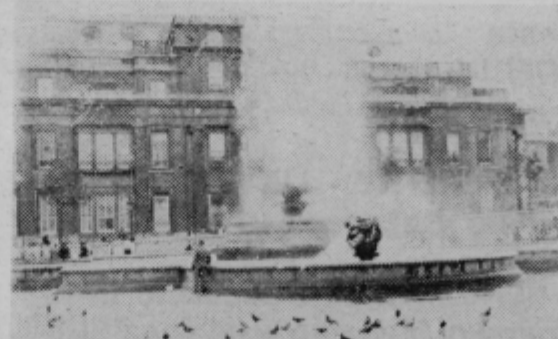
ŠTIRJE V KOMBIJU

Ceprav je bila že pozna jesen, smo še vedno lahko občudovali angleški smisel za urejevanje parkov in zelenice. »Kako žalosten je ta park proti celjskemulu!« je po svoji navadi spet filozofiral Pajo. Najhuje pri njem je to, da mu človek še zameriti ne more. Je pač izreden domo (beri Celje) ljub.

Zal nismo dočakali menjave straže pred Buckinghamsko palačo. Bili smo utrujeni in odšli smo spat.

Zbudili smo se zelo zgodaj. Tam okoli poldneva je bilo. S hitrostjo rakete ob startu smo se odpejljali v drug mestni okraj. Mislite, da tisto o hitrosti ni res? Motite se! Kadar vozi Cork, postane tudi triček reaktivno letalo, ki prebija zvočni zid. Ko smo iskali parkirni prostor, je Cork skoraj povozil nekaj otrok, ko je v stilu gangsterskih filmov zdrvel mimo presenečenega čuvaja na prehodu za pešce. Ko smo naslednji dan v londonskih časnikih brali o rumeni nevarnosti, ki prihaja z vzhoda, smo bili skoraj prepričani, da previdni novinarji svarijo

pred nami in našim kombijem. Tokrat smo se za spremembo zmotili, pa tudi kombi smo parkirali na dovoljenem prostoru.

Trafalgar square s fontano in golobljimi »pečenkami«

Spet smo se odpravili na potep. Sprehajali smo se brez cilja in zijali zdaj v čudovite izložbe, zdaj spet za ženskami, Pajo pa je vneto slikal — brez aparata seve.

Končno se spomnim: »Bi šli v muzej voščenihi lutk?« »Aja! Kaj boš pa delal tam? Nisi še dovolj slaven, da bi te vili v vosek. Sploh sem pa slišal, da osla že imajo.« Jezno sem se zapodil za Mefom, v

muzej pa smo vseeno šli. Ni nam bilo žal. Res je bila vstopnina nečloveško visoka, a že dolga vrsta čakajočih nam je povedala,

di najbolj nenavaden muzej, kar sem jih videl. Pot te vodi po mnogih sobanah, kjer lutke predstavljajo slavne politike (najdalj smo gledali Tita), kjer je upodobljena angleška zgodovina, kjer najdeš znane obraze iz filmskega in zabavišnega sveta, in kapsulo Geminija s posadko. Na platnu smo si ogledali bitko za Anglijo in prisluhnili posnetkom Hitlerjevih in Churchillovih govorov. Mefa pa je bolj od teh posnetkov pritegnilo pravo letalo, ki visi med obema, jezno se gledajočima lutkama. V več sobah je upodobljena trafalgarska bitka, sijajni Nelsonov manever in njegova smrt, v kleti pa je Pajo slikal Mefa pred kletkami, v katerih so našle svoj večni prostor lutke najslavnejših zločincev. Mef je po vrnitvi domov sliko tudi dobil, da bi jo razumeli vsi, pa je Pajo podnjho pripisal: »Mef med zločinci. Mef skrajno levo.« Res nas je vse čudilo, da ni nihče poizkusil ponuditi Mefu naj honorarno pozira v neki kletki, kjer je bila lutka že zelo stara in očitno potrebna čiščenja.

S STARIM AVTOMOBILOM PO EVROPI

Piše: Branko Stamejčič